

12/9 — 8/10/2024

BRATISLAVA

ŽILINA

BANSKÁ
BYSTRICA

konvergenzia

Konvergenzie

25
ROKOV

Festival sa koná pod záštitou primátora
hlavného mesta SR Bratislavy MATÚŠA VALLA
a primátora mesta Žilina PETRA FIABANEHO

GENERÁLNY PARTNER

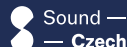
festival z verejných zdrojov podpordný
fond na podporu umenia

HLAVNÍ PARTNERI

Spoločne za zelenú,
konkurencieschopnú
a inkluzívnu Európu

PARTNERI

||ROK« (ČESKÉ) ||HUDBY|| «2024||

hlavný usporiadateľ a producent / main organizer and producer
konvergenzie – spoločnosť pre komorné umenie
convergence – society for chamber Arts

PREHĽAD PROGRAMU FESTIVALU

bratislavská noc komornej hudby
varga/godár/zagar/dohnányi/beethoven/schubert

ŠTVRTOK 12/9/2024 / 18:00–22:00 / klarisky

THURSDAY / klarisky church

P. MIKULÁŠ BAS / I. KARŠKO^{SK/CH} HUSLE / R. COHEN^{UK} VIOLONČELO / D. RUMLER HUSLE / M. RUMAN VIOLA
J. LUPTÁK VIOLONČELO / N. SKUTA, M. SKUTA KLAVÍR / R. ŠEBESTA KLARINET / M. NOVÁK^{CZ} LESNÝ ROH

lunch concert

PIATOK 13/9/2024 / 12:30 / galéria mesta bratislavy – nádvorie&emil

FRIDAY / Bratislava city gallery courtyard & café emil

SOLAMENTE NATURALI / M. VALENT UMELECKÝ VEDÚCI

franz schubert: zimná cesta

PIATOK 13/9/2024 / 19:00 / primaciálny palác

FRIDAY / Primate's palace

B. ADAMOVA^{CZ} MEZZOSOPRÁN / ŠKAMPOVO KVARTETO^{CZ}

marián varga: re-imagined

SOBOTA 14/9/2024 / 19:00 / slovenský rozhlas – veľké koncertné štúdio

SATURDAY / Great concert studio of the slovak radio

S. FEHÉR SPEV / V. ŠARIŠSKÝ KLAVÍR, ARANŽMÁNY / O. TÖRÖK TRÚBKA / J. LUPTÁK VIOLONČELO / I. ŠILLER KLAVÍR
A. BLAHO, R. ŠEBESTA KLARINET / B. DUGOVIČ BASKLARINET / D. RUMLER HUSLE / M. MICHALEC VIOLA
K. TAYLOR, N. ADAMCOVÁ VIOLONČELO / M. BOHÁČOVÁ, A. BÁLEŠOVÁ, L. TOMAŠIKOVÁ KLAVÍR

solamente naturali & teatro posonii KONCERT PRE DETI A RODIČOV

NEDELA 15/9/2024 / 11:00 / slovenský rozhlas – štúdio 5

SUNDAY / studio 5 of the slovak radio

hk gruber: frankenstein!! SLOVENSKÁ PREMIÉRA

NEDELA 15/9/2024 / 19:00 / slovenský rozhlas – veľké koncertné štúdio

SUNDAY / Great concert studio of the slovak radio

I. BITTOVÁ^{CZ} ŠANSONIÉRKA / KONVERGENCIE ENSEMBLE / M. LEJAVA DIRIGENT

freedom dance / zlaté dno

divadlo štúdio tanca & jozef lupták & boris lenko, branislav dugovič

UTOROK 17/9/2024 / 19:00 / design factory – sýpka jarovce

TUESDAY / design factory – sýpka jarovce

C. NG, L. KÚTNIK, M. HÁJKOVÁ, J. YAP, L. MIČINCOVÁ, J. STRÖMBERG TANEC
J. LUPTÁK VIOLONČELO / B. LENKO AKORDEÓN / B. DUGOVIČ KLARINET

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

skúška orchestra FILM

RÉŽIA Federico FELLINI

UTOROK 24/9/2024 / 20:00 / kino lumière

TUESDAY / lumière cinema

hudba a pravda

ŠTVRTOK 26/9/2024 / 19:00 / Artforum

THURSDAY / Artforum

ČÍTANIE O HUDBE S Robertom ROTHOM

visegrad cello quartet / cello colosseum

STREDA 18/9/2024 / 19:00 / veľký evanjelický kostol

WEDNESDAY / Great evangelical church

J. LUPTÁK, T. JAMNÍK^{CZ}, D. ROHMANN^{HU}, M. MŁODAWSKI^{PL}, A. GÁL, K. ZAJACOVÁ, N. ADAMCOVÁ, N. VEREŠOVÁ,
H. JAHANPOUR, K. TAYLOR^{UK}, J. GLASNÁK, J. ŠKODA, L. BARTOŠÍKOVÁ VIOLONČELÁ / I. CHRAPKOVÁ SOPRÁN

galakonzert: konvergencie 25

dohnányi/brahms/mendelssohn

PONDELOK 30/9/2024 / 19:00 / slovenská národná galéria – Átrium

I. KARŠKO^{SK/CH}, P. BIELY^{SK/ES}, D. RUMLER, R. CIKATRICIS, A. BARAN HUSLE / M. RUMAN, P. ZWIEBEL VIOLA
R. COHEN^{UK}, J. LUPTÁK VIOLONČELO

ŽILINA

modlitby a sny / building bridges: spev

PIATOK 4/10/2024 / 18:00 / Nová synagóga žilina

modlitby a sny bloch/silvestrov/golijov I. ŠILLER KLAVÍR / B. DUGOVIČ KLARINET / P. BIELY^{SK/ES},
D. RUMLER HUSLE / P. ZWIEBEL VIOLA / J. LUPTÁK VIOLONČELO

building bridges: spev G. KOVÁČIKOVÁ, Ā. VALLAND NORDLI^{NO} SPEV / N. ØKLAND^{NO} HARDANGERSKÉ HUSLE
J. LUPTÁK VIOLONČELO / B. LENKO AKORDEÓN, BANDONEÓN
B. DUGOVIČ KLARINET, BASKLARINET / R. RAGAN KONTRABAS

dohnányi & brahms / interstellar

SOBOTA 5/10/2024 / 18:00 / Nová synagóga žilina

dohnányi & brahms P. BIELY^{SK/ES}, D. RUMLER HUSLE / M. RUMAN, P. ZWIEBEL VIOLA /
J. LUPTÁK, A. GÁL VIOLONČELO

interstellar J. LUPTÁK VIOLONČELO / B. LENKO AKORDEÓN, BANDONEÓN / J. PALOVIČOVÁ KLÁVESY
J. ŠICKO VIZUALIZÁCIE

BANSKÁ BYSTRICA

dohnányi & brahms / building bridges: spev

NEDELA 6/10/2024 / 17:00 / Evanjelický kostol, Lazovná ul.

dohnányi & brahms P. BIELY^{SK/ES}, D. RUMLER HUSLE / M. RUMAN, P. ZWIEBEL VIOLA /
J. LUPTÁK, A. GÁL VIOLONČELO

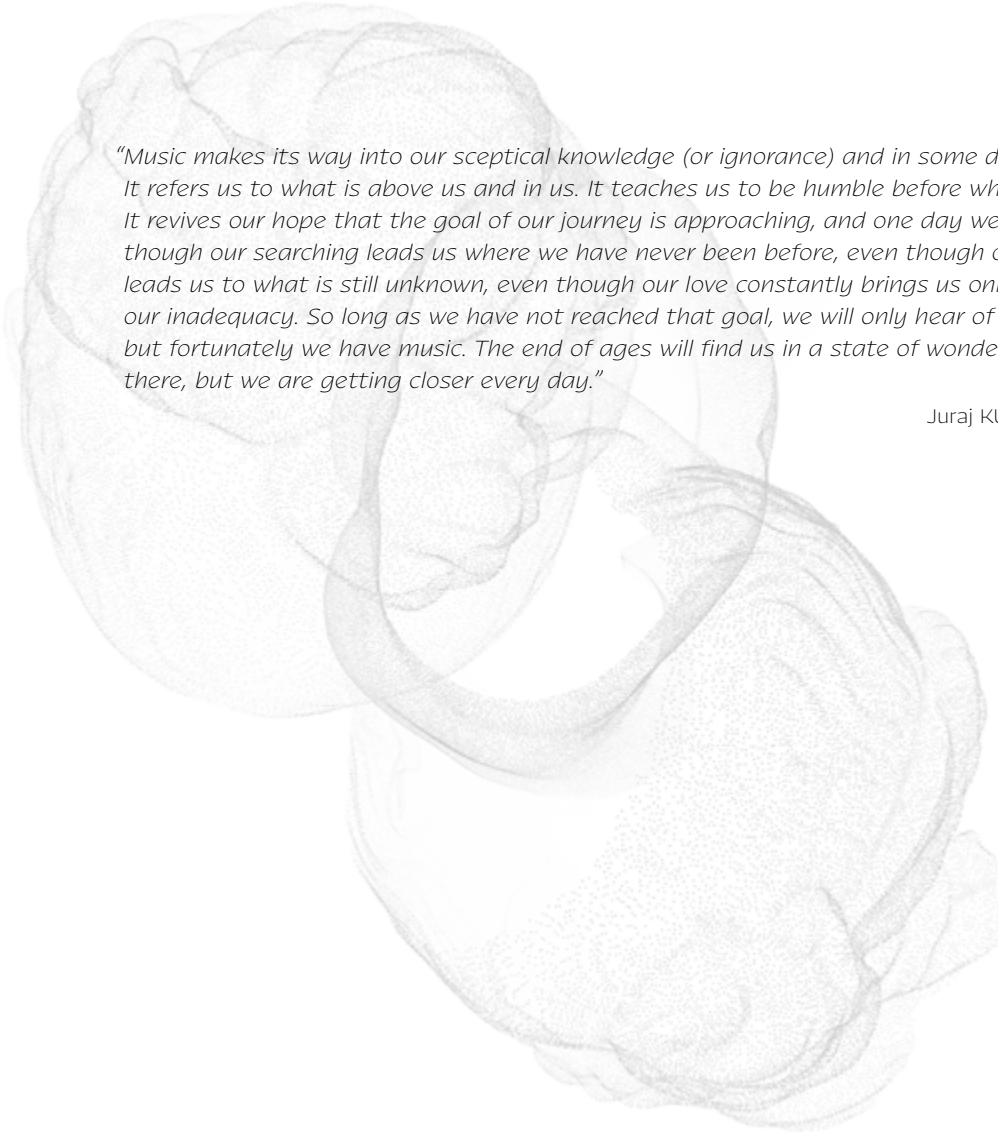
building bridges: spev G. KOVÁČIKOVÁ, Ā. VALLAND NORDLI^{NO} SPEV / N. ØKLAND^{NO} HARDANGERSKÉ HUSLE
J. LUPTÁK VIOLONČELO / B. LENKO AKORDEÓN, BANDONEÓN
B. DUGOVIČ KLARINET, BASKLARINET / R. RAGAN KONTRABAS

freedom dance / interstellar

UTOROK 8/10/2024 / 19:00 / Divadlo štúdio tanca

freedom dance C. NG, L. KÚTNIK, M. HÁJKOVÁ, J. YAP, L. MIČINCOVÁ, J. STRÖMBERG TANEC
J. LUPTÁK VIOLONČELO / B. LENKO AKORDEÓN / B. DUGOVIČ KLARINET

interstellar J. LUPTÁK VIOLONČELO / B. LENKO AKORDEÓN, BANDONEÓN / J. PALOVIČOVÁ KLÁVESY
J. ŠICKO VIZUALIZÁCIE

“Music makes its way into our sceptical knowledge (or ignorance) and in some degree shows us the way. It refers us to what is above us and in us. It teaches us to be humble before what we still do not know. It revives our hope that the goal of our journey is approaching, and one day we will arrive there. Even though our searching leads us where we have never been before, even though our knowledge unceasingly leads us to what is still unknown, even though our love constantly brings us only to a new awareness of our inadequacy. So long as we have not reached that goal, we will only hear of it. Words are not enough, but fortunately we have music. The end of ages will find us in a state of wonder. We still have not got there, but we are getting closer every day.”

Juraj KUŠNIERIK / konvergencie 2002

„Hudba prichádza do našej skepsy (ne)poznania, a tak trochu ukazuje cestu. Odkazuje nás k tomu, čo je nad nami a v nás. Učí nás pokore pred tým, čo ešte nepoznáme. Oživuje v nás nádej na to, že cieľ našej cesty sa približuje a jedného dňa k nemu prídeme. Napriek tomu, že naše hľadanie nás vedie tam, kde sme ešte neboli, napriek tomu, že naše poznanie nás stále vedie len k novému nepoznanému, napriek tomu, že naša láska nás vedie stále len k novému poznaniu vlastnej nedostatočnosti. Pokiaľ tam nedôjdeme, budeme o tom len počúvať. Slová nestačia, našťastie máme hudbu. Koniec vekov nás nájde v stave údivu. Ešte sme nedošli, približujeme sa však každým dňom.“

Juraj KUŠNIERIK / konvergencie 2002

Štvrtstoročie. Dôležitý medzník v histórii festivalu, ktorý vznikol pred 25 rokmi ako túžba po mieste, kde bude znieť komorná hudba. Iná hudba a inak, ako som bol na Slovensku zvyknutý. Navštívil som veľa koncertov s výbornou atmosférou. Málakedy to však boli koncerty komornej hudby. Mohli byť kvalitné, s dobrou dramaturgiou, no boli bez atmosféry. Akoby sa i do umenia preniesli neistota a nedôvera, ktoré vládli spoločnosti počas komunizmu a ovládali ľudské vzťahy i v 90. rokoch. Konvergenzie boli snom a túžbou po priestore, kde bude veľa slobody, kreativity a dôvery. Kde prinesiem prostredníctvom hudby a medziľudských vzťahov nádej a radosť, ktoré potrebujeme pre život. Miesto, kde budú vznikať nové prepojenia, kde sa budú umelci, publikum i všetci ostatní cítiť slobodne a sami sebou. Hodnoty, s ktorými sme pred 25 rokmi začínali, ostali a každoročne priťahujú nových ľudí, projekty, ansámble a na moju obrovskú radosť i publikum. Všetci moji priatelia, zvlášť umelci zo zahraničia, každoročne žasnú nad početným publikom mladých ľudí. To je viac, ako som si vedel predstaviť a mám z toho veľkú radosť. Nastavenie Konvergenzií je ošťať festivalom, ktorý je mladý duchom, otvorený novým spojeniam, ideám, tvorivej dramaturgii, a tiež komunikácii s publikom a hudobníkmi. Nesmierne sa teším na stretnutia s umelcami, ktorí sú súčasťou Konvergenzií dlhé roky. Okrem Roberta Cohena na festivale opäť privítame Igora Karška, Petra Bieleho, Ronyho Šebestu, Mikiho a Noru Skutovcov, Ivana Šillera, Borisa Lenka, Martina Rumana a Daniela Rumlera, všetko vynikajúcich umelcov, zároveň priateľov, ktorých považujem za súpútnikov festivalu. Zahráme spolu skladby, ktoré na Konvergenziách už zneli, no zároveň na aktuálnom ročníku predstavíme aj nových umelcov, premiéry i nové diela. Dvadsať piate Konvergenzie budú obzretím za tým, čo je za nami, správou o tom, čím akútálne žijeme, no najmä, kam sa túžime posunúť. V programe nemôže chýbať hudba Mariána Vargu, ktorého album dal festivalu názov a jeho slobodná tvorba, nepoznajúca žánrové obmedzenia, umeleckú identitu. Medzi festivalové premiéry bude patriť účinkovanie českej speváčky Belly Adamovej, slovenská premiéra skladby *Frankenstein!!* s vynikajúcou Ivou Bittovou od súčasného rakúskeho skladateľa HK Grubera, i nové kompozície inšpirované hudbou Mariána Vargu. Veľmi sa teším na exkluzívny večer, ktorý bude oslavou violončela, na výborných hudobníkov, vrátane najmladšej generácie, s ktorými zahráme aj súčasné diela z krajín našich susedov. Festival začne Bratislavskou nocou komornej hudby v Klariskách, teda na mieste, kde myšlienka večera prezentujúceho diela autorov spätých s mestom pred rokmi vznikla. Hlavnou ideou Konvergenzií, zvlášť aktuálnou v čase, kedy je spoločnosť polarizovaná, ostáva i po rokoch spájanie. Aj preto sme spolu s Divadlom Štúdio tanca z Banskej Bystrice, ktoré tiež oslavuje 25 rokov svojej existencie, vytvorili program *Freedom Dance*. Prostredníctvom neho chceme komunikovať hodnoty, ktoré vnímame ako ohrozené: slobodu, otvorenosť, slušnosť, rešpekt, priateľstvo, nádej a radosť. Skvelí hudobníci, úžasní ľudia a nádherný program. Čo viac si môžem želať na oslavu 25. narodenín festivalu?

Jozef LUPTÁK

Milí priatelia Konvergenzií,

pri príležitosti 25. ročníka festivalu by som s vami rád zdieľal niekoľko úvah o hudbe i mojom živote s ňou. Hrať hudbu, byť ňou obklopený od detstva už viac než šesť dekád, vnímam ako privilegium. Hudba je výnimočnou formou plynutia času, ktorá na koncerte spája hudobníkov s publikom, a spolu zdieľajú nadšenie z emocionálnych a duchovných splynutí vo svete zvukov vibrujúcich v priestore. Koncertovanie, dar hudby, ktorý môžem prinášať, je pre mňa zdrojom životnej sily. Veľmi dobre si uvedomujem, aké hlboké city, skryté spomienky, extrémne, niekedy nečakané emócie, dokáže tento prúd energie vzbudiť. Je úžasné, že pôsobenie hudby, akokoľvek nežné alebo silné, vždy pôsobí liečivo, nikdy neškodí.

Príprava na interpretáciu predstavuje cestu v čase; od prvého čítania nôt, cez hľadanie významov, pochopenie skladateľovho jazyka a zvládnutie techniky na sprostredkovanie hudobného obsahu skrze violončelo. Počas stoviek hodín venovaných príprave ostávam neustále fascinovaný, naplnený prežívaním hudby a jasnejším vhladom do zákonitostí skladateľovej tvorby. Toto predstavuje základ pre komunikáciu obsahu diela. Náročky hovorím základ, pretože pri každom vystúpení objavím niečo nové. V momente, keď s publikom zdieľam hudbu, prichádza inšpirácia odhaľujúca nové idey, ukazujúca nové cesty, prinášajúca osvetlenie. Až pri takomto zdieľaní skladba skutočne ožíva. Táto skúsenosť ma inšpiruje prenikáť čoraz hlbšie do každej hudobnej frázy, každého tónu, aby som sa mohol podeliť o nové hĺbky, ktoré som v sebe i v hudbe objavil.

Už ako dieťa som vedel, že hra na violončele sa stane mojim poslaním. No netušil som, kam ma hudba zavedie, aké výnimočné stretnutia, hlboké zážitky a životné skúsenosti mi moja cesta s nástrojom prinesie. Vždy som mal pocit, že hrať skladbu je ako byť na ceste, ako žiť život. Je to objaviteľská cesta od prvého po posledný tón. Akoby som sa vydal preskúmať krajinu predou mnou, nevediac, kde skončím, ani ako dlho bude putovanie trvať. Vidím v diaľke jej obrysy, scenérie sa postupne menia, stúpania sú niekedy pomalé a ťažké, spojené s námahou a bolesťou, inokedy zase rýchle. Keď však konečne dorazím na vrchol, otočím sa a vidím ten najúchvatnejší výhľad i dlhú klukatú cestu, po ktorej som išiel. Cestu k pochopeniu hudby, ktorú tak milujem. Cestu, ktorou som vás pripravený previesť, aby ste mohli zažiť to, čo ja.

Tieto chvíle radosti, lásky i bolesti sú metaforou životných skúseností tých, ktorých som vo svojom živote stretol. Počas ciest na koncerty som v hudbe i mimo nej spoznal výnimočných ľudí, ktorí inšpirujú a obohacujú môj život. Ľudí, s ktorými môžem zdieľať svoju lásku k hudbe, i tých, s ktorými ma spájajú hlboké city na našich spoločných cestách plynutím času. Najdôležitejším zo všetkých bolo stretnutie s Rachel, huslistkou, ktorá sa v roku 1987 stala mojou milovanou manželkou. Súčasťou cesty, o ktorej píšem, bolo aj učenie.

V roku 1993, keď som hral a učil na jednom festivale v Nemecku, stretol som sa s mladým violončelistom Jozefom Luptákom, ktorý sa neskôr stal mojím študentom na Royal Academy of Music v Londýne. Naše životné i hudobné cesty sa tak navždy prepojili. A stretávame sa opäť. Paralely medzi životom a hudbou aj vďaka týmto stretnutiam vnímame jasnejšie.

Robert COHEN / konvergencie 2024
preklad Mária Boháčová

Quarter century! An important milestone in the history of a festival which came into being 25 years ago, as a desire for a space where chamber music would be heard. Different music and differently played, compared to what I was used to in Slovakia. I had attended many concerts with an excellent atmosphere. Concerts of chamber music, however, were very seldom like that. They might have been high-quality with a good dramaturgy, but they lacked atmosphere. It was as if the uncertainty and mistrust which reigned in society during communism, and still prevailed in human relations even in the 1990s, had made their way into art. Konvergencie was a dream and a desire for a space where there will be a great deal of freedom, creativity and trust. Where I can bring, via music and human relationships, the hope and the joy that we need for life. A place where new connections can emerge, where the artists, the public, and everyone else can feel free and be themselves. The values that we began with 25 years ago have remained, and every year they attract new people, projects and ensembles, and to my great joy, new audiences also. All of my friends, especially artists from abroad, enthuse year after year about the numerous audiences of young people. This goes beyond what I could have imagined, and it delights me. Konvergencie is positioned to remain a festival that is young in spirit, open to new artistic collaborations, ideas, creative dramaturgy, and also communication with the public and with artists. I look forward immensely to meeting musicians who have been part of Konvergencie for many years. Apart from Robert Cohen, once again we are welcoming Igor Karško, Peter Biely, Rony Šebesta, Miki and Nora Skuta, Ivan Šiller, Boris Lenko, Martin Ruman and Daniel Rumler, outstanding artists all, and at the same time friends, whom I regard as fellow-pilgrims of this festival. Together we will play pieces that have already been heard at Konvergencie, but we will also present new artists, premieres, and works not previously heard, at this year's event. The twenty fifth Konvergencie will be a look back at what is behind us and a report on the life we live currently, and above all, on what we desire to attain. An essential part of the programme will be music by Marián Varga, whose album gave the festival its title and whose free creative art, heedless of genre boundaries, gave artistic identity. Among the festival's premieres, there will be a performance by the Czech singer Bella Adamova, a Slovak premiere of *Frankenstein!!* with the outstanding Iva Bittová, by the contemporary Austrian composer HK Gruber, and new works inspired by the music of Marián Varga. I look forward very much to the exclusive evening dedicated to a celebration of the cello, and to the excellent musicians, including the youngest generation, with whom we will also play contemporary works from our neighbouring countries. The festival will begin with the Bratislava Chamber Music Night in Klarisky, that being the place where many years ago the idea took shape of an evening presenting the works of composers associated with the city. The main idea of Konvergencie, particularly topical at a time when society is polarised, remains after all these years uniting, joining. And therefore, together with the Dance Studio Theatre in Banská Bystrica, which is also celebrating 25 years in existence, we have created the *Freedom Dance* programme. By this means we wish to communicate values which we see as being threatened: freedom, openness, decency, respect, friendship, hope and joy. Fine musicians, wonderful people, and a splendid programme. What more can I wish for, to celebrate the festival's 25th birthday?

Jozef LUPTÁK
translation John Minahane

Dear Konvergenzie friends,

In this 25th year of the festival, I would love to tell you a little of my thoughts and feelings about the passage of time, both within music and within my life in music.

I must start by saying what a huge privilege it has been to have played music and been surrounded by music for more than 60 years, since I was a child. I know you appreciate the thrill of the live performance, our emotional and spiritual meeting through the vibrations of sound within a space, musician and audience sharing the extraordinary passage of time that is music. Certainly performing, giving the gift of music to you, is a kind of life force for me. I am acutely aware how this flow of energy can ignite deep feelings, hidden memories and extreme and sometimes unexpected emotions. How wonderful that this stimulation, however tender or forceful is always healing, never damaging. Truly amazing.

Preparing the music for you is also a journey through time; from initially reading dots on a page, through searching for the meaning of the music, the language of the composer, to consolidating the technical means to communicate through the cello. During these hundreds of hours of preparation, I am constantly fascinated and fulfilled by experiencing fresh feelings about the music, finding clearer understanding of the composers' creation. At every concert, these form the basis of communicating the music to you. I say the basis, because at every performance, I make new discoveries; in the moment of communicating music to you, comes an inspiration, exposing new ideas, new ways, greater enlightenment. In sharing the music, it comes truly alive. It is because of this experience, I am constantly challenged to dig deeper into the emotions of each phrase of music, each note of music, so that next time I can share with you whatever new depths I have found in the music and myself.

Even as a child, it was clear to me that performing on my cello was my vocation. How lucky was that! What I didn't know was where it would take me. I had ideas that I might have the possibility to travel to far away places, to play many pieces of music, to play with other musicians. But I had no idea about other profound experiences this journey with my cello would bring me. Life experiences, because of music. I have always felt performing a musical composition was like living a journey, living a life; my preparation like a voyage of discovery from the first note to the last. As though I set out to explore the landscape in front of me, not knowing where I might end up, or how long the journey could be. In front of me the contours of the land, sometimes slow and hard to climb, sometimes fast and easy, changing colours and densities, feelings of elation, of love, times of struggle and pain. Finally arriving at the highest peak, I turn round and see the most breathtaking panoramic view and the long and twisting path I took. The path to a passionate understanding of the music and what I love so much about it. With this passion and understanding, I feel prepared to lead you through the journey of the music so that you too can experience the breathtaking panoramic views and whatever emotions it conjures for you!

Those times of elations, love and pain are like the experiences of people I have met on my journey with my cello throughout my life. Travelling to give concerts, I have found exceptional friends, both in and out of music, very special musical collaborations that inspire and enhance my musical life, people that I can share my love of music and those that I can share love and deep feelings in our journeys together through time. Most important of all was meeting Rachel, a British violinist who in 1987 became my beloved wife. Teaching music and the cello has also been a part of my journey. It was in 1993 when I was giving concerts and teaching at a festival in Germany that the young cellist Jozef Lupták took lessons with me and later became my student at the Royal Academy of Music in London. Our journeys in life and music linked forever. And here we are again, sharing music. The parallels with the journey of life itself, always clear to me.

Robert COHEN / konvergenzie 2024

ŠTVRTOK 12/9/2024 / 18:00–22:00 / Klarisky

THURSDAY / Klarisky church

bratislavská noc komornej hudby bratislava chamber music night

Meditácia, generačná výpoveď, spomienka na začiatky festivalu v Klariskách, priestor pre nové stretnutia, hudobný sviatok, festival v rámci festivalu. Bratislavská noc komornej hudby je pre Konvergencie typický formát viacerých koncertov v priebehu jediného večera. Program k 25. výročiu vzniku festivalu ponúkne veľké komorné diela slovenských i zahraničných autorov, klasikov i súčasných tvorcov spätých s Bratislavou, Slovenskom a Konvergeniami. Koncert nemôže začať inak než dielom Mariána Vargu, ktorého album dal festivalu meno a umeleckú identitu. Intenzívny hudobný zážitok, postavený na ľudskej i umeleckej blízkosti osobností ako Robert Cohen, Peter Mikuláš, Jozef Lupták, Igor Karško, Nora Skuta a Ronald Šebesta.

The Bratislava Chamber Music Night is a space for forging new friendships, a celebration of music, and a festival within a festival. The 25th anniversary concert will highlight chamber music pieces by composers associated with Bratislava, Slovakia, and Konvergencie. The program will commence with music by Marián Varga, whose album *Konvergencie* inspired the festival's name and artistic direction. The event promises an extraordinary musical experience with performances by artists including Robert Cohen, Peter Mikuláš, Jozef Lupták, Igor Karško, Nora Skuta, and Ronald Šebesta.

PROGRAM

18:00 – 18:30 rozhovory o hudbe

18:30 – 19:20

Marián VARGA (1947–2017) **Antifona** (2003)

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

Nora SKUTA KLAVÍR/PIANO

Vladimír GODÁR (1956) **Bikít Gilgameš** (1998)

Peter MIKULÁŠ BAS/BASS

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

TRVANIE / DURATION 240 MIN.

Ludwig van BEETHOVEN (1770–1827)

Variácie Es dur, op. 44 / Variations in E-flat Major, Op. 44 (1792)
na tému *Ja, ich muss von ihr scheiden* Carla Dittersa von Dittersdorf
on theme *Ja, ich muss von ihr scheiden* by Carl Ditters von Dittersdorf

Igor KARŠKO^{SK/CH} HUSLE/VIOLIN

Robert COHEN^{UK} VIOLONČELO/CELLO

Nora SKUTA KLAVÍR/PIANO

PRESTÁVKA / INTERMISSION

20:10 – 21:00

Peter ZAGAR (1961)

Blumentálsky tanec č. 2 / Blumenthal Dance No. 2 (1999)

Ronald ŠEBESTA KLARINET/CLARINET

Daniel RUMLER HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN VIOLA/VIOLA

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

Nora SKUTA KLAVÍR/PIANO

Ernő DOHNÁNYI (1877–1960)

Sexteto C dur, op. 37 / Sextet in C Major, Op. 37 (1935)

I. Allegro appassionato

II. Intermezzo: Adagio

III. Allegro con sentimento

IV. Finale: Allegro vivace, giocoso

Ronald ŠEBESTA KLARINET/CLARINET

Martin NOVÁK^{CZ} LESNÝ ROH/FRENCH HORN

Igor KARŠKO^{SK/CH} HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN VIOLA/VIOLA

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

Miki SKUTA KLAVÍR/PIANO

PRESTÁVKA / INTERMISSION

21:10 – 22:00

Franz SCHUBERT (1797–1828)

Sláčikové kvinteto C dur D 956 / String Quintet in C Major D 956 (1828)

I. Allegro ma non troppo

II. Adagio

III. Scherzo: Presto – Trio: Andante sostenuto

IV. Allegretto

Igor **KARŠKO**^{SK/CH} HUSLE/VIOLIN

Daniel **RUMLER** HUSLE/VIOLIN

Martin **RUMAN** VIOLA/VIOLA

Robert **COHEN**^{UK} VIOLONČELO/CELLO

Jozef **LUPTÁK** VIOLONČELO/CELLO

„Hudba je myšlienka, názor, skúsenosť hlavy i srdca, most z minulosti do budúcnosti.“

Ilja ZELJENKA

„Skutočným luxusom je stretávanie ľudí, chvíľa ticha pred ľudskými výtvormi, pôžitok z umeleckého diela či dobre vykonanej práce.“

Ernesto SABATO (*Rezistencia*)

„Bohatým žriedlom poznávania hudby boli domáce muziky u nás i u rôznych bratislavských rodín, či to boli Dérerovci, Dohnányiovci, Symonyovci, príbuzní Riegelovci alebo iní. Usilovne som chodieval všade tam, kde pestovali hudbu. Tam som mal možnosť poznávať základnú literatúru komornej hudby, predovšetkým hudbu klasikov a romantikov. Nielen ja, ale i mladý Bartók čerpal veta z týchto skúseností. (...) Láska ku komornej hudbe ma neopustila po celý život,“ napísal vo svojich spomienkach skladateľ a dirigent Cirkevného hudobného spolku pri Dóme sv. Martina Alexander Albrecht (1885—1958). Z hudbymilovného prešporského prostredia neprofitoval len Albrecht, ale aj jeho spolužiaci z Maďarského kráľovského katolíckeho gymnázia, už spomenutý Béla Bartók (1881—1945) a významný maďarský skladateľ, dirigent a klavirista Ernő Dohnányi (1877—1960). Všetci traja v Klariskách sprevádzali na organe bohoslužby. Pred týmto kostolom som jedného dňa videl na obrubníku sedieť Mariána Vargu. Fajčil cigaru, potom sa náhle zdvihol, vošiel do sály, položil ruky na klávesy a začal hrať. Priestor bol zrazu plný koncentrácie, bezprostrednej muzikality a špecifickej charizmy. A všetky skladby, fragmenty, alúzie, ktoré zneli, dávali vďaka tomu zmysel ako časti mozaiky, v ktorej hudba a život tvoria neoddeliteľný celok. Tak som spoznal Konvergencie – festival, kde sa sny menia na hudbu. Kde hudba nie je komoditou, ale darom. Konvergencie nie sú festivalom kúpených hviezd, ale predovšetkým komunitou ľudí, ktorých spája priateľstvo

a radosť z hudby. V 17. storočí podľa talianskeho teoretika Marca Scacchiho hudba existovala v troch podobách: ako *musica ecclesiastica*, *musica theatralis* a *musica cubicularis*. Prvá znela v chrámoch, druhá v divadlách a tretia, dnes známa ako komorná hudba, v súkromí šľachtických rezidencií. O sto rokov neskôr sa komorná hudba dostala do salónov meštianstva, kde zotrvala ako ušľachtilá zábava až do prvých dekád 20. storočia. Nemecký muzikológ Alfred Einstein v jednej zo svojich esejí napísal, že vynález koncertnej siene postavil umelca pred neľahkú úlohu urobiť z masy individualít spoločnosť. Túto situáciu ešte skomplikovalo masové rozšírenie reprodukčnej techniky, vďaka ktorej vzniklo publikum solitérov. V slovenských reáliách sa Jozefovi Luptákovi v tomto zmysle podaril zázrak. Stvoril spoločnosť, zloženú z umelcov i publika, ktoré si zamilovalo komornú hudbu. Komorná hudba predstavuje médium, ktorým skladatelia obvykle vyjadrujú svoje najintímnejšie myšlienky a emócie, je tiež priestorom pre hru i experimenty. Pri jej interpretácii dochádza k špecifickej a intenzívnej komunikácii hudobníkov navzájom i hudobníkov s publikom. Niet tu dirigenta ani sólových hviezd, každý hovorí za seba, súčasne počúva ostatných, výsledkom je konvergujúca sila spoločnej výpovede. Počas týchto dôverných rozhovorov sa Konvergenciám podarilo niečo výnimočné: zbaviť klasickú hudbu mýtu exkluzívnosti, a tak trochu ušľachtilej nudy. Objavilo sa i nové publikum „nehudobníkov“: otvorené, hľadajúce, chápujúce a vracajúce sa. Na muzikológii som sa o hudbe všeličo naučil, a som za to vďačný, no až na Konvergenciách som ju naozaj začal spoznávať a lepšie chápať. Aj vďaka veľkorysosti a otvorenosti umelcov účinkujúcich na festivale. Toto dobrodružstvo, zložené z množstva formatívnych zážitkov, stále pokračuje. V Klariskách dnes zaznejú *Antifona* Mariána Vargu, *Gilgamešov nárek* Vladimíra Godára, *Blumentálsky tanec* Petra Zagara spolu s dielami Beethovena a Schuberta. Pretože Konvergence nie sú hudobným múzeom. Hudba na festivale žije bez ohľadu na to, či bola napísaná pred dvesto rokmi alebo vzniká priamo na pódiu. Žije aj preto, lebo jej všetci, čo s Konvergenciami prichádzajú do kontaktu – či už hrajú, navrhujú plagát alebo predávajú lístky – bezvýhradne veria. Hudba, píše nemecký muzikológ Hans

Heinrich Eggebrecht, je „znejúcim výrazom života“. Umelec dáva zvukovej matérii formu a pritom jej vdychuje svoj život, myslenie a cítenie. Hudba vzniká pre toho, kto jej načúva a poznáva tento život ako svoj alebo ho na svoj život premieňa. Hudba dokáže prinášať hodnoty, ktoré ľudí vedia spájať a urobiť bytie jednotlivca zmysluplným. *Konvergenzie* sú legendárnym albumom skupiny Collegium Musicum z roku 1971. Kapela, ktorú v tom čase tvorili Marián Varga, Fedor Frešo, František Griglák a Dušan Hájek, nielen na tomto albume prekračuje žánrové limity. *Konvergenzie* sú tiež triptychom sólových skladieb pre husle, violu a violončelo, ktoré skomponoval významný slovenský skladateľ, filozof a humanista Roman Berger. Ten v knihe esejí *Hudba a pravda* napísal, že „*hudba môže napomáhať prerod človeka z prirodzenej bytosti na bytosť duchovnú, na mravnú osobnosť s kopernikovskou perspektívou.*“ Potrebujeme veľa hudby. Na *Konvergenziách* hrajú hudbu priatelia a pre priateľov.

Andrej ŠUBA

„Blumentálske tance sú rozsiahlejší kompozičný projekt. Prvý z tancov som napísal na prelome rokov 1999 a 2000, revidovaná verzia šiesteho tanca zaznela na koncerte v roku 2020. V Blumentálskych tancoch mi išlo o komprimáciu hudobného jazyka do tradičnej schematickej formy tanca. Schematickosť a predvídateľnosť formového priebehu som chcel vyvážiť detailným vypracovaním každej frázy a bohatým harmonickým pohybom tak, aby opakovania, ktoré sú tanečnej forme vlastné, boli opodstatnené, aby sa pozornosť poslucháča opakovaním neunavovala, ale, naopak, stimulovala. V podstate ide o podobný postup, ako keď maliar maluje minuciózne vzorce, ktoré sa opakujú na väčšej ploche.“

Peter ZAGAR / *konvergenzie 2022*

„S myšlienkou zhudobniť starý mezopotámsky epos-mýtus o kráľovi Gilgamešovi som sa začal zaoberať pred pätnástimi rokmi. Text Eposu o Gilgamešovi som od prvej chvíle považoval za teatrálnu záležitosť (teda nie za epos), keďže obsahuje azda i viac ako 90 percent priamej reči. Mojmým zámerom bolo teda napísať operu-balet na spomínaný text. K tejto myšlienke som sa sporadicky vracal, no spomínanú operu-balet som z najrozmanitejších dôvodov dodnes neuskutočnil. Fascinácia najstarším zachovaným príbehom ľudstva, v centre ktorého stojí idea ľudskej nevyhnutnosti zmieriť sa so smrťou ako údelom človeka, nadobúdala rôzne podoby. Postupne som získal presvedčenie o nevyhnutnosti práce s textovým originálom. Avšak len nedávno sa mi podarilo stretnúť s odborníkom na staré semitské jazyky, pánom Furatom Rahmanom, pracovníkom Ústavu starého Predného východu Karlovej univerzity, ktorý bol mimoriadne ochotný riešiť so mnou môj problém a vypracoval pre mňa fonetický prepis predlohy podľa originálnych tabuliek, ako aj nanovo zrekonštruoval klasický preklad Lubora Matouša. Textová predloha náreku vychádza z 8. tabuľky (asýrska verzia zo Sultantepe) a z 10. tabuľky eposu (asýrska verzia z knižnice Aššurbanipala).“

Vladimír GODÁR

Text je prebratý z nahrávky J. Luptáka Vladimír Godár: *Music for Cello* (Slovart Records, 1999)

*„V Godárovom diele *Bikít Gilgameš* spracoval skladateľ dve najvážnejšie témy. Smrť a život človeka. Tá prvá kričí v celej skladbe ako plač, bôľ, resignácia nad smrťou milovaného druhu. Ničím sa nedá uchopiť ani pochopiť, je to len jeden zúfalý vzdych. Druhá znie ako téma večnosti, doznievajúca vo violončelovom sóle v závere skladby. Smrť a život sú naším údelom, no život je to jediné, čo po nás zostane.“*

Peter MIKULÁŠ (2024)

ON CHAMBER MUSIC

Only a few decades ago the tradition of house concerts was still alive in Bratislava, reaching its peak in the years before World War II. The fascinating thing about it was that those who actively took part in it were mostly amateur musicians. However, many of them possessed deep theoretical and practical skills, therefore many of them were equal to professionals. The extraordinary atmosphere of not so distant times, as well as the importance of chamber music, was described by musicologist, musician, scholar of fine arts, and amateur mathematician Ján Albrecht (1919–1996) in his text *On chamber music and house concerts*: “Bratislava once abounded with house quartets. (...) Officers, doctors, lawyers – various people played because they were interested in music.” Of course, professional concerts also took place in Bratislava and no doubt these were not as frequent as they are today. However, each of them was an exceptional event in the life of the city. “I remember very well what a sensation it evoked when we saw posters announcing that the Kolisch Quartet, Rosé Quartet, Czech Quartet, Calvet Quartet or other ensembles were going to have a concert in Bratislava. People were discussing a concert for weeks before and weeks after it, everybody was scrounging around for tickets and at home they played the pieces before as well as after they had been performed. There were passionate discussions about the interpretation, debating whether it was good or not. Admiration and joy accompanied people through otherwise routine grey weeks. And they were just lay music fans.” The repertoire of house concert meetings often arose very spontaneously, according to the instrumental combinations that were available at the time. All of those who took part in it experienced “glaring moments of common music-making”. Playing chamber music continued during the pending war threat: it offered at least a short escape and relief. It helped in creating friendships and a feeling of solidarity, which often, and in a very specific way, helped people to survive the severe reality. The tradition of house concerts as it was known in Bratislava during the 50s of the last century, belongs to the past. According to Ján Albrecht “*The metamorphosis of contemporary music, more specifically chamber music, does not give us satisfaction for what we have lost in our hunt for luxury. The gaping abyss created between producers and consumers has made music an object of peculiar commercial manipulation. When one wants to listen to music, they sit in a rented armchair without any preparation for it.*” We believe that chamber music and house concerts will experience their renaissance. They are here, as Albrecht claims, to show us “*what it really means to be amazed by the spiritual world, because the ideas we encounter, can offer us the timeless feeling of the precious enjoyment of life.*”

Adrian RAJTER / konvergencie 2004

O KOMORNEJ HUDBE

Ešte pred niekoľkými desaťročiami žila v Bratislave tradícia komorného muzicírovania, ktorá zaznamenala svoj vrchol v rokoch pred 2. svetovou vojnou. Fascinujúce na nej bolo predovšetkým to, že jej aktívnymi nositeľmi boli prevažne amatérski hudobníci, z ktorých však mnohí disponovali vysokými teoreticko-praktickými schopnosťami. Vďaka nim bol nejedyn z nich seberovným partnerom i profesionálnym hudobníkom. Neopakovateľnú atmosféru ani nie tak dávno minulých čias, ako aj význam komornej hudby, opísal hudobník, muzikológ, umenovedec a amatérsky matematik Ján Albrecht (1919 – 1996) vo svojej eseji *O komornej hudbe a domácom muzicírovaní*. „Bratislava sa kedysi hemžila domácimi kvartetami... Hrali úradníci, lekári, právnici, teda ľudia, ktorých spájala záujem o hudbu.“ Samozrejme, v Bratislave sa konali aj profesionálne koncerty, bolo ich určite oveľa menej ako dnes, každý z nich bol však mimoriadnou udalosťou v živote mesta. Ján Albrecht píše: „Pamätám si dobre na to, aký rozruch vyvolávali plagáty, oznamujúce, že do Bratislavy prídu hostovať Kolischovci, Rosého kvarteto, České kvarteto, Calvetovci, alebo iné súbory. O koncerte sa hovorilo týždeň dopredu a týždeň po ňom, zháňali sa vstupenky, doma sa na pulty kládli programované diela (takisto pred koncertom i po koncerte). Ohnivo sa diskutovalo o interpretácii, či s ňou možno súhlasiť alebo nie. Obdiv a radosť sprevádzali ľudí cez inak všedné dni a šedé týždne. Pritom to boli väčšinou iba laici, milovníci a nadšenci hudby.“ Repertoár domácich hudobných stretnutí sa často rodil veľmi spontánne, podľa toho, aké inštrumentálne zloženie bolo práve k dispozícii. Všetci zúčastnení pritom zažívali „oslňujúce chvíle spoločného muzicírovania“. Domáca komorná hudba pokračovala i v čase bezprostredného vojnového ohrozenia: ponúkala aspoň krátkodobý únik, útechu, vytvárala však aj priateľstvá a solidaritu, ktoré často veľmi konkrétnym spôsobom umožňovali prežiť v krutej realite. Domáce muzicírovanie, ako jestvovalo v Bratislave do 50. rokov uplynulého storočia, je minulosťou. Ako píše Ján Albrecht: „metamorfózy, ktoré prekonala hudba a komorná hudba v našej súčasnosti, nám nedávajú náhradu za to, čo sme vďaka prepychu stratili. Otvorenie priepasti medzi produkujúcimi a konzumujúcimi spôsobilo, že hudba sa stala objektom svojráznej komerčnej manipulácie. Keď chce človek počuť hudbu, sadne si do prenajatého kresla, pričom tomuto procesu vlastne nič nepredchádza.“ Ostáva nám veriť, že komorná hudba a domáce muzicírovanie ešte zažijú svoju renesanciu, lebo nám podľa Albrechta ukazujú, „čo vlastne znamená údiv z duchovného sveta, keďže idea, ku ktorej sa dopracujeme, nám poskytne nevyhasínajúci pocit hodnotnej radosť zo života.“

Adrian RAJTER / konvergencie 2004

Ernő Dohnányi (1877—1960), bratislavský rodák, bol popri Bélovi Bartókovi a Zoltánovi Kodályovi najvplyvnejšou osobnosťou maďarskej hudby v prvej polovici 20. storočia. Prvý kontakt s hudbou mu sprostredkoval otec Frigyes Dohnányi, matematik, fyzik, vynálezca, profesor Viedenskej univerzity a pedagóg Kráľovského maďarského katolíckeho gymnázia v Prešporku. Frigyes Dohnányi hrával aktívne na violončele, jedným z jeho partnerov v komornej hudbe bol aj Ján Levoslav Bella. U svojho otca absolvoval Ernő prvé lekcie v hre na husliach a klavíri a vzdelanie si rozširoval štúdiom u dómskeho katedrálneho organistu Karla Forstnera. Ako 17-ročný sa stal poslucháčom Hudobnej akadémie v Budapešti: študoval kompozíciu u Hansa Koesslera a hru na klavíri u Istvána Thomána. (Na základe Dohnányiho odporúčania sa pre štúdium u tých istých pedagógov rozhodol o niekoľko rokov neskôr aj jeho mladší kolega Béla Bartók.) Prostredníctvom svojho pedagóga Koesslera sa Dohnányi dostal do kontaktu s Johannesom Brahmsom. Po úspešnej premiére *Klavírneho kvinteta op. 1*, ktorá sa uskutočnila v Budapešti 16. júna 1895, dostal Dohnányi od svojho učiteľa list, že Brahms si praje, aby mu prišiel dielo čím skôr zahrať do Bad Ischlu. Mladý skladateľ však nemal prostriedky na cestu a namiesto toho poslal Brahmsovi rukopis *Kvinteta*. Brahms bol dielom nadšený a v krátkom čase zorganizoval dve uvedenia: v Bad Ischli (Kneisel Quartett s Arthurom Nikischom pri klavíri) a vo Viedni. Brahms sa o *Kvintete* v rozhovore s Koesslerom vyjadril, že „*sám by som to nedokázal napísať lepšie*“. Ako 20-ročný sa Ernő Dohnányi koncertnými debutmi v Berlíne, vo Viedni a v Londýne (Beethovenov *4. klavírny koncert* s dirigentom Hansom Richterom) etabloval ako najvýznamnejší maďarský klavirista po Lisztovi. Už koncom 90. rokov 19. storočia sa predstavil po prvý raz aj americkému publiku v New Yorku. Ako klavirista mal Dohnányi výnimočné technické dispozície, každodenné cvičenie pre neho nebolo nevyhnutnosťou a jeho koncertná príprava spočívala z väčšej časti iba v čítaní partitúry.

Vo svojom repertoári upriamoval pozornosť na menej známe diela Mozarta, Beethovena a Schuberta a bol prvým novodobým klavírnym virtuózom, ktorý sa intenzívne venoval interpretácii komornej hudby. Medzi jeho najvýznamnejšie počiny patrilo kompletne uvedenie Beethovenovej klavírnej tvorby v roku 1920 a všetkých Mozartových klavírnych koncertov v sezóne 1941/42. Dohnányi bol nepochybne jedným z najväčších klaviristov všetkých čias. Vďaka komornej hudbe sa Dohnányi dostal do kontaktu s Brahmsovým priateľom Josephom Joachimom, ktorý ho pozval vyučovať na Vysokej hudobnej škole v Berlíne. Dohnányi tu pôsobil v rokoch 1905—1915, od roku 1908 ako profesor. V roku 1915 sa vrátil do Budapešti a svojimi aktivitami položil základy moderného profesionálneho hudobného života v Maďarsku. Ako klavirista, dirigent, organizátor i pedagóg výrazne podporoval skladateľov svojej generácie: Bélu Bartóka, Zoltána Kodálya a Leó Weinera. Od roku 1916 vyučoval hru na klavíri na Hudobnej akadémii v Budapešti, pre ktorú vypracoval aj nový študijný plán. Vo februári 1919 bol vymenovaný za riaditeľa Hudobnej akadémie, po zmene politických pomerov v októbri toho istého roku bol však na jeho miesto dosadený huslista Jenő Hubay. Roku 1919 bol zvolený za hlavného dirigenta Orchestra filharmonickej spoločnosti a v tejto funkcii zotrval až do konca 2. svetovej vojny. V rokoch 1921—1927 každoročne podnikal rozsiahle umelecké turné v Spojených štátoch amerických, v roku 1925 bol vymenovaný za šéf-dirigenta New York State Symphony Orchestra. Od roku 1928 opäť vyučoval na Hudobnej akadémii v Budapešti ako vedúci majstrovských tried kompozície a klavírnej hry. Roku 1931 sa stal hudobným riaditeľom Maďarského rozhlasu a od roku 1934 po druhý raz riaditeľom Hudobnej akadémie. Medzi jeho žiakov v tom čase patrili Géza Anda, Annie Fischer, Georges Cziffra, George Solti a Ľudovít Rajter. Od roku 1939 čelil Dohnányi nacistickým protižidovským zákonom, ktoré odmietal uplatňovať. Roku 1941 sa na protest proti týmto zákonom rozhodol rezignovať z funkcie riaditeľa Hudobnej akadémie. V Orchestri filharmonickej spoločnosti sa mu však podarilo

udržať židovských hudobníkov prakticky až do začiatku okupácie Maďarska Nemeckom, nakoniec ho však situácia prinútila teleso rozpustiť. Na jeseň roku 1944 sa ako reprezentant Maďarského rozhlasu zúčastnil spolu s Ľudovítom Rajterom na prijatí maďarských umelcov na Budapešťianskom hrade, ktoré usporiadal po vynútenej abdikácii a následnom uväznení regenta Miklósa Horthyho nový predseda vlády a šéf klérofašistickej strany Šípových krížov, Ferenc Szálasi. Vzhľadom na to, že Maďarský rozhlas bol v tom čase jediným elektronickým médiom, a teda aj najvplyvnejším médiom vôbec, boli jeho vrcholní predstavitelia celonárodne známymi osobnosťami. Oboch umelcov zaznamenala pri podaní rúk so Szálásim kamera, čo po vojne poslúžilo ich nepravdivým na krivé obvinenia a spôsobilo im dlhoročné ťažkosti. Nepodložené obvinenia a ohováranie po 2. svetovej vojne nabrali také dimenzie, že vtedy už takmer 70-ročný Dohnányi nemal silu sa voči nim brániť. Navyše, 2. svetová vojna ho pripravila o oboch synov – jeden z nich zomrel v ruskom zajatí, druhý bol popravený po pokuse o atentát na Hitlera. Ernő Dohnányi strávil poslednú etapu svojho života v zámorí. Po krátkom pedagogickom pôsobení na Univerzite v Tucumáne (Argentína) sa roku 1949 stal sídelným klaviristom a skladateľom na Florida State University. Zomrel v roku 1960 počas realizácie gramofónových nahrávok v New Yorku. Z „čiernej listiny“ bolo Dohnányiho meno vo východnej Európe vymazané v roku 1968 a biografía Bálinta Vázsonyiho, vydaná v roku 1971, definitívne rozptýlila všetky pochybnosti o jeho pôsobení. Napriek tomu sa Dohnányiho životu a tvorbe dostalo v Maďarsku zaslužennej pozornosti až po ďalších desaťročiach: v roku 1990 sa stal post mortem laureátom najvyššieho štátneho vyznamenania – Kossuthovej ceny, a v ostatných rokoch sa jeho diela dostávajú čoraz častejšie na koncertné pódia.

Skladateľská tvorba Ernő Dohnányiho bola vo svojich počiatkoch ovplyvnená Robertom Schumannom a Johannesom Brahmsom, čoskoro však našiel svoj vlastný jazyk. Využíval síce prostriedky romantickej tradície, no nikdy nebol epigónsky. Vyznačoval sa veľkou koncentráciou hudobného materiálu, lyrizmom, humorom a sviežosťou. Popri orchestrálnych kompozíciách (2 symfónie, *Symfonické minúty*, *Suita fis mol*, *Ruralia Hungarica*, *Americká rapsódia*), koncertantných (2 koncerty pre klavír a orchester, 2 koncerty pre husle a orchester, *Konzertstück* pre violončelo a orchester, *Variácie na detskú pieseň* pre klavír a orchester) a javiskových (opery *Tante Simona*, *A vajda tornya*, *Der Tenor*, baletná pantomíma *Der Schleier der Pierrette*) a vokálno-inštrumentálnych dielach (*Missa in dedicatione ecclesiae*, *Cantus vitae*, *Stabat mater*) napísal početné diela pre sólový klavír a viacero závažných komorných skladieb. *Sexteto pre klavír, husle, violu, violončelo, klarinet a lesný roh op. 37* vzniklo na prelome rokov 1934 a 1935, v čase liečby z ochorenia, ktoré Dohnányimu na dlhší čas znemožnilo verejné účinkovanie. V tomto diele, ktoré na seba upozorňuje netradičnou kombináciou hudobných nástrojov, sa Dohnányi – ako napokon vo väčšine svojich kompozícií – prejavil ako virtuózný inštrumentátor a dôverný znalec technických a výrazových možností všetkých nástrojov. Hudba *Sexteta* sa vyznačuje symfonickou šírkou a prirodzeným plynutím hudobného materiálu. Vplyv Brahmsa a hudby viedenskej tradície 2. polovice 19. storočia je zrejmý, jeho charakter je však originálny. V záverečnej časti sa objavujú aj názvuky na džez 30. rokov 20. storočia. Premiéra diela sa uskutočnila v Budapešti 17. júna 1935 so skladateľom pri klavíri.

Adrian RAJTER

Literatúra: Vázsonyi, B.: Dohnányi Ernő. Budapest, 1971. / Vázsonyi, B.: Ernő Dohnányi In: Grove Music Online / nepublikované spomienky Ludovíta Rajtera
Text je súčasťou bookletu k nahrávke *Ernő Dohnányi: Chamber Music* (Konvergencie, 2022).

Ernő Dohnányi (1877–1960), a Hungarian composer born in Bratislava (Pressburg/Pozsony), was along with Béla Bartók and Zoltán Kodály, one of the most influential personalities of Hungarian music in the first half of the 20th century. His father, Frigyes Dohnányi was a mathematician, physicist, inventor, professor at The University of Vienna and a teacher at a catholic high school in Pressburg. Thanks to his father, Ernő was able to develop a positive relationship towards music. Frigyes Dohnányi played cello actively and one of his chamber music partners was Ján Levoslav Bella. Ernő had his first violin and piano lessons with his father, and he broadened his education studying under the St. Martin's Cathedral's organ player, Karl Forstner. At the age of 17, he became student at the Budapest Academy of Music; he studied composition in Hans Koessler's and piano in István Thomán's class (Based on Dohnányi's recommendation, Béla Bartók decided to study under the very same teachers, a few years later). Thanks to his teacher Koessler, Dohnányi was able to meet Johannes Brahms. After a successful premiere of *Piano Quintet, Op. 1*, which took place in Budapest on the 16th of June 1895, he received a letter from his teacher, saying, that Brahms wished he would come and perform the piece in Bad Ischl as soon as possible. Since the young composer couldn't afford the journey, he sent a manuscript of the *Quintet* to Brahms instead. Brahms was enthusiastic about the piece and he organized two performances shortly afterwards: in Bad Ischl (Kneisel Quartett with Arthur Nikisch at the piano) and in Vienna. "*I wouldn't be able to write it better,*" said Brahms about the *Quintet* in a debate with Koessler. After his concert debuts in Berlin, Vienna and London, 20-year-old Ernő Dohnányi gained reputation as the most important Hungarian pianist after Liszt. Already at the end of the 1890s he managed to introduce himself to the American audience in New York. As a pianist, Dohnányi had outstanding technical dispositions: everyday practice wasn't a necessity for him and his concert preparation was mostly based upon reading and studying the score.

In his repertoire he concentrated on less known works of Mozart, Beethoven and Schubert, and was the first modern piano virtuoso, who intensively devoted himself to chamber music. One of his greatest successes was the complete introduction of Beethoven piano composition in 1920 and all Mozart piano concertos in the 1941/42 season. Without any doubts, Dohnányi was one of the greatest pianists of all times. Due to the fact, that Dohnányi performed also chamber music, he got to know Joseph Joachim, a friend of Brahms, who invited him to teach at the "Hochschule für Musik" in Berlin. Dohnányi was active there from 1905 to 1915, from 1908 as a professor. In 1915 he returned to Budapest and through his activities he laid foundations of modern professional music life in Hungary. As a pianist, conductor, organizer and a pedagogue, he supported composers of his generation, including Béla Bartók, Zoltán Kodály and Leó Weiner. In 1916 he taught piano at the Budapest Academy of Music, for which he also created a new study plan. In February 1919 he was nominated to the position of director of the Academy. However, after the change of political situation, he was replaced by the violinist Jenő Hubay, in October 1919. In the same year he was elected for the Chief conductor post of the Orchestra of the Philharmonic Society and in this function he stayed until the end of the Second World War. Every year from 1921 to 1927 he, as pianist, undertook an extensive tour in the United States of America. In 1925 he was appointed as the chief conductor of New York State Symphony Orchestra. Since 1928 he was teaching at the Budapest Music Academy as head of composition and piano masterclasses. In 1931 he became the music director of Hungarian Radio and in 1934 the director of the Academy (for the second time). His students at that time were Géza Anda, Annie Fischer, Georges Cziffra (piano), George Solti and Ludovít Rajter (composition). From 1939 on, he was confronted with the Nazi anti-Jewish laws, which he refused to accept. In 1941 he resigned from the position of the director of the Academy of Music, as a form of protest against the laws. However, he was able to keep Jewish musicians in the Philharmonic Society Orchestra, practically until the German occupation of Hungary, which forced him to disband the Orchestra. In autumn 1944, representing the Hungarian Radio, Dohnányi together with Ludovít Rajter took part in an audience of Hungarian artists at the Buda castle. This audience was organized by Ferenc Szálasi, the new prime minister and a leader of a fascist Arrow Cross party, after the forced abdication and imprisonment of Regent Miklós Horthy. The Hungarian Radio was the only electronic medium

at that time and therefore the most influential one. Its highest representatives were therefore nation-wide known. The footage of both artists shaking hands with Szálasi helped their opponents to raise false accusations after the war and caused them long-lasting hardships. Accusations without any proofs and calumniations after the Second World War grew to such extent that 70 years old Dohnányi didn't have the strength to defend himself. Moreover, the War claimed lives of both of his sons, one in Russian captivity and the other executed by the Nazis for his role in a plot to assassinate Hitler. Ernő Dohnányi spent the last phase of his life overseas. After a short pedagogical period at a University in Tucumán (Argentina), he became a residential pianist and composer at the Florida State University in 1949. He died during the production of gramophone recordings in 1960 in New York. In Eastern Europe, his name was erased from the "black list" in year 1968 and the biography, written by Bálint Vázsonyi in 1971, finally dispersed all doubts about his life. His contributions and compositions, nevertheless, got its deserved attention in Hungary 30 years later. In 1990 he received the post mortem laureate of the highest state honor – the Kossuth prize and since then, his opuses are performed at concerts more often.

Compositions of Ernő Dohnányi were in the beginnings influenced by Robert Schumann and Johannes Brahms. His style was known for its concentration of musical material, lyricism, humor and freshness. His most important pieces comprise orchestral compositions (2 symphonies, *Symphonic minutes*, *Suite in F sharp minor*, *Ruralia Hungarica*, *American Rhapsody*), concert pieces (2 concertos for piano and orchestra, 2 concertos for violin and orchestra, *Konzertstück* for cello and orchestra, *Variations on a Nursery Tune* for piano and orchestra), theatre works (operas *Tante Simona*, *A vajda tornya*, *Der Tenor*, ballet pantomime *Der Schleier der Pierrette*) and vocal-instrumental pieces (*Missa in dedicatione ecclesiae*, *Cantus vitae*, *Stabat mater*). Last but not least, he wrote many opuses for solo piano and many significant chamber pieces. *Sextet*, *Op. 37* was created in years 1934 – 1935, during a treatment period after illness, which didn't allow Dohnányi to perform publicly for a long time. In this piece, the importance of which is in its unusual combination of musical instruments, Dohnányi – as in most of his compositions – presents himself as a brilliant orchestrator and an expert on technical possibilities and expressive potential of all instruments. The music of *Sextet* possesses a symphonic broadness and a natural outflow of musical material. The influence of Brahms and of Vienna music tradition of the second half of 19th century is present, its character is, nevertheless, unique. In the last part we can hear allusions to jazz of 1930s. The premiere took place in Budapest on the 17th of June 1935 with Dohnányi playing the piano part.

Adrian RAJTER

Literature: Vázsonyi, B.: Dohnányi Ernő, Budapest 1971. / Vázsonyi, B.: Ernő Dohnányi In: Grove Music Online / Unpublished memories of Ludovít Rajter

PIATOK 13/9/2024 / 12:30 / galéria mesta Bratislavy – nádvorie & emil
FRIDAY / Bratislava city gallery courtyard & café emil

lunch concert solamente naturali

Miloš VALENT UMELECKÝ VEDÚCI, HUSLE / ARTISTIC DIRECTOR, VIOLIN

Ľahké obedové menu s hudbou, ktorá znela na šľachtických dvoroch na Slovensku v 18. storočí. Neopakovateľný gurmánsky hudobný zážitok so súborom Solamente naturali a huslistom Milošom Valentom.

A light lunch menu accompanied by music that was enjoyed by the aristocracy in 18th century Slovakia. Experience an extraordinary gourmet event with the early music ensemble Solamente naturali and violinist Miloš Valent.

TRVANIE / DURATION 60 MIN.

PIATOK 13/9/2024 / 19:00 / Primaciálny palác
FRIDAY / primate's palace

winterreise/zimná cesta bella adamova & škampovo kvarteto

„Schubertova Winterreise je veľkým darom pre každého speváka. Existuje množstvo ciest, po ktorých možno s touto hudbou a poéziou kráčať.“

Bella ADAMOVA

Piesňový recitál obdivovanej českej mezzosopranistky Belly Adamovej, víťazky Medzinárodnej súťaže Roberta Schumann, laureátky súťaže Emmy Destinnovej a držiteľky Ceny Bohuslava Martinů z Medzinárodnej súťaže Antonína Dvořáka. V spolupráci so známym Škampovým kvartetom uvedie v Bratislave Schubertov cyklus *Winterreise/Zimná cesta* (1827). Jedno z najväčších diel piesňového repertoáru tvorí dvadsaťštyri sugestívnych meditácií o láske, živote, konečnosti bytia a putovaní na poéziu nemeckého básnika Wilhelma Müllera (1794–1827). Iná, okamžite rozpoznateľná a výnimočná, taká je česká speváčka podľa medzinárodnej kritiky. Taká bude nepochybne aj jej *Zimná cesta*. Na pozvanie Konvergencií vystúpi Bella Adamova v Bratislave po prvýkrát. Podujatie je súčasťou Roku českej hudby.

Critics have praised the young Czech mezzo-soprano Bella Adamova, describing her as “*different, immediately recognizable, and exceptional.*” Bella Adamova is a laureate of several prestigious music competitions, including the Franz Schubert and Modern Music Competition in Graz. She also won the top prize in the International Robert Schumann Competition and the Czech Song Prize at the Emmy Destinn Awards in London. Additionally, she received the Bohuslav Martinů Foundation Prize at the International Antonín Dvořák Competition. Bella Adamova was featured as a rising star in the *BBC Music Magazine*. At the Konvergencie she will perform with the Škampa Quartet *Winterreise* by Franz Schubert. This magnificent song cycle features 24 meditations on love, being, and life pilgrimage, all written on poetry by Wilhelm Müller.

TRVANIE / DURATION 80 MIN.

PROGRAM **Franz SCHUBERT** (1797–1828)

Winterreise, op. 89 D 911 (1827)

(arr. pre sláčikové kvarteto R. Krug / arr. for string quartet by R. Krug)

Gute Nacht
Die Wetterfahne
Gefror'ne Tränen
Erstarrung
Der Lindenbaum
Wasserflut
Auf dem Flusse
Rückblick
Irrlicht
Rast
Frühlingstraum
Einsamkeit
Die Post
Der greise Kopf
Die Krähe
Letzte Hoffnung
Im Dorfe
Der stürmische Morgen
Täuschung
Der Wegweiser
Das Wirtshaus
Mut!
Die Nebensonnen
Der Leiermann

Bella ADAMOVA^{CZ} MEZZOSOPRÁN

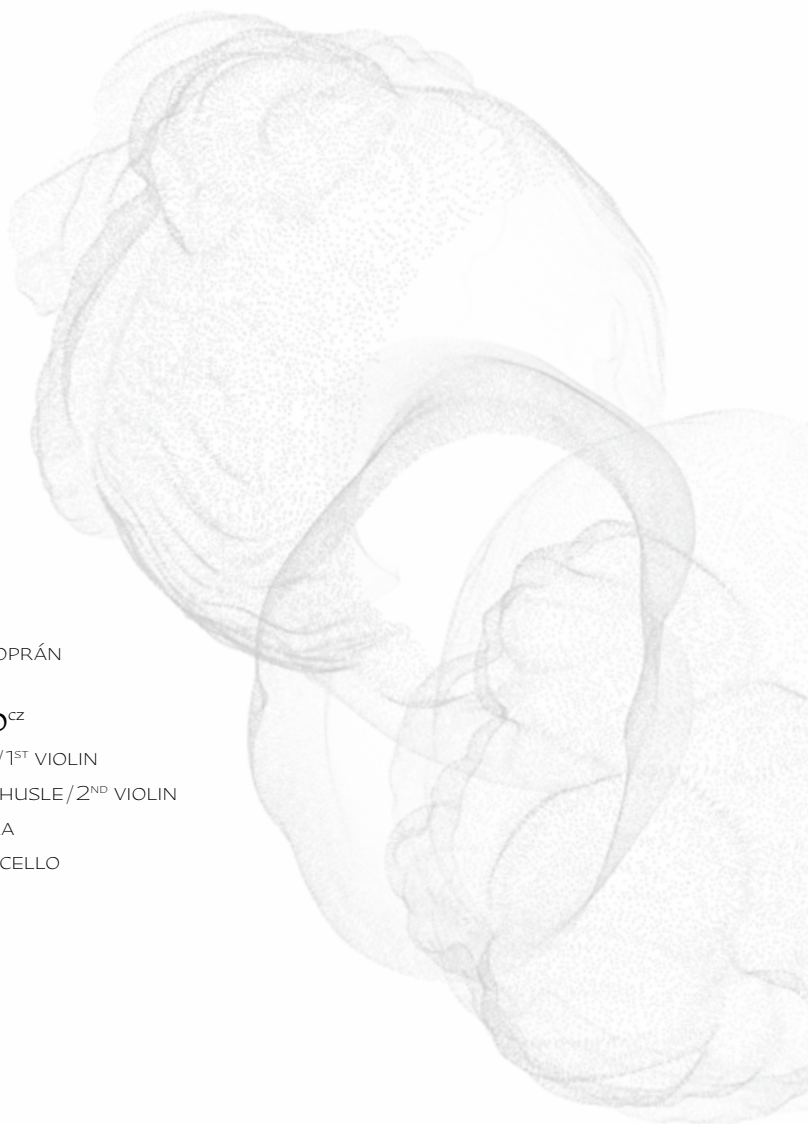
ŠKAMPOVO KVARTETO^{CZ}

Petra BRABCOVÁ 1. HUSLE/1ST VIOLIN

Adéla ŠTAJNOCHROVÁ 2. HUSLE/2ND VIOLIN

Martin STUPKA VIOLA/VIOLA

Lukáš POLÁK VIOLONČELO/CELLO

PÚTNIK V SNEHU A SVET AKO LAZARET

„Putoval som do dialav so srdcom plným nekonečnej lásky k tým, ktorí mnou opovrhovali. Mnoho, mnoho rokov som spieval piesne. Kedykoľvek som sa pokúsil spievať o láske, zmenilo sa to na bolesť. A keď som sa pokúsil spievať o bolesti, zmenilo sa to na lásku.“

Franz SCHUBERT: *Môj sen* (rukopis z 3. 8. 1822)

Nemecký romantizmus predstavuje popri idealizme stelesnenie nemeckého ducha. Epochu Tiecka, Novalisa, Schellinga či Schleiermachera symbolizuje zrod moderného fenoménu génia, túžba po bezhraničnom rozmachu slobodného človeka, uchovávanie a rozvíjanie starých mýtov, ktoré v osvietenstve čiastočne stratili svoj význam, ako aj túžba formálne experimentovať. Romantizmus reagoval na západný svet, ktorý sa vedecky a technologicky prudko rozvíjal a zásadne menil ľudskú realitu aj identitu. V dôsledku industrializácie nastal masový odliv obyvateľstva z vidieka a mestá sa rýchlo rozrastali. Romantici proti tomuto vývoju postavili idealizáciu nemeckej prírody. Racionálnemu korzetu osvietenstva čelili bujnou, odvážnou obrazotvornosťou. Stredobodom sveta sa stali oni ako individualisti. Zhrnul to ich myšlienkový avantgardista Fichte: *„Absolútne Ja je to bezvýhradne jediné, čo je, a ďalej sa to vysvetliť ani nedá.“*

Jeden prúd romantizmu s očarením objavil a rozvíjal nemecký folklór, čo zmenilo tiež dobový literárny jazyk, zjednodušilo ho a sprístupnilo súčasníkom. Achim von Arnim a Clemens Brentano zostavili významnú zbierku ľudových piesní *Des Knaben Wunderhorn* (*Chlapcov zázračný roh*). „Čiernych romantikov“ zasa lákala nadprirodzenosť, strašidelnosť, husté lesy, opustené zrúcaniny, rozbúrené morské vlny, temnota starých cintorínov a stredovekých hradov. City vládli nad rozumom. Nemci si vždy na všetko vymyslia originálne nové slovo a životný pocit romantikov vystihol pojem „Weltschmerz“ (Svetabôľ) z románu *Selina* od Jeana Paula. Melanchólia ako rezignované poznanie, že nikdy nebudeme schopní rozhodnúť, či nekonečno pociťujeme ako klietku alebo ako slobodu. Výstižne to vyjadril maďarský estetik László L. Földényi, ktorý fenoménu venoval kultovú knihu: *„K tomu, aby niekoho zaplavila melanchólia, je potrebné, aby ostatní melancholickí neboli. K tomu, aby mohol ísť melancholik naozaj do hĺbky, musí v hĺbke niečo byť, musí existovať povrch a hĺbka.“* Príbeh nemeckého romantizmu sa rozvíja dodnes, cez Heineho, Wagnera, Nietzscheho, Thomasa a Klauza Manna, Elfriede Jelinek či Jenny Erpenbeck a Carolin Emcke až do 21. storočia. Pretože nemecká myseľ zostáva stále v princípe romantická v celej kráse aj desivosti.

Nemecký básnik, knihovník, prekladateľ a slobodomurár Wilhelm Müller (1794–1827) sa v roku 1827 zastavil na návšteve u Goetheho vo Weimare. Cestovanie za slávnymi osobnosťami ho vyčerpávalo, no pravdepodobne túžil po uznaní, ktorého sa mu nedostávalo. Vyštudoval filozofiu a históriu v Berlíne a potom sa prihlásil ako dobrovoľník do pruskej armády v bojoch proti napoleonským vojskám. Neskôr sa za to, že tasil meč proti Francúzom, veľmi hanbil. Na gymnáziu v Dessau učil latinčinu a gréčtinu, na tamojšom dvore pôsobil ako knihovník. Editoval, prekladal z angličtiny a neustále bojoval s cenzúrou. Zo strachu pred šírením liberálnych myšlienok (už vtedy!) sa po roku 1815 za vlády Klemensa von Metternicha v Nemecku vytvoril režim prísnej mocenskej kontroly a neustáleho dohľadu. Rakúsky minister zahraničných vecí a kancelár patrilo od Viedenského kongresu až po revolúciu v roku 1848 k najvplyvnejším, ale aj najneschopnejším politikom v strednej Európe. Zvlášť rád dával sledovať a šikanovať slobodomyselných literátov a politických oponentov.

„Všetci píšu, akoby boli chorí, akoby svet bol lazaret,“ poznamenal si sklamane Johann Wolfgang Goethe po stretnutí s Müllerom a v rozhovore s Johannom Peterom Eckermannom sa postažoval, že spoznal ďalšieho priemerného básnika. Autor *Utrpenia mladého Werthera* a *Fausta* len veľmi ťažko prijímal novú nemeckú lyrickú generáciu. Pritom svet ozaj chorľavel. Keď sa antikou očarený Müller konečne vybral do Grécka, odkiaľ chcel

pokračovať do Orientu, v Konštantínopole ho zastavila epidémia moru. Keď dorazil do Talianska, čo bola vtedy priam generačná povinnosť mladých tvorivých ľudí, vo vysnívanej krajine ho sklamal tyranský režim, aký poznal z domova. V tvorbe nadviazal na tradície nemeckej ľudovej poézie, ale obohatil ich o nadčasovo temný, osvietenký a čiastočne romantický svetonázor, no bez snívania a fantazijných únikov.

Zimná cesta nesie opusové číslo 89. V Deutshovom tematickom katalógu Schubertovej tvorby má číslo 911. Za týmito číslami sa ukrýva jedno z najtajomnejších diel v histórii ľudskej kultúry. Skladateľ piesne vytvoril v dvoch tvorivých fázach, vo februári a v októbri 1827. Bola to jeho posledná zima, o trinásť mesiacov zomrel. Za krátku 31-ročný život stihol skomponovať šesťsto piesní, sedem symfónií, scénické diela, omše, tucet sláčikových kvartet, dvadsaťjeden klavírných sonát a mnoho diel nestihol dokončiť. Zažil len jediný verejný koncert svojich skladieb a iba nepatrná časť z nich vyšla počas jeho života. Nepovažoval sa za virtuóza, žil v slobodnom povolani a zarábal si výlučne vďaka príležitostným zákazkám. Takmer neopustil rodnú Viedeň (výnimkou sú dva pobyty v Želiezovciach v rokoch 1818 a 1824, kde učil dcéry Johanna-Karla Esterházyho), medzi jeho pedagógov patrila aj Antonia Salieri. Rád a veľa pil a najradšej hrával pre úzku komunitu spriaznených umelcov, básnikov i spisovateľov. Na schubertiádach, sponzorovaných bohatými mecenášmi, sa recitovala nová lyrika a hrala hudba. Nizučského skladateľa, vysokého sotva meter a pol, prezývali druhovia Schwammerl (Hríbik). Spontánne a živelné stretnutia zakrátko prilákali pozornosť viedenskej polície, ktorá pátrala po akýchkoľvek potenciálnych revolučných aktivitách. Aj Schuberta raz zatkli, prísne pokarhali a prepustili. So svojou láskou, speváčkou Theresou Grob, sa oženiť nemohol, pretože by v manželstve nevedel zabezpečiť pravidelný príjem.

Pochmúrny cyklus *Zimná cesta* zhudobňoval Schubert ešte v časoch, keď Wilhelm Müller žil, no osobne sa nestretli. Oba zomreli veľmi mladí, básnik sa dožil iba o rok viac. Spoločne etablovali žáner nemeckej piesne (Lied) a dostali ho do koncertných sál. Ďalším veľkým skladateľom piesňových cyklov 19. storočia sa stal Robert Schumann, ktorý priamo nadviazal na Schuberta. Aj neskôr vznikli krásne zbierky piesní od Brahmsa, Mendelssohna či Huga Wolfa, no žiadny z nich sa neinšpiroval jedným autorom a nerozvíjal jeden silný príbeh. Tieto diela umožnili to, čo neskôr bohato a rozmanito rozvinuli Mahler, Weill s Brechtom, Bob Dylan, Nick Drake alebo dnes Stephin Merritt, Aldous Harding či Sufjan Stevens.

Tridsaťjedenročný Schubert veľmi chorľavel, pravdepodobne pre komplikácie spôsobené syfilisom a týfusom. Na korektúrach *Zimnej cesty* pracoval ešte v dňoch tesne pred smrťou v roku 1828. Novému cyklu veril a verným priateľom odkázal: „*Tieto piesne sa mi páčia viac ako všetky ostatné a vy si ich obľúbite tiež.*“ No keď „*Cestu*“ po prvýkrát vlastnoručne zahral na stretnutí blízkych, zmiatol ich. Istý poslucháč si zaspomínal: „*Zostali sme úplne ohromení ich smútočným, pochmúrnym tónom.*“ „*Existuje vôbec niečo ako radostná hudba?*“ pýtal sa Schubert, najpoetickejší skladateľ všetkých čias. Tri roky pred *Zimnou cestou* skomponoval cyklus dvadsiatich piesní *Krásna mlynárka* (*Die schöne Müllerin*). Už vtedy si za predlohu zvolil Müllerove básne. Nezvyčajné, prosté a čarovné balady hudobníka oslovili. Zrodil sa nový hudobný žáner – piesňový cyklus. Taká dokonalá fúzia textu a hudby sa v dejinách vyskytuje zriedkavo. Obe spája odmietnutie emocionálneho formalizmu charakteristického pre 18. storočie. Mieria priamo do ľudského srdca a aj po 200 rokoch triafajú do čierneho. Každá pieseň rozpráva

mikropríbeh. Rozprávač je zároveň hlavnou postavou. Všetko vidíme jeho uhranutými, neraz uplakanými očami, jeho často zahmleným zrakom. „Lieder“ dosahujú vznešenosť svojou jednoduchosťou a nesmiernou silou výrazu. „*Fremd bin ich eingezogen, fremd zieh' ich wieder aus.*“ („Ako cudzí som prišiel a ako cudzí idem zas.“) Rozorvaný osamelý hrdina, odmietnutý vysnenou ženou, márne hľadá v snehu hoc i jej stopy, slzy mu mrznú na lícach, rieka búši zbesilo ako jeho tep. Keď sa vráti do dediny, psy sa idú odtrhnúť z reťaze. Zamieri na cintorín, ani tam však nenachádza pokoj. Napokon stretne bosého starca, pouličného muzikanta bez publika, s verklíkom, ktorý krúti klukou odušu, i keď ho nik nepočuje ani nevidí. Nekonečný kruh bez vykúpenia. Rád by sa k nemu pridal, aby sa všetko mohlo začať odznova... Piesne zobrazujú odmietnutého muža a jeho bolestnú cestu mrazivou, búrlivou krajinou, skutočnou aj metaforickou. Výzvou pre každého speváka, novšie aj speváčku (spomeniem aspoň tri fascinujúce interpretky Lotte Lehmann, Christa Ludwig, Brigitte Fassbaender) zostáva hľadanie rovnováhy medzi vokálnymi a psychologickými prvkami. Sólový klavír zastupuje celý orchester. V dávno stratených časoch schubertiád tvorila pieseň s klavírnym sprievodom významnú súčasť každodenného domáceho života meštianstva.

Schubert do hĺbky vystihol pocit izolácie, pretože tvorí podstatu ľudskej existencie. Nečudo, že toto bola najmilšia hudba Samuela Becketta, ďalšieho majstra minimalistického gesta s maximálnym efektom. Legendárny mrzút v jednom liste pochválil skladateľa „prísnu úspornosť“, inde ho označil za svojho „priateľa v utrpení“. Úryvky zo skladby *Smrť a dievča* dramatik prevzal do rozhlasovej hry a názov svojho posledného televízneho projektu *Noc a sny* si vypožičal zo Schubertovej rovnomennej piesne, kde využil aj úryvky jej melódie. Najradšej počúval nahrávku od Dietricha Fischera-Dieskau a Geralda Moora: „*Chvejem sa zakaždým, keď sa opäť vydávam na pochmúrnu púť.*“ Viaceré piesne zo *Zimnej cesty* sa objavili v rôznych kultúrnych a mediálnych kontextoch. *Der Lindenbaum (Lipa)* má významnú úlohu v románe *Čarovná hora* Thomasa Manna, kde ju pacienti spoločne počúvajú z gramofónu. Dokonca si ju zarapoval Bart Simpson v nemeckojazyčnom dabingu animovaného seriálu.

Aj Elfriede Jelinek, ktorá sa podľa vlastných slov snaží „*donútiť samotný jazyk, aby povedal pravdu a aby rezignoval na svoj ideologický charakter*“, si prostredníctvom vlastnej verzie *Zimnej cesty* urovnala zmrzačený vzťah s otcom na psychiatrii, sama so sebou, i s čoraz nepochopiteľnejším svetom. Vznikol jej asi najosobnejší a celkom negýčovo aj najdojímavejší literárny text, ktorý do slovenčiny preložili Andrej Zmeček s Janou Cvikovou. Jelinekovej *Zimná cesta* sa začína v mediálnom šialenstve bezprostrednej súčasnosti (korupčné škandály bánk, uväznené obete únosov). Púť ju však postupne stále zreteľnejšie vedie k etapám vlastného života: komplikovaný postoj k matke v povojnovom Rakúsku, hospitalizácia otca až po neúprosne a ironické vyrovnávanie sa s úlohou ženy-spisovateľky, ktorá hrá ako na verklíku „*stále tú istú pesničku*“. Silno vo mne v marci 2021 zarezonovala inscenovaná produkcia *Zimnej cesty* v košickej Opere počas lockdownu. Na konci nezaznel potlesk, všetko sa ponorilo do tmy divadla vyprázdneného pandémieu. Sladkobôľny, nuansovaný tenor Pavol Bršlík sa priblížil k legendárnym interpretom *Zimnej cesty* ako Fischer-Dieskau či Ian Bostridge, ktorí o cykle napísali aj knihy. Kto sa raz na ňu vydá, pre toho sa *Zimná cesta* nikdy neskončí. Ako to vyjadril jeden z najlepších schubertovských interpretov Bostridge, ktorý svoju knižku v podtitule príznačne nazval *Anatómia posadnutosti*: „*Azda existujú aj iné spôsoby skúmania dejín emócií, ale určite nijaká z nich nezaručí také intenzívne vnútorné prežívanie a silu.*“

Nemčina môže byť pre publikum prekážkou pri snahe pochopiť dielo v celej jeho významovej šírke. Preto sa veľmi teším, že Ladislav Šimon pri príležitosti 25. výročia festivalu Konvergenzie prináša slovenský preklad Müllerovej *Zimnej cesty*. Vďaka celoživotnej usilovnej práci tohto prekladateľa máme u nás dostupné diela takých zásadných nemeckých autorov ako Goethe, Rilke, Brecht, Dürrenmatt či Hesse. Vydajme sa na cestu, po ktorej sa ešte nik nevrátil.

Michal HVORECKÝ

A PILGRIM IN SNOW AND A WORLD LIKE A HOSPITAL

*"I roamed to distant places, with a heart full of infinite love for those who spurned me.
For many, many years I sang songs. Whenever I tried to sing about love, the song would change to pain.
And whenever I tried to sing about pain, the song would change to love."*

Franz SCHUBERT: *My Dream* (manuscript 3. 8. 1822)

German romanticism speaks to us still, it fascinates to this day. The distinguishing mark of the epoch of Tieck, Novalis, Schelling and Schleiermacher, is the birth of genius. The romantics desired a limitless flowering of the free individual, with the preservation and renewal of ancient myths which had partially lost significance during the Enlightenment, and they were eager to make formal experiments. Romanticism was responding to a western world that was rapidly developing scientifically and technologically and had fundamentally changed human reality and identity. As a result of industrialisation, people were flooding out of the rural areas into the expanding cities. Against this development, the romantics counterposed an idealised German countryside. They confronted the Enlightenment, in its corset of rationality, with a fertile and audacious imagination. They themselves, as individualists, became the centre point of the world. The avant-garde thinker Fichte summed up the romantic attitude: *"The Absolute I is the only thing that unconditionally exists, and it cannot be explained any farther than that."*

One current of romanticism made the enchanting discovery of German folklore and proceeded to develop it, thereby changing the literary language, making it simpler and more accessible to contemporaries. Achim von Arnim and Clemens Brentano compiled an important collection of folk songs, *Des Knaben Wunderhorn* (*The Boy's Magic Horn*). Again, these "dark romantics" were attracted by the supernatural, ghost stories, dense forest, abandoned ruins, storm-tossed waves of the sea, and the gloom of old cemeteries and medieval castles. Feelings were dominant over reason. The Germans were then inventing original new words for everything, and the concept of *Weltschmerz* (Agony of the World), from Jean Paul's novel *Selina*, summed up the romantics' feeling of life. Melancholy as a resigned knowledge that we will never be able to decide how we think of the infinite, whether as a cage or as freedom. In the cult book that he devoted to this theme, the Hungarian aesthete László L. Földényi said succinctly: *"If someone is to receive the flood of melancholia, it is necessary that others should not be melancholy. If the melancholic is truly to be able to go right to the depths, then the depths must have something in them. Both surface and depth must exist."* The story of German romanticism keeps evolving to this day, through Heine, Wagner, Nietzsche, Thomas and Klaus Mann, Elfriede Jelinek, Jenny Erpenbeck and Carolin Emcke, into the 21st century. Because German thinking remains always in principle romantic, in all its beauty and horror.

The German poet, librarian, translator and freemason Wilhelm Müller (1794—1827) stopped in Weimar in 1827 to pay a visit to Goethe. He had worn himself out travelling in quest of celebrities, and probably he yearned for a recognition that he never received. Müller had studied philosophy and history in Berlin and afterwards joined the Prussian army as a volunteer, taking part in battles against Napoleon's armies. Afterwards he was greatly ashamed of having drawn his sword against the French. He taught Latin and Greek at a secondary school in Dessau and held the position of librarian at the local princely court. Müller edited publications and translated from English, fighting never-ending battles with the censorship. In fear of the spread of liberal ideas (even then!), under the government of Klemens von Metternich a regime of strict control and unceasing supervision had been established in Germany, from 1815 on. The Austrian minister for foreign affairs and chancellor was one of the most influential, and indeed one of the most incompetent politicians in Central Europe, from the Congress of Vienna to the revolution of 1848. He particularly loved to observe and to bully free-thinking literary men and political opponents.

"All of them write like they were sick, as if the world were a hospital," Johann Wolfgang Goethe noted, disillusioned, after his meeting with Müller. In conversation with Johann Peter Eckermann, he grumbled about having made

acquaintance with another mediocre poet. For the author of *The Sorrows of Young Werther* and *Faust*, the new German lyric generation was exceedingly difficult to take. And the world was indeed ailing. When Müller, who was under the spell of antiquity, finally made his way to Greece, whence he intended to continue to the Orient, in Constantinople he was halted by an epidemic of plague. When he reached Italy, which was then simply a duty for young creative people of his generation, he was appalled to find that the land of his dreams had a tyrannical regime like the familiar one at home. In his writing he connected with the traditions of German folk poetry; these he enriched with timeless themes and with an enlightened and partly romantic world outlook, but without dreaminess and fantastical escapism.

Winter Journey bears the opus number 89. In the German thematic catalogue of Schubert's work, it is number 911. Hidden behind these numbers is one of the most mysterious works in cultural history. The composer created the songs in two creative phases, in February and October 1827. It was his last winter, he died thirteen months later. In his brief life of 31 years he had managed to compose six hundred songs, seven symphonies, theatrical works, masses, a dozen string quartets, twenty seven piano sonatas, and many works that he did not succeed in completing. He had been present at just one public concert of his works, and only an insignificant part of them were published during his lifetime. Schubert did not regard himself as a virtuoso; he lived as a freelance, and his earnings were strictly on the basis of occasional commissions. He scarcely ever left his native Vienna (except only for his two stays in Želiezovce in 1818 and 1824, where he taught the daughters of Johann-Karl Esterházy). Antonio Salieri had been one of his teachers. He drank with relish, and heavily, and he liked best to play for a narrow community of kindred spirits: artists, poets and writers. At the Schubertiades, sponsored by rich patrons, new lyric poetry was recited and music was played. His comrades referred to the tiny composer, scarcely one and a half metres tall, as Schwammerl (The Mushroom). These spontaneous and lively meetings soon attracted the attention of the Viennese police, who were on the lookout for potentially revolutionary activities of any kind. They even arrested Schubert once, gave him a stern lecture, and then released him. He was unable to marry the woman he loved, the singer Theresa Grob, because he could not guarantee a regular income in their marriage.

Schubert made his musical arrangement of the gloomy poetic cycle *Winter Journey* while Wilhelm Müller was still living, though the two never met. Both of them died very young, with the poet surviving only a year longer. Together they established the genre of the German Lied and established its place in the concert halls. Another great composer of song cycles in the 19th century was Robert Schumann, who followed on directly from Schubert. Later on there were other beautiful song collections by Brahms, Mendelssohn and Hugo Wolf, but none of those was inspired by a single writer and they did not develop a single powerful story. These works made possible all that was afterwards richly and variously developed by Mahler, Weill and Brecht, Bob Dylan, and Nick Drake, or nowadays Stephin Merritt, Aldous Harding and Sufjan Stevens.

The thirty-one-year-old Schubert became gravely ill, probably because of complications caused by syphilis and typhus. He was still working on the proofs of *Winter Journey* shortly before his death in 1828. He believed in his new cycle and told his faithful friends: "*I like these songs more than any others, and you will love them too!*" But when he personally played the "*journey*" for the first time at a meeting of friends, he dumbfounded them. One listener recalled: "*We were utterly overwhelmed by their sorrowful, gloomy tone*".

"*Is there any such thing as joyful music?*" asked Schubert, the most poetic composer of all time. Three years before *Winter Journey* he had composed the 24-song cycle *Die schöne Müllerin* (*The Lovely Mill-maiden*). Then also, he had chosen poems by Müller as an overture. The unusual, simple and magical ballads inspired the musician. A new musical genre, the song cycle, was born. Such a perfect fusion of text and music has rarely been known in history. The music and lyrics alike reject the emotional formalism characteristic of the 18th century. They aim directly for the human heart, and still after 200 years they hit the target. Each song relates a micro-story. At the same time, the narrator is the main character. We see everything through his spellbound eyes, sometimes inflamed with weeping,

seeing as he often does through a haze. The “Lieder” achieve sublimity by their simplicity and immensely powerful expression. “*Fremd bin ich eingezogen, fremd zieh’ ich wieder aus.*” (“*I came as a stranger, and again as a stranger I go.*”) The wild and lonely hero, rejected by the woman of his dreams, vainly searches even for traces of her in the snow; tears freeze on his cheeks; the river is beating madly like his pulse. When he returns to the village, the dogs try to burst out of their chains. He makes his way to the cemetery, but even there he does not find peace. Finally he meets a barefooted old man, a street musician without an audience, with a barrel-organ that he’s cranking round with gusto, even though no one hears him or sees him. An endless circle without redemption. The hero would have loved to join him, so that everything could start all over anew... The songs portray the rejected man and his painful journey through the freezing and blustery landscape, real and metaphorical. Finding equilibrium between the vocal and psychological elements: that remains the challenge for every singer, including female singers in recent times (I will mention three at least who have given fascinating performances, Lotte Lehmann, Christa Ludwig and Brigitte Fassbaender). A solo piano takes the place of an entire orchestra. In the long-vanished times of the Schubertiades, singing with piano accompaniment formed an important part of the townspeople’s everyday life at home.

Schubert captured the very depth of the feeling of isolation, forming as it does the foundation of human existence. No wonder that this was the music most beloved by Samuel Beckett, another master of the minimalist gesture with maximal effect. The legendary malcontent praised the composer’s “strict economy” in one of his letters, and elsewhere he called him his “friend in suffering”. Beckett used extracts from *Death and the Maiden* in a radio play, and the title of his final television project, *Night and Dreams*, was borrowed from Schubert’s song of that name and

included snatches of the melody. He liked best to listen to a recording by Dietrich Fischer-Dieskau and Gerald Moore: “*I tremble every time when I set out once more on the melancholy pilgrimage.*” Many of the songs in *Winter Journey* turn up in various cultural and media contexts. *Der Lindenbaum* (*The Lime Tree*) plays an important part in Thomas Mann’s novel *The Magic Mountain*, where patients listen to it together on the gramophone. Bart Simpson actually made a rap version of it in the German-language dubbing of the cartoon serial.

Elfriede Jelinek also, who according to her own words is attempting “*to compel language itself to speak truth and to give up its ideological character*”, via her own version of *Winter Journey* brought order to a frozen relationship with her father in a mental hospital, with her own self, and with an ever more incomprehensible world. This produced what is probably her most personal, quite unkitschy and very moving literary text, translated into Slovak by Andrej Zmeček and Jana Cviková. Jelinek’s *Winter Journey* begins in a media frenzy in the immediately topical present (banks’ corruption scandals, bound kidnap victims). The journey, however, gradually leads ever more obviously to the stages of her own life: complicated attitude to the mother in postwar Austria; hospitalisation of the father; and an unsparingly ironic squaring of accounts with the role of a woman writer who, as on a barrel-organ, “is always playing the same song”. In March 2021, during the lockdown, a dramatised production of *Winter Journey* made a powerful impression on me. There was no applause at the end: everything was plunged into the darkness of a theatre emptied by the pandemic. The sweetly piercing, nuanced tenor Pavol Bršlík came near to such legendary performers of *Winter Journey* as Fischer-Dieskau and Ian Bostridge, who even wrote books about the cycle. Whoever once sets forth upon it, for him the *Winter Journey* will never end. Bostridge, one of the finest Schubert performers, gave his book the opposite subtitle *Anatomy of an Obsession*; it includes the revealing comment: “*Probably there are other methods also of exploring the history of emotions, but assuredly none of them can promise such inner depth and power.*”

To an audience that seeks to comprehend this work in all its breadth of significance, the original German may be an impediment. I am therefore extremely glad that on the occasion of the 25th annual Konvergenzie Festival, Ladislav Šimon is providing a Slovak translation of Müller’s *Winter Journey*. Thanks to the lifelong industry of this translator, we have access in Slovak to works by such essential German-language authors as Goethe, Rilke, Brecht, Dürrenmatt and Hesse. Let us set out on a journey from which no one has ever yet returned.

Michal HVORECKÝ
translation John Minahane

SOBOTA **14/9/2024** / 19:00 / slovenský rozhlas – veľké koncertné štúdio
SATURDAY / Great concert studio of the slovak radio

marián varga: re-imagined

„V hudbe nemá zmysel hrať sa na nemennosť hraníc.“

Marián VARGA

Koncert, pocta Mariánovi Vargovi (1947–2017), ktorého výrok možno považovať za krédo Konvergencií. V roku 25. výročia festival oslovil piatich slovenských skladateľov rôznych generácií a skladateľských poetík (Peter Zagar, Vladislav Šarišký, Richard Grimm, Pavol Béreš, Martin Štefánik), aby vytvorili diela inšpirované Vargovou tvorbou. Päťicu premiér doplní koncertný program *Piesne Sisy Fehér* (spev), Vladislava Šariškého (klavír), Oskara Töröka (trúbka) a Jozefa Luptáka (violončelo) s novým repertoárom piesní Mariána Vargu, i jeho raná tvorba pre klavír v interpretácii Ivana Šillera. Večer otvoria dvaja mladí hudobníci, Matúš Václav (klavír), Filip Holtan (akordeón), žiaci ZUŠ, a organista Gregor Frajšťák. Spoznali sme ich tento rok na sérii moderovaných interaktívnych koncertov pre školy s názvom *Krotenie čertov a nachádzanie krásy*, ktoré pripravila Spoločnosť Mariána Vargu.

The concert celebrates the legacy of the legendary musician Marián Varga (1947–2017), whose profound statement “*There is no sense in playing the boundaries of music,*” continues to inspire. In honor of the 25th anniversary of the Konvergencie Chamber Music Festival, five new compositions, inspired by Varga’s remarkable musical contributions, have been specially commissioned for the event. The program will also introduce a new concert series titled *Songs*, showcasing performances by Sisa Fehér (voice), Vladislav Šarišký (keyboard), Oskar Török (trumpet), and Jozef Lupták (cello). Additionally, Ivan Šiller will present Marián Varga’s piano compositions during the event.

PROGRAM PRELÚDIUM

Marián VARGA (1947–2017) **Banálny valčík**

Matúš VÁCLAV KLAVÍR/PIANO

Marián VARGA **Hommage à J. S. Bach**

Filip HOLTAN AKORDEÓN/ACCORDION

Johann Sebastian BACH (1685–1750) **Erbarm dich mein, o Herre Gott BWV 721**

Gregor FRAJŠŤÁK ORGAN/ORGAN

TRVANIE / DURATION 140 MIN.

PREMIÉRY

Martin ŠTEFÁNIK (1993) **Hommage à hommage** (2024, PREMIÉRA)

I. ♩ = 56

II. ♩ = 150

III. ♩ = 55

Albín BLAHO KLARINET/CLARINET

Daniel RUMLER HUSLE/VIOLIN

Kara TAYLOR VIOLONČELO/CELLO

Mária BOHÁČOVÁ KLAVÍR/PIANO

Richard GRIMM (1995) **KVARG** (2024, PREMIÉRA)

Albín BLAHO KLARINET/CLARINET

Daniel RUMLER HUSLE/VIOLIN

Kara TAYLOR^{UK} VIOLONČELO/CELLO

Andrea BÁLEŠOVÁ KLAVÍR/PIANO

Pavol BÉREŠ (1998) **Mitternachtsradschleife 1000_05** (2024, PREMIÉRA)

I. Mitternachtsradschleife 1000_05

II. Pieseň kompozit

III. Konklúzia

Albín BLAHO KLARINET/CLARINET

Branislav DUGOVIČ BASKLARINET/BASS CLARINET

Kara TAYLOR VIOLONČELO/CELLO

Andrea BÁLEŠOVÁ KLAVÍR/PIANO

Vladislav ŠARIŠSKÝ (1984) **Golden Field** (2024, PREMIÉRA)

Albín BLAHO KLARINET/CLARINET

Matej MICHALEC VIOLA/VIOLA

Nikola ADAMCOVÁ VIOLONČELO/CELLO

Vladislav ŠARIŠSKÝ KLAVÍR/PIANO

Peter ZAGAR (1961) **Pre Mariána** (2024, PREMIÉRA)

Ronald ŠEBESTA KLARINET/CLARINET

Matej MICHALEC VIOLA/VIOLA

Nikola ADAMCOVÁ VIOLONČELO/CELLO

Lea TOMAŠIKOVÁ KLAVÍR/PIANO

PRESTÁVKA / INTERMISSION

Marián VARGA

Malá suita pre klavír

- I. Cantabile
- II. Gioia
- III. Con meditazione
- IV. Impetuoso

Sonatína

- I. Alla Marcia
- II. Molto moderato
- III. Allegro giocoso

Ivan ŠILLER KLAVÍR/PIANO

PIESNE

aranžmány V. Šarišský/J. Lupták/O. Török

- M. VARGA/K. PETERAJ Z ďatelín
M. VARGA/K. PETERAJ Pošta
M. VARGA/K. PETERAJ Slniečnice
M. VARGA/K. PETERAJ Pomôž mi
M. VARGA/K. PETERAJ Možno
M. VARGA/K. PETERAJ Piesne z kolovrátku 1
M. VARGA/K. PETERAJ Piesne z kolovrátku 2
M. VARGA/K. PETERAJ Lalia poľná
M. VARGA/K. PETERAJ Voda
M. VARGA/M. VÁLEK Smutná ranná električka
M. VARGA, P. HAMMEL/R. SKUKÁLEK S rukami vo vreckách

Sisa FEHÉR SPEV/VOICE

Vladislav ŠARIŠSKÝ KLAVÍR, ARANŽMÁNY/PIANO, ARRANGEMENTS

Oskar TÖRÖK TRÚBKA/TRUMPET

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

„Marián Varga vydal svoje Konvergenzie v roku 1970. Šesťdesiate a sedemdesiate roky boli rokmi konvergentných síl. Svet hľadal k sebe cesty. To, čo spája, nie to, čo rozdeľuje. Ten proces vyvrcholil pádom Berlínskeho múru. Dnes žijeme v odlišnom svete. Svet sa znova rozpadá, znova zhromažďujeme kamene a staviame múry. Človek je však transcendentná bytosť, jeho jedinečnosť je práve tam, kde prekračuje svoje hranice. Môžeme oproti sebe stáť zovretí ako päst, v ktorej chceme uchovať svoju nedotknuteľnosť. Päst, ktorá sa bráni, päst, ktorá útočí. Môžeme sa však aj otvoriť a podať sa jeden druhému ako dlaň, v plodnej výmene. Tí, čo otvárajú ruky a podávajú si dlane ponad hranice rozdelenia, obnovujú nádej, že život je hodný žitia a človek je stále človekom. Nuž, vitajte na tejto malej slávnosti otvorených rúk.“

Daniel PASTIRČÁK / konvergenzie 2010

MARIÁN VARGA: RE-IMAGINED

Festival Konvergenzie sa za 25 rokov usadil nielen v povedomí svojich priaznivcov, ale aj širokej kultúrnej verejnosti na Slovensku ako významné hudobné podujatie, ktoré má aj ďalšie, už nie len v notách zdieľané podoby. Konfrontuje rozličné žánre hudobnej kultúry, vstupuje do spoločenského diania a má výrazný etický rozmer. Je postojom, ktorým Jozef Lupták dáva najavo svoje názory na dianie v spoločnosti. V prenesenom význame sa hudba na pódiami Konvergenzií stáva, v duchu názvu festivalu, cestou, ktorá vedie k vzájomnému medziludskému zblížovaniu, k základným hodnotám spolužitia založeného na tolerancii na jednej strane a k rešpektovaniu etických hodnôt cti a slušnosti na strane druhej.

Súčasná kultúra, pokiaľ nechce byť iba bezobsažným ohňostrojom konzumu, nedokáže fungovať bez pamäte. Jednou z hlavných črt Konvergenzií je, že jeho dramaturgia dokáže nezvyčajne príťažlivým spôsobom pripomínať tvorbu, udalosti a osobnosti nielen našej, ale aj svetovej hudobnej scény v širšom historickom kontexte. K tomu patrí aj skutočnosť, že dejiny hudby sa nezaobídu bez silných osobných príbehov. Príbehov tvorcov a interpretov, ktoré práve vďaka ich posolstvám môžu nadobúdať priam heroické rozmery.

Dvadsaťdruháho januára 2017 oslávil už ťažko chorý Marián Varga sedemdesiatku. Neskôr, 19. apríla, sme na jeho oslavu pripravili koncert, na ktorom posledný raz verejne vystúpil. Deviateho augusta zomrel. Odišla jedna z najvýraznejších osobností slovenskej hudby. Iba málokto tak hlboko zaujal všetky generácie poslucháčov ako on. Jeho piesňová tvorba, inštrumentálne kompozície, ale najmä uhrančivé hráčske umenie sa stali súčasťou toho najlepšieho v slovenskej kultúre. Po Mariánovej smrti sme sa, manželka Janka a ostatní priatelia, rozhodli jeho tvorbu udržať v povedomí. Vznikla Spoločnosť Mariána Vargu. Janka v spolupráci s ostatnými pripravila rozsiahlu reedíciu jeho tvorby, vydateľský projekt, ktorý u nás nemá obdobu a ja, oslovujúc výrazné osobnosti našej hudobnej scény formou zadania, som v jeho rodnej Skalici zrealizoval hudobný cyklus živých koncertných nahrávok inšpirovaných jeho tvorbou. Na jednotlivých CD sa pod názvom *Marián Varga 70+1 (+3, +5)* podieľali Iva Bittová, Sisa Fehér, Eva Šušková, Monika Potokárová, Táňa Pauhofová, ale aj Jozef Lupták, Vladislav Šarišský, Jakub Kudláč, PJONI, Daniel Špiner, Július Fajak, skupiny Longital a NE:BO:DAJ či Konvergenzie Quartet.

Život a smrť Mariána Vargu tvoria silný príbeh. Jeho umenie, miesto vo svete a životné postoje sú istým spôsobom výnimočné. Bol síce bytostným individualistom, no bez blízkych priateľov sa nedokázal zaobísť. Jeho svet mal vlastné kontúry a jeho krajinu, tú, v ktorej naozaj prebýval a ktorá mu bola domovom, jasne definovali jeho obľúbené platne, knihy a najmä priatelia. Bol obklopený ľuďmi a denne s nimi komunikoval. Či už s tými reálnymi, s ktorými neustále telefonoval alebo s duchovnými bratmi z knižiek a partitúr. Počúval hudbu,

čítal knihy, pozeral filmy a potom v mnohohodinových dialógoch o nich diskutoval, aby si tak verifikoval svoje zážitky. Do Mariánovho života vstupovalo aj z neho vystupovalo veľa postáv – ľudí blízkych i vzdialených, ale pevné jadro jeho najbližších bolo za celé tie roky nemenné. Bolo nás viac: kybernetik a politik Janko Langoš, spisovateľ Dušan Mitana, skladateľ Vlado Godár, kazateľ Daniel Pastirčák, režisér a herec Juraj Nvota, spisovateľ Dušan Dušek, textár Kamil Peteraj či violončelista Jozef Lupták. Dôležitými však boli i tí, ktorých mal neustále okolo seba. Oslovovali ho z kníh, partitúr či platní a s nami sa stále rozprával o ich tvorbe. Telefón bol preňho čarovným prostriedkom neustálej komunikácie. Skladatelia Béla Bartók, Dmitrij Šostakovič, Igor Stravinskij, Henryk Mikołaj Górecki, Witold Lutosławski, Krzysztof Penderecki, Ludwig van Beethoven, Johann Sebastian Bach, Fryderyk Chopin či Arvo Pärt, ale aj spisovatelia, najmä Albert Camus, potom Julio Cortázar, Jorge Luis Borges, Milan Kundera, Max Frisch, Friedrich Dürrenmatt, a vo veľkej miere aj Fiodor Michajlovič Dostojevskij, boli nielen témou dlhých, predĺžených nočných až ranných telefonátov s priateľmi, ale najmä priamou inšpiráciou pre tvorbu.

Koncert *Marián Varga: RE-imagined* je poctou tvorcovi, ktorý sa pohyboval v kontexte doby, v ktorej žil a vždy reagoval na všetky jej výzvy. Občas tvorivo vstupoval do deja diel autorov, ktorých miloval a posúval ich ďalej. Bol to jeden z jeho spôsobov tvorivej sebarealizácie. Aj preto dramaturgia festivalu oslovila piatich slovenských skladateľov rôznych generácií a skladateľských poetík (Peter Zagar, Vladislav Šarišský, Richard Grimm, Pavol Béreš, Martin Štefánik), aby vytvorili diela inšpirované Vargovou tvorbou a tak posunuli „vargovskú“ tvorivú metódu ďalej. Súčasťou večera bude koncertný program *Piesne Sisy Fehér* (spev), Vladislava Šarišského (klavír), Oskara Töröka (trúbka) a Jozefa Luptáka (violončelo), projekt, ktorého zárodok môžeme sledovať na *CD Marián Varga 70+3 live*. Zaznie aj jeho raná tvorba pre klavír v interpretácii Ivana Šillera. A tak „druhý život Mariána Vargu“, ako by sme tento projekt mohli nazvať, ďalej úspešne pokračuje aj na tohoročných Konvergenciách – mimochodom aj samotný názov festivalu vychádza z legendárneho albumu Vargovej skupiny Collegium Musicum.

Ladislav SNOPKO / konverencie 2024

MARIÁN VARGA: RE-IMAGINED

Twenty-five years on, Konverencie has secured its place not only in the minds of its loyal followers but more broadly among cultured people in Slovakia. It is known as an important musical event which amounts to more than the sum of the notes played. Konverencie faces the challenge of diverse music genres, it engages in social activity, and it has an emphatic ethical dimension. That is the stance Jozef Lupták takes, when he expresses his opinions on what is going on in society. In a transferred sense, music at Konverencie becomes (in the spirit of the Festival's title) a road leading to mutual human proximity: to the fundamental values of coexistence based on tolerance on the one hand, and respect for the ethical values of honour and decency on the other hand.

Contemporary culture, if it is not to be merely a consumerist firework show, cannot function without memory. One of the principal features of Konverencie is that its dramaturgy manages very attractively to evoke the art, events and personalities of both our own scene and the world scene, in a broader historical context. Relevant here is the fact that the ongoing history of music has never lacked powerful individual stories. Stories of composers and performers, which because of the messages they convey, can take on dimensions of heroism.

On January 29, 2017 Marián Varga, already seriously ill, celebrated his seventieth birthday. Later, on April 19, we prepared a concert in his honour, where he made his last public appearance. On August 10 he died. One of the most remarkable figures in Slovak music had departed. Very few others caught the interest of all generations of

listeners as he did. His songs, instrumental compositions, and above all his entrancing art of playing, became part of the best of Slovak culture. After Marián's death, his wife Janka and I and other friends decided to sustain a continuing awareness of his work, and the Marián Varga Society was founded. Janka and others prepared an extensive reedition of his work. This was a publishing project without precedent in Slovakia. Having sent proposals to notable figures on our music scene, I managed to organise a cycle of live concert recordings inspired by his work, in his native Skalica. On individual CDs entitled *Marián Varga 70+1 (+3, +5)* those who took part included Iva Bittová, Sisa Fehér, Eva Šušková, Monika Potokárová, Táňa Pauhofová, and also Jozef Lupták, Vladislav Šarišský, Jakub Kudláč, PJONI, Daniel Špiner, Július Fajak, Longital and NE:BO:DAJ, and the Konvergencie Quartet.

Marián Varga's life and death make a powerful story. His art, his place in the world, and his attitudes to life are in a certain sense exceptional. Though a born individualist, he could never have got by without close friends. His world had its own contours, and his favourite recordings and books, and above all his friends, gave clear definition to his land, the one he truly inhabited and which was home to him. He was surrounded by people and in daily communication with them. There were living people whom he was constantly phoning, and there were his kindred spirits in books and scores. He listened to music, he read books, he watched films, and afterwards he discussed them in dialogues lasting many hours, putting his experiences to the test. Many individuals entered Marián's life and left it; some were close, some were distant, but the core group of people closest to him was unchanged for years on end. There were a number of us: the cyberneticist and politician Janko Langoš, the writer Dušan Mitana, the composer Vlado Godár,

the preacher Daniel Pastirčák, the director and actor Juraj Nvota, the writer Dušan Dušek, the lyricist Kamil Peteraj and the cellist Jozef Lupták. But there were others too that he always had around him, who were important. They spoke to him from books, scores and recordings, and he talked to us constantly about their work. The telephone gave him a magic means of unceasing communication. He loved the composers Béla Bartók, Dmitri Shostakovich, Igor Stravinsky, Henryk Mikołaj Górecki, Witold Lutosławski, Krzysztof Penderecki, Ludwig van Beethoven, Johann Sebastian Bach, Frédéric Chopin and Arvo Pärt. There were writers too, especially Albert Camus, later Julio Cortázar, Jorge Luis Borges, Milan Kundera, Max Frisch, Friedrich Dürrenmatt, and also in great measure Fyodor Dostoyevsky. These were not only themes of lengthy, very lengthy telephone conversations with friends by night and morning; they also gave him direct inspiration for his art.

Marián Varga: RE-imagined is a tribute to the artist who responded to the time he lived in and always faced its challenges. Sometimes, creatively engaging with works by his beloved composers, he pushed the plot on further. This was one of his modes of creative self-realisation. For this reason also, the festival called upon five Slovak composers of differing generations and styles (Peter Zagar, Vladislav Šarišský, Richard Grimm, Pavol Béreš, Martin Štefánik) to create works inspired by Varga's art and thus push "Varga's legacy" on further. In the premiere the concert programme will be completed by *Songs* by Sisa Fehér (vocals), Vladislav Šarišský (piano), Oskar Török (trumpet) and Jozef Lupták (cello), a project whose birth we can follow on *CD Marián Varga 70+3 live*. Varga's early work for piano will be heard also, performed by Ivan Šiller. And so "the second life of Marián Varga", as we might call this project, continues on successfully at this year's Konvergencie. And incidentally, the Festival's very name comes from the legendary album by Varga's group, the Collegium Musicum.

Ladislav SNOPKO / konvergencie 2024
translation John Minahane

„V kompozícii Mitternachtsradioschleife 1000_05 sa snúbi moja inklinácia k rôznym skutočným, aj viac či menej virtuálnym aspektom tvorby. Piesňovitosť, piesne Mariána Vargu, elementárna mozaika, estetika nesúrodej jednoliatosti, infantilnosti/naivity a bezstarostnej kombinatoriky. Skladba sa dopúšťa rôznych malých krádeží konkrétneho materiálu z dvoch albumov (Zelená pošta a Zvoňte, zvonky), ktoré autora v minulosti, prítomnosti a budúcnosti nezanedbateľne poznačili. Výsledok poloodhaleného procesu ašpiruje byť subjektívnou deklaráciou vyrovnávania sa s odkazom, ktorý ku nám siaha rovnako ako nás presahuje.“ Pavol BÉREŠ

„Koncept mojej skladby je postavený na vytvorení ilúzie tzv. preladovania vysielania rádiových staníc, ktoré obsahuje presné Vargove citácie z jeho ranej tvorby pre klavír, môj hudobný jazyk a ich vzájomnú kombináciu. Snažil som sa vytvoriť niečo neuchopiteľné, ale zároveň stále veľmi konkrétne. Tento kompozičný princíp, ktorý využíva metódu samplingu, volám ‚kolážovitá hudba‘ a použil som ho už vo svojej staršej skladbe Unfinished, skomponovanej pre Jazz Dock Orchestra v Prahe v roku 2022. Zapáčil sa mi natoľko, že ho stále neviem úplne opustiť a v podstate ho neustále prepisujem.“ Richard GRIMM

Pavol BÉREŠ (1998) – je absolventom Konzervatória J. L. Bellu (kompozícia, klavír), aktuálne študuje na Akadémii umení (D. Matej, kompozícia) v B. Bystrici. Prostredníctvom programu Erasmus+ strávil prvý rok magisterského štúdia (2023/24) na HAMU v Prahe (M. Nejtek). Ako skladateľ a interpret experimentuje s rôznymi štýlmi a žánrami, čím ďalej tým častejšie smerujúc k aleatorike, otvoreným a grafickým partitúram, (voľnej) improvizácii či „elektronike“. Je trojnásobným účastníkom medzinárodného projektu Veni Academy. V apríli 2024 sa zúčastnil na umeleckej rezidencii v Srbsku, v rámci projektu Re-patched zameraného na experimentálnu hudbu, ktorý bude pokračovať koncertmi v novembri tohto roku. Je zakladateľom alternatívneho kapelového projektu MPNP.

Richard GRIMM (1995) – študoval na Konzervatóriu v Bratislave (kompozícia, hra na bicích nástrojoch). Špecializuje sa na klasickú, populárnu a experimentálnu hudbu. Obdivuje tvorbu F. Zappu, B. Bartóka a G. Ligetiho, rád čerpá inšpirácie od francúzskych kapiel ako Poil Ueda a Chromb! Figuruje v rôznych projektoch, napr. v kapele God and Eve, s ktorou v marci 2021 vydal debutové EP s názvom *The Creation*. To sa stretlo s pozitívnymi ohlasmi, o. i. aj od Michala Kaščáka z festivalu Pohoda. Tento rok kapela vydala svoj prvý dlhohrajúci album *Taký pekný, veľký*. Pôsobí tiež v hudobnom duu s názvom Božské Soaré, ktoré kombinuje modulárne syntetizátory s akustickým klavírom a v projekte Boh Vajec + sklobeton + Potopa Baša = Formačka, prepájajúcom hudbu a slam poetry. Ako Boh Vajec sa sústreďuje na experimentálnu hudbu a na všetko ostatné, čo mu napadne. V súčasnosti študuje kompozíciu na HAMU v Prahe (J. Trojan).

„Mám veľmi rád skladateľskú poetiku Mariána Vargu. Pracuje s elementárnymi prvkami tonálneho systému, no jeho hudba neznie šablónovito ani prvoplánovo. Ako materiál pre svoju kompozíciu *Hommage à hommage* som si vybral dvojicu motívov. Z vedľajšieho motívu piesne *S rukami vo vreckách*, ktorý používam ako ostinato smútočného pochodu v prvej časti, vznikla neskôr *Ulica plná plášťov do dažďa*. Ďalšie dve časti čerpajú z *Hommage à J. S. Bach*. Hravosť a rytmika sú prítomné v druhej časti, inšpirovanej tým, čo Marián Jaslovský v knihe *Collegium Musicum* nazýva Mariánovou ‚perličkovou hrou‘. Využívanie registrov na hammonde inšpirovalo tretiu časť, kde pracujem s alikvotami na klavíri. Tento minimalistický záver má charakter *tombeau*.“ Martin ŠTEFÁNIK

„S Mariánom Vargom som sa osobne zoznámil v roku 2007, hoci som o tom asi štvrt hodinu netušil. Pomáhal som Fedorovi Frešovi vyniesť malý hammond na šieste poschodie na Dunajskej ulici. Tam nám otvorila Janka a ponúkla pohár vody. Byť bol pekný, dosť zaprataný. Kniha, puch cigary, čierne elektrické krídlo. Fedor mrkol, reku, či si ho nechcem skúsiť. Čosi ma akoby zrazu potiahlo za vlasy a namiesto muzicírovania ma zaujal materiál a povrchová úprava klávesov. Keď som sa otočil, aby som sa pozrel cez okno, mal som pocit, že v zornom poli naplnenom zariadením izby je čosi navyše, ale nevedel som čo. Pri zisťovaní, odkiaľ sa šíri dym, som napokon doputoval až k zdroju, ktorý bol celý čas asi dva metre odo mňa, sediac v kresle, skrútený v polohe ‚salamander‘, zahľadený do medzipriestoru. Vravím: ‚Dobrý deň,‘ a on: ‚Dobrý deň.‘ Potom sme sa pobrali s Fedorom späť do šialenstva života. Názov skladby – *Golden Field* človeku prirodzene napovie, odkiaľ vietor vanie. Táto alternatívna chvíľa je odrazom predlohy v paralelnej tónine, v inverziách s ozvenami človeka s rukami vo vreckách.“ Vladislav ŠARIŠSKÝ

„Moja skladba stavia do nových kontextov pár Mariánových chytľavých motívov, nič viac a nič menej.“ Peter ZAGAR

Martin ŠTEFÁNIK (1993) – študoval kompozíciu a klavír na Konzervatóriu v Bratislave. Popri škole navštevoval súkromné hodiny jazzu u K. Kováča. V r. 2024 absolvoval kompozíciu na VŠMU u L. Borzíka. Momentálne nastúpil na doktorandské štúdium na VŠVU u J. Šicka. V r. 2016 založil projekt Ľudové mladistvá, s ktorým získali veľa ocenení. V r. 2023 vydal cyklus s názvom *Suita Almanach* pre archetypálne ľudové nástroje.

Vladislav ŠARIŠSKÝ (1984) – všestranný klavirista, skladateľ a aranžér aktívny vo viacerých žánroch. Študoval hru na klavíri a kompozíciu na košickom Konzervatóriu (J. Šingerová, P. Kaščák, N. Bodnár) a na VŠMU (J. Iršai). Je laureátom Medzinárodnej skladateľskej súťaže v Petrohrade (2012) a Ceny Nadácie Tatra banky. Venuje sa klasickej, komornej, symfonickej, rockovej a jazz-rockovej hudbe, ako aj tvorbe hudby pre film či divadlo. Účinkoval v divadelných predstaveniach, napr. *Novecento* podľa divadelného románu A. Barrica *Tisícdeväťsto*. Počas štúdií pôsobil v kapelách Kakauko, Beg Bajazid, zúčastnil sa projektu Hrana Tour. Spolu s M. Slávkom a F. Hittrichom pôsobil v zoskupení Talent Transport. V r. 2019 vyšla nahrávka jeho sláčikových kvartet s Moyzesovým kvartetom.

Peter ZAGAR (1961) – študoval skladbu na VŠMU v Bratislave (I. Hrušovský). Pôsobil v Slovenskej filharmónii a v Hudobnom centre ako editor a v Slovenskom rozhlase ako hudobný režisér. V 90. rokoch bol prevažne v slobodnom povolaní, spolupracoval s tanečnými a divadelnými súbormi, pôsobil ako interpret (VENI ensemble, Požož sentimentál, divadlo STOKA) a prekladal odbornú muzikologickú literatúru. Absolvoval umelecké študijné pobyty v Lyone a Filadelfii. Je držiteľom Ceny Slovenskej muzikologickej asociácie (1995), Ceny Dosky '98 a Ceny Jána Levoslava Bellu (1999). Jeho skladby zazneli v Prahe, Viedni, Londýne, Paríži, Amsterdame, New Yorku, Filadelfii, Sankt Peterburgu atď. Pôsobil v súboroch Alí Ibn Rachid, Ospalý pohyb, VAPORI del CUORE, don@u.com. Vo februári 2020 Slovenská filharmónia uviedla Zagarovu skladbu *Monolit* a v septembri 2022 mala v Prahe premiéru skladba *Muž v plášti s taškami* v podaní súboru Agon Orchestra.

NEDEĽA 15/9/2024 / 11:00 / slovenský rozhlas – štúdio 5
SUNDAY / Studio 5 of the Slovak radio

zbierka z lubeníka

KONCERT PRE DETI A RODIČOV

solamente naturali & teatro posonii

Miloš VALENT UM. VEDÚCI, HUSLE / ARTISTIC DIRECTOR, VIOLIN

Súbor Solamente naturali a putovné bábkové divadlo Teatro Posonii sa spojili v hravom projekte odkazujúcom na prepojenia medzi divadlom a hudbou v 18. storočí. Skladby, ktoré na koncerte zaznejú, pochádzajú zo *Zbierky z Lubeníka*, anonymného rukopisu z 2. polovice 18. storočia. Starú hudbu dopĺňajú fragmenty z hry *Ján doktor Faust* a komediálne výstupy trikových marionet v duchu estetiky a poetiky barokového bábkového divadla. Zábava pre deti i rodičov.

Solamente Naturali, an early music ensemble, teamed up with the marionette theatre Teatro Posonii for a delightful performance that connects baroque theatre and music from the 18th century. Fun experience for both kids and parents!

TRVANIE / DURATION 50 MIN.

NEDEĽA 15/9/2024 / 19:00 / slovenský rozhlas – veľké koncertné štúdio
SUNDAY / Great concert studio of the slovak radio

hk gruber: frankenstein!!

SLOVENSKÁ PREMIÉRA

iva bittová & konvergenzie ensemble

Exkluzívna slovenská premiéra ansámbovej verzie diela *Frankenstein!!* od súčasného rakúskeho skladateľa HK Grubera (1943) s výnimočnou speváčkou a improvizátorkou Ivou Bittovou. Skladba invenčným spôsobom spája poéziu, šansón, kabaret a súčasnú hudbu do pôsobivého celku – hravého i provokujúceho, jedným slovom konvergenčného... V tomto duchu sa budú niest aj spoločné improvizácie a sóla Ivy Bittovej a slovenských hudobníkov Borisa Lenka (akordeón), Branislava Dugoviča (klarinet) a Jozefa Luptáka (violončelo), ktoré koncert otvoria.

Exclusive Slovak premiere of the ensemble version of *Frankenstein!!* by contemporary Austrian composer HK Gruber (1943) with extraordinary singer-improviser Iva Bittová. The piece is a striking combination of poetry, chanson, cabaret and contemporary music – provocative and playful. In the same mood will also be improvisations and solos by Iva Bittová and Slovak musicians Boris Lenko (accordion), Branislav Dugovič (clarinet) and Jozef Lupták (cello), which will introduce the concert.

PROGRAM **Súznenie / Euphony**

Iva BITTOVÁ^{CZ} SPEV/VOCAL

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

Boris LENKO AKORDEÓN/ACCORDION

Branislav DUGOVIČ KLARINET/CLARINET

PRESTÁVKA / INTERMISSION

TRVANIE / DURATION 80 MIN.

HK GRUBER (1943)

Frankenstein!! (1976–1977)

pandemónium pre šansoniera a komorný ansámbel na detské verše H. C. Artmanna
a pan-demonium for chansonnier and ensemble after children's rhymes by H. C. Artmann

Fanfare, Prolog
I. Zueignung
Fräulein Dracula
II. Goldfinger und Bond
Django
Unhold
III. Ein Mi-Ma-Monsterchen
IV. Fanfare, Intermezzo
V. Frankenstein
VI. Rattenlied und Crusoelied
VII. Herr Supermann
VIII. Finale
Ein Mann mit grünen Haaren
Batman und Robin
Im Parke, wo die Unhold weilen
Litanei
Grüss Gott, grüss Gott, Herr Frankenstein
Grete Müllers Abschied
Fanfare, Epilog

Iva BITTOVÁ^{CZ} ŠANSONIÉRKA/CHANSONNIER

Marián LEJAVA DIRIGENT/CONDUCTOR

KONVERGENCIE ENSEMBLE

Ivica GABRIŠOVÁ FLAUTA, PIKOLA/FLUTE, PICCOLO

Branislav DUGOVIČ KLARINET/CLARINET

Danylo HONCHAROV^{UA} FAGOT/BASSOON

Stanislav MASARYK TRÚBKA/TRUMPET

Ján SMUTNÝ LESNÝ ROH/FRENCH HORN

Kiril STOYANOV^{BG} VIBRAFÓN, XYLORIMBA, PERKUSIE/VIBRAPHONE, XYLORIMBA, PERCUSSION

Nora SKUTA KLAVÍR/PIANO

Daniel RUMLER, Michaela PETRÍKOVÁ HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN VIOLA/VIOLA

Katarína ZAJACOVÁ VIOLONČELO/CELLO

Robert VIZVÁRI KONTRABAS/DOUBLE BASS

Počiatky „pandemónia“ siahajú k *Suite Frankenstein* (1971), sledu piesní a tancov skomponovaných pre viedenský MOB art & tone ART Ensemble, ktorý v tom čase pôsobil v oblasti inštrumentálneho divadla. Hoci suita mala úspech, nebol som spokojný s jej improvizáčnou štruktúrou, tiež som chcel využiť možnosti symfonického orchestra. V rokoch 1976 – 1977 som preto dielo prepracoval do súčasnej podoby. Po prvýkrát zaznelo 25. novembra 1978 s Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, ktorý dirigoval Simon Rattle a ja som účinkoval ako sólista. V roku 1979 som vytvoril verziu diela pre šansoniera a 12 inštrumentalistov na objednávku Berlínskeho festivalu. V tom istom roku zaznela táto podoba skladby vo Viedni, kde ju uviedol súbor „die reihe“ pod vedením Kurta Schwertsika, opäť so mnou v úlohe šansoniera. Odvtedy obidve šťastne koexistovali. V roku 1983 *Frankenstein!!* v parížskom Espace Cardin prvýkrát vstúpil na javisko. Bolo to nečakané, no ako sa ukázalo, divadlo mimoriadne vyhovuje Artmannovej mnohvrstvej fantázii. Názov zbierky *Allerleirausch, neue schöne Kinderreime* (*Hluky, zvuky navôkol, krásne nové detské riekanky*), z ktorej som čerpal, je príslubom čohosi nevinného, no sám Artmann svoje texty (okrem iného) opísal ako „skrytý politický manifest“. Pre neho typicky odmietol vysvetliť, čo presne má na mysli. Jeho zdržanlivosť v tejto veci je však vefavravná: monštrá politického života sa vždy snažili skryť svoju pravú tvár a až pričasto sa im to darí. Jednou z pochybných postavičiek pandemónia je nešťastný vedec, ktorý do deja vstupuje až v polovici. Frankenstein či ktokoľvek iný, koho si pod týmto menom predstavíme, nie je hlavným hrdinom, ale postavou v zákulisí, na ktorú často na vlastnú smolu zabúdame. Preto tie výkričníky. Artmannova demystifikácia hrdinských zloduchov alebo zlodušských hrdinov nachádza hudobnú paralelu napríklad v scudzení konvenčného orchestrálneho zvuku. Z tohto dôvodu som siahol po skrini plnej hračkárskych nástrojov. Nech je vizuálny efekt hračiek akokoľvek malebný či zábavný, ich úloha je skôr hudobná než hravá: aj vytie plastových hadíc má v skladbe svoju motivickú a harmonickú funkciu. Aby som urobil zadosť skutočnému významu textov, nestačilo len niekoľko ďalších štruktúrálnych cvičení. Keďže som chcel ostať verný zdanlivej jednoduchosti textov, na prvý pohľad evokujúcich naivnú a nevinnú veselosť, bola analogicky k Artmannovej dikcii mojím cieľom široká paleta kombinujúca klasické hudobné idiómy s novšími a populárnejšími.

HK GRUBER
preklad Mária Boháčová

A pan-demonium for chansonnier and orchestra after children's rhymes by H. C. Artmann. The origins of this 'pan-demonium' go back to the *Frankenstein Suite* of 1971 – a sequence of songs and dances written for the Vienna 'MOB art and tone ART Ensemble', which was then active in the field of instrumental theatre. Although the Suite was a success, I was unhappy about its improvisatory structure, and also needed the resources of a full orchestra. So in 1976/77 I completely recomposed the work in its present form. It was first performed on 25 November 1978 by the Royal Liverpool Philharmonic Orchestra under Simon Rattle, with myself as soloist. For the 1979 Berlin Festival I wrote an alternative version for soloist and 12 players (first performed that year by the Vienna ensemble 'die reihe' under Kurt Schwertsik, again with myself as soloist). Since then, the two versions have happily co-existed; and in 1983, at the Espace Cardin in Paris, *Frankenstein!!* entered the theatre for the first time – an unforeseen development, but one that proved suited to Artmann's multi-layered fantasy. The title of the volume from which I took the poems of *Frankenstein!! – Allerleirausch, neue schöne Kinderreime* (Noises, noises, all around – lovely new children's rhymes) – promises something innocuous; but Artmann himself has described the poems as being, among other things, 'covert political statements'. Typically he refused to explain what he meant. But his reticence is eloquent: the monsters of political life have always tried to hide their true faces, and all too often succeed in doing so. One of

the dubious figures in the pandemonium is the unfortunate scientist who makes so surprising an entry at mid-point. Frankenstein – or whoever we choose to identify with that name – is not the protagonist, but the figure behind the scenes whom we forget at our peril. Hence the exclamation marks. Artmann's demystification of heroic villains or villainous heroes finds a musical parallel in, for instance, the persistent alienation of conventional orchestral sound by resorting to a cupboard-full of toy instruments. However picturesque or amusing the visual effect of the toys, their primary role is musical rather than playful – even howling plastic hosepipes have their motivic / harmonic function. In order to do justice to the true significance of the texts it would be enough to provide some extra exercises in structural complexity. By analogy with Artmann's diction, my aim was a broad palette combining traditional musical idioms with newer and more popular ones, and thus remaining true to the deceptive simplicity of texts whose forms at first glance suggest a naive and innocently cheerful atmosphere.

HK GRUBER
www.boosey.com

UTOROK 17/9/2024 / 19:30 / design factory – sýpka jarovce
TUESDAY / design factory – sýpka jarovce

freedom dance

divadlo štúdio tanca

jozef lupták & boris lenko, branislav dugovič

„Divadlo Štúdio tanca i festival Konvergenzie oslavujú 25 rokov tvorivej slobody. Freedom Dance je našim spoločným vyjadrením, odkazom spoločnosti momentálne trpiacej strachom a utiekajúcej sa k autokracii založenej na politickom divadle. Je hľadáním pravdy v dobe, keď sú pozitívne hodnoty spochybňované. Oslavuje slobodu v živote, rešpekt k druhým a vyzdvihuje hodnoty vzájomnosti. Freedom Dance prepája ostrovy pozitívneho prístupu k životu, prináša nádej, radosť a energiu zo spoločnej tvorby.“

Jozef LUPTÁK

“Dance Studio Theatre and Konvergenzie Festival are celebrating 25 years of creative freedom. Freedom Dance is our common expression, a message to a society that is currently suffering from fear and retreating towards an autocracy based on political theatre. Freedom Dance is a search for truth, at a time when doubt is cast on positive values. It celebrates freedom in life and respect for others, and exalts the values of mutuality. Freedom Dance connects the islands of positive approach to life, and bring hope, joy and energy to the shared work.”

Jozef LUPTÁK

freedom dance PREMIÉRA

Cindy NG, Ľubomír KÚTNIK, Martina HÁJKOVÁ,
Jason YAP, Lenka MIČINCOVÁ, Jack STRÖMBERG TANEC/DANCE

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO
Boris LENKO AKORDEÓN/ACCORDION
Branislav DUGOVIČ KLARINET/CLARINET

PRESTÁVKA / INTERMISSION

zlaté dno

Divadlo Štúdio tanca & Jozef Lupták (bratislavská premiéra)

Martin Kilvály prináša tanečné predstavenie, v ktorom prezentuje tanec ako remeslo, zručnosť a schopnosť vytvárať z pohybu príbeh. Telo tanečníka je orchester, choreograf je skladateľom. Každá časť tela je nástrojom, ktorý má v hudbe svoje miesto. Čaká na príležitosť, správny moment zaznieť. Tanečnickovo telo je vnímané ako socha. Svalové napätie, textúra tela a dynamika vytvorí umelecké dielo. Tanečník je zároveň tiež hercom, ovláda výraz, tvorí emócie v momentálnom diani. Počas predstavenia tanečníci neustále improvizujú, čím vytvárajú harmonický celok tanečného remesla. Ten je niekedy dramatický, niekedy vtipný, inokedy poetický či smutný. Hudbu k dielu vytvára violončelista Jozef Lupták. V inšpirácii a v dialógu s tanečníkmi priamo na javisku.

Martin Kilvály provides a dance performance in which he presents dance as a craft, the skill and ability to create a story out of movement. The dancer's body is an orchestra, the choreographer is a composer. Each part of the body is an instrument that has its place in the music. It waits for the opportunity, the right moment to make its sound. The dancer's body is perceived as a sculpture. Muscular tension, body texture, and dynamism create a work of art. The dancer is simultaneously an actor; he commands expression, he creates emotion in momentary activity. During the performance the dancers constantly improvise, thereby creating a harmonic whole figure of the craft of dance; sometimes it is dramatic, sometimes witty, and then again poetic or mournful. Music for the work is created by the cellist Jozef Lupták. By inspiration, and in dialogue with the dancers right there on the stage.

UMELECKÝ TÍM

Martin KILVÁDY CHOREOGRAFIA/CHOREOGRAPHY

Jozef LUPTÁK HUDBA/MUSIC

Kim CEYSENS ASISTENCIA CHOREOGRAFIE/ASSISTANT (ASSOCIATE) CHOREOGRAPHER

Ján ČIEF SVETELNÝ DIZAJN/LIGHT DESIGN

Ivana MACKOVÁ SCÉNA A KOSTÝMY/STAGING AND COSTUMES

Lukáš KUBIČINA ZVUKOVÝ MIX/SOUND

Katarína SVITEKOVÁ REALIZÁCIA KOSTÝMOV/COSTUME DESIGNER

ÚČINKUJÚ

Cindy NG, Ľubomír KÚTNIK, Martina HÁJKOVÁ,

Jason YAP, Lenka MIČINCOVÁ, Jack STRÖMBERG TANEC/DANCE

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

THE COURAGE TO GO AGAINST THE STREAM

Even today, 15 years after the fall of communism, one can hear communist speeches in Slovakia. The enemies of freedom tirelessly repeat that capitalism is inhuman and democracy is only a veneer to gull the naive. And therefore, all that has been achieved here since November 1989 is worthless. That is a frightful blasphemy, so frightful that there's no point saying anything in reply. And it is not only the enemies of freedom who have something against the system that we live in. Occasionally, even from friends of freedom I hear that we live in an uncultured society. They mean all sorts of things by that – our ruined taste, the still unsatisfied hunger for objects, the shallowness of our souls. But almost always they also mean that the state gives little support to quality, which includes what they are doing themselves. In much of what they say they are right. We really are still a miserably superficial society. But they are wrong about one thing. If we genuinely are becoming uncultured, it is not because the state does not care about culture. What has the state got to with genuine culture? If culture is dying in our country, it is because we do not care about it, each of us individually. What we need most of all is not higher grants, but greater courage by those among us who believe in culture still. And precisely this, I think, is the story of Konvergencie. Because it takes enormous courage at a time like this to devote one's creative energy to organising a festival. Courage to go against the stream, courage not to think of profit, courage to do something only because it is good. People with that kind of courage have been found here, and out of nothing they have created Something. What else were we looking for in the squares back then, if not this kind of freedom? Konvergencie is festival, defiantly standing out in shallow times. And for just this reason it has become another splendid proof that November 1989 was worthwhile.

ODVAHA ÍŠŤ PROTI PRÚDU

Ešte dnes, 15 rokov po páde komunizmu, tu počuť komunistické reči. Nepriatelia slobody nám neúnavne opakujú, že kapitalizmus je neludský a demokracia je iba pozlátko pre naivných. A teda, že všetko, čo sa tu od novembra 1989 dosiahlo, je bezcenné. Je to strašné rúhanie, také strašné, že nemá zmysel mu oponovať. A nielen nepriatelia slobody majú niečo proti systému, v ktorom žijeme. Občas aj od svojich priateľov počujem, že žijeme v nekultúrnej spoločnosti. Myslia tým všeličo – náš pokazený vkus, stále ešte nenasýtený hlad po veciach, plytkosť našich duší – ale takmer vždy aj fakt, že štát málo podporuje kvalitu, teda aj to, čo práve oni robia. V mnohom majú pravdu. Sme naozaj stále ešte príšerne povrchná spoločnosť. Ale v jednom sa mýlia – ak naozaj smerujeme k nekultúrnosti, nie je to preto, že štát o kultúru nedbá. Čo má štát so skutočnou kultúrou? Ak u nás kultúra hynie, je to najmä preto, že o ňu nedbáme každý jednotlivo. Zo všetkého najviac predsa nepotrebujeme vyššie dotácie, ale väčšiu odvahu ľudí, ktorí tu ešte na kultúru veria. Myslím, že práve toto je príbeh Konvergencie. Lebo venovať v tejto dobe tvorivú energiu organizácii festivalu vážnej hudby je obrovská odvaha. Odvaha ísť proti prúdu, odvaha nemyslieť na profit, odvaha robiť niečo len preto, že je to dobré. Ľudia s takouto odvahou sa tu našli a z ničoho vytvorili Niečo. Čo iné než takúto slobodu sme vtedy na námestiach chceli? Konvergenzie sú festivalom, vyvzdorovaným na plytkej dobe. Práve tým sa stali ďalším skvelým dôkazom, že November 1989 mal zmysel.

Štefan HRÍB / konvergenzie 2004

STREDA 18/9/2024 / 19:00 / veľký evanjelický kostol
WEDNESDAY / great evangelical church

visegrad cello quartet / cello colosseum

Violončelo v hlavnej úlohe, hudba, ktorá spája a umelci z krajín V4. Visegrad Cello Quartet a Cello Colosseum uvedú diela Ľubice Čekovskej, Jana Hanuša, Jánoša Vajdu, Witolda Lutosławskiego. Tvorbu autorov zo stredoeurópskeho regiónu doplnia skladby Villu-Lobosa, Ščedrina, Pärta a Bacha.

Experience the enthralling power of the violoncello as it unites gifted artists from the Visegrad countries. The Visegrad Cello Quartet and Cello Colosseum ensemble will showcase compositions by Ľubica Čekovská, János Vajda, Jan Hanuš, Witold Lutoslawski, as well as pieces by Villa-Lobos, Schedrin, Pärt and Bach.

TRVANIE / DURATION 80 MIN.

PROGRAM János VAJDA (1949) Quasi una fantasia

Jan HANUŠ (1915–2004) Zamyšlené divertimento, op. 82

Witold LUTOSŁAWSKI (1913–1944) Bukoliki

Lubica ČEKOVSÁ (1975) Kuckucks Winterlied

VISEGRAD CELLO QUARTET

Jozef LUPTÁK^{SK}

Tomáš JAMNÍK^{CZ}

Ditta ROHMANN^{HU}

Maciej MŁODAWSKI^{PL}

Rodion ŠČEDRIN (1932) Hamlet Ballad

Heitor VILLA-LOBOS (1887–1959) Bachianas Brasileiras č. 5, W 389

Arvo PÄRT (1935) Fratres

Johann Sebastian BACH (1685–1750)

Ach Gott und Herr

Ach Gott und Herr wie Gross und Schwer

CELLO CELOSSEUM

Jozef LUPTÁK^{SK}, Tomáš JAMNÍK^{CZ}, Ditta ROHMANN^{HU}, Maciej MŁODAWSKI^{PL}, Andrej GÁL,
Katarína ZAJACOVÁ, Juraj ŠKODA, Juraj GLASNÁK, Hoda JAHANPOUR^{IR/SK}, Kara TAYLOR^{UK},
Nikola ADAMCOVÁ, Natália VEREŠOVÁ, Lola BARTOŠÍKOVÁ VIOLONČELÁ/CELLOS

Ivana CHRAPKOVÁ SOPRÁN/SOPRANO (AKO HOSŤ/AS GUEST)

“Limits and definition play an important part in convergences: it’s not only in mathematics that this principle applies. Fortunately, Konvergenzie has got both these factors clearly worked out, thanks to Jozef Lupták. The limits of Konvergenzie are set by Jozef and the particular musicians on the one hand, and the endless world of other musicians and music on the other hand. Further limits are decency, openness, appreciation of freedom and rejection of facile compromises, and also the friendly nature of the festival. Beyond those limits one cannot go, because they characterise the festival’s creator and through him the entire event.”

Michal KAŠČÁK / konvergenzie 2008

„Nielen v matematike platí, že pri konvergenciách hrajú dôležitú úlohu limity a zadefinovanie. Našťastie, festival Konvergenzie má vďaka Jozefovi Luptákovi určené oboje jasne. Limity Konvergencií sú dané Jozefom, konkrétnym hudobníkom na jednej strane a nekonečným svetom ostatných muzikantov a hudby na strane druhej. Ďalšími limitami sú slušnosť, otvorenosť, váženie si slobody, radosť z vytvárania priestoru na stretnutia, odmietanie lacných kompromisov, ale aj priateľská povaha festivalu. Za tieto limity sa nedá ísť, lebo charakterizujú tvorcu a cez neho aj celé podujatie.“

Michal KAŠČÁK / konvergenzie 2008

NÁVRAT KU KONTINUITE

Konvergenzie vznikli ako malý festival s veľkými snami. O komornej hudbe, jej bratislavských tradíciách, i míľnikoch v dvadsaťpäťročnej histórii Konvergenzií sa rozprávali Jozef Lupták a muzikológ Adrian Rajter, ktorý bol pri zrode festivalu.

Jozef Lupták: Začiatky Konvergenzií by som datoval niekedy do roku 1998, čo je viac ako 25 rokov. Vtedy sme začali s cyklom koncertov, seminárov a workshopov v Českom centre. Vtedajšia riaditeľka Lenka Zogatová nás prijala s otvorenou náručou. Neskôr, pri prvom ročníku v roku 2000, sme spolupracovali aj s Hudobným centrom. Od začiatku sme mali viacerých partnerov, okrem iných aj Kanadskú ambasádu a British Council. Súviselo to s našimi hosťami: Robertom Cohenom, Renou Sharon a ďalšími. My dvaja sa ale poznáme dlhšie. Ako si vnímal vznik Konvergenzií?

Adrian Rajter: Bolo to obdobie, kedy v Bratislave chýbala živá komorná hudba. V tom čase tu pôsobilo kontinuálne vlastne len jediné kvarteto, Moyzesovo. Hudobné školstvo bolo silne zamerané na výchovu sólistov. Existoval samozrejme komorný cyklus Slovenskej filharmónie, no bezprostredný kontakt s komornou hudbou bol skôr zriedkavosťou. Pamätám si dobre na stretnutie v Dome Albrechtovcov na Kapitulskej ulici. S Ivanou Pristašovou, Petrom Šestákom, Petrom Bielym a Petrom Krajniakom sme navštívili Jána Albrechta a uvažovali, ako znovu priblížiť komornú hudbu bratislavskému publiku. Títo hudobníci potom aj s tebou hrávali v zoskupení Albrecht Quartet...

JL: Spolu sme našťudovali diela Vlada Godára, nahrávka vznikla v Dolnej Krupej...

AR: Vnímal som, že tvoje aktivity v druhej polovici 90. rokov smerovali k opätovnému etablovaniu komornej hudby. Boli to krásne časy naplnené pocitom ozajstnej zmysluplnosti. Sotva by sme po prvom ročníku tušili, že sa na Konvergenziách stretneme aj o 25 rokov. Ale začiatky mali v sebe úprimnosť a autentickosť, takže sa vlastne nášmu terajšiemu stretnutiu nečudujem.

JL: Pri našich rozhovoroch sme spomínali nápad založiť spoločnosť komornej hudby. Jej aktivity by nadväzovali na to, čo sa tu kedysi dialo. Kultúru, ktorá čiastočne existovala aj počas totality, kedy komorná hudba sporadicky znela na domácich koncertoch. Napríklad u vás, kde som sa ich zúčastnil aj ja. Bola to veľmi silná skúsenosť, ktorej súčasťou bol aj tvoj otec, profesor Ľudovít Rajter. Chcel som na túto tradíciu nadviazať vlastným spôsobom. Okrem stretnutí na Kapitulskej ma inšpirovali aj festivaly, ktoré som zažil v zahraničí. Či už to bol festival Roberta Cohena v anglickom Charlestone, podujatia Center of Arts v kanadskom Banffe, kde som študoval alebo festival Gidona Kremera v Lockenhouse. Na Slovensku sme v tom čase prežívali akúsi odlúčenosť od zvyšku sveta, preto názov Konvergenzie. Odkazoval nielen na album Mariána Vargu, ale aj na diela Romana Bergera. Význam tohto slova evokoval prepojenie medzi hudbou, hudobníkmi a publikom, samozrejme aj nášho a okolitého sveta. Chcel som, aby sa môj festival stal mostom, ktorý prostredníctvom kvalitnej hudby a interpretácie spája. Utkvel mi v pamäti jeden spoločný rozhovor. Kráčali sme okolo Filharmónie a rozprávali sa, ako by sme mohli situáciu zmeniť, čo nové priniesť, ako nadviazať na tradície, ktoré v Bratislave existovali.

AR: Som veľmi rád, že komorná hudba má dnes aj vďaka Konvergenziám v bratislavskom hudobnom živote pevné miesto. Samozrejme inak, ako to bolo v 20. a 30. rokoch, kedy sa naozaj hrávalo v domácnostiach mešťanov. Neboli to koncerty pre publikum. Hudobníci, laici i profesionáli si hrali sami pre seba. Robili to pre potešenie z hudby, pre svoju dušu. Kultúrna ponuka bola skromnejšia ako dnes. Zároveň to bolo istým spôsobom veľmi zdravé a ducharovvávajúce. Kto chcel mať kontakt s hudbou, musel ju sám hrať. Lekári, právnici, továrnici sa stretávali s profesionálnymi hudobníkmi a muzicírovali.

JL: Niečo podobné som zažil na štúdiách v kanadskom Banff, kde sme si po nociach brali z knižnice noty a hrali. Vždy sme z toho mali obrovskú radosť. Boli to zázračné momenty, keď sme pri víne do rána „listovali“ komorné diela, ktoré som takto spoznával cez notový zápis. Túto atmosféru spontánnosti, oduševnenia a zvedavosti sme sa snažili preniesť aj na festival.

AR: Pri Konvergenciách sa ukázalo, že publikum túži práve po formáte koncertov, kde môže vstúpiť do intenzívnejšieho, intímnejšieho kontaktu s hudobníkmi. Je fantastické, že aj vďaka vynikajúcim festivalovým koncertom sa publikum nadchlo a ostáva entuziastické doteraz. Každý ročník, či je na programe Šostakovič, Bartók alebo Mozart, sa stretáva so záujmom.

JL: Konvergenzie začali s komornými projektmi. Ale mali sme veľké túžby a plány. Boli sme jedným z prvých slovenských festivalov nezávislých od štátu. Neskôr sme získali granty a podporu fondov, čo nám, samozrejme, veľmi pomohlo. Ako si vnímal transformáciu ideí a nápadov, ktoré boli na začiatku, do konkrétnych ročníkov a koncertov?

AR: Ako festival rástol, prihovárал sa väčšiemu publiku a postupne prechádzal do väčších sál. Bol to logický vývoj, ktorý som registroval s obdivom. Vyžadovalo si to väčšie úsilie. Keďže organizačné nároky boli čoraz väčšie, musel rásť aj festivalový tím. Znamenalo to množstvo času a energie z tvojej strany. S rastom festivalu sa navyšoval i rozpočet. Muselo to byť nesmierne náročné. Jedinou otázkou, už zodpovedanou, bolo, ako bude komorná hudba fungovať vo veľkých sálach. Aj tu ale festival našiel riešenie, jednak vynikajúcim svietením umocňujúcim atmosféru koncertov, ale aj celkovým vizuálom. Nehovoriac o výbere skúsených interpretov, ktorí dokážu komorné diela, primárne určené do menších sál, poslucháčom sprostredkovať aj vo veľkom priestore. V tomto zmysle bol pre mňa nezabudnuteľným zážitkom komplet Šostakovičových kvartet s Brodsky Quartet v Rozhlase. Napriek veľkej sále i tomu, že som sedel v jednom zo zadných radov, som mal bezprostredný pocit prepojenia s umelcami. Išlo o jeden z mojich najväčších koncertných zážitkov.

JL: Toto bol pamätný festivalový projekt. Myslím si, že pomohlo aj to, že hudobníci z Brodsky Quartet disponovali bohatými skúsenosťami s veľkými sálami. Veľa sme sa od nich naučili. Uvedomili sme si, že aj vo veľkej sále možno vytvoriť veľmi komornú a intímnu atmosféru.

AR: To sa potom s Brodsky Quartet zopakovalo aj v prípade Beethovenových neskorých kvartet.

JL: Aj Bartókových sláčikových kvartet s Jerusalem Quartet a ďalších projektov. Prvé ročníky Konvergencií prebiehali v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca, no najmä v Klariskách. Festival začína v Klariskách symbolicky aj tento rok. Je to miesto, kde pôsobili významné osobnosti z dejín hudobného života Bratislavy.

AR: Klarisky boli prepojené s budovou Kráľovského katolíckeho gymnázia, kde študovali Franz Schmidt, Ernő Dohnányi, Béla Bartók a Alexander Albrecht... Toto je podľa mňa najväčší prínos Konvergencií. Návrat ku kontinuite, ktorá súvisí s dejinami aj pred rokom 1918, keďže komunistický režim ju pretrhol.

JL: Aktuálny ročník festivalu začne Bratislavskou nocou komornej hudby. Je to projekt, ktorý existuje od roku 2004, teda už vyše dvoch dekád. Na viacerých koncertoch v priebehu jedného večera znie primárne hudba autorov spätých s Bratislavou. Mojou pôvodnou ideou bolo, že hudobníci budú hrať najmä pre seba. A publikum bude svedkom tejto atmosféry.

AR: Dôležitou súčasťou úspešného príbehu Konvergencií je, že koncerty majú vždy pridanú hodnotu, úvodné slovo, ktoré poslucháčov prepája s hudobným obsahom. Predkoncertné rozhovory majú tiež veľmi dobré ohlasy, publikum so záujmom počúva informácie o dielach. Toto je práca s obecnosťou v praxi. Poslucháč si uvedomí, že je preňho dobré vedieť o hudbe aj niečo viac, nielen počúvať bez kontextu.

JL: Myslím si, že takto „konvergujú“ aj jednotlivé programy. Vždy nám záležalo, aby boli prepojené diela, koncerty, hudobníci i publikum. A darí sa nám to dodnes. Zmienili sme komplet Šostakovičových kvartet. Aké projekty ti ešte utkveli v pamäti alebo ich vnímaš ako dôležité medzníky Konvergencií?

AR: Pamätám si na úžasné predvedenie Mendelssohnovho *Okteta* v Klariskách s Petrom Bielym. Tiež na Brahmsove intermezzá s Renou Sharon, Godárovu *Sonátu na pamäť Viktora Šklovského* v tvojom podaní, na Dohnányiho *Sexteto*, Brahmsovu, Schumannovu komornú hudbu, na nezabudnuteľný *Príbeh vojaka* v réžii Silvestra Lavríka s Robertom Rothom a Igorom Karškom ako koncertným majstrom. Pri tejto príležitosti vznikol okrem nahrávky aj nový preklad Jána Štrassera a Eleny Flaškovej. Pamätám si aj na koncerty The Hilliard Ensemble. Boli v Katedrále svätého Martina a účinkoval na nich aj vynikajúci nórsky saxofonista Jan Garbarek.

JL: To bolo splnenie jedného z mojich snov. The Hilliard Ensemble predviedli na Konvergenciách *Officium novum*, boli sme súčasťou ich turné. Na festivale zaznel aj ich bachovský projekt *Morimur*. Spriatelili sme sa a udržiavali kontakt, s Davidom Jamesom som sa niekoľkokrát stretol v Londýne. Na festivale vystúpili trikrát, dokonca uviedli premiéry diel Vlada Godára a Petra Zagara.

AR: Na festivale účinkoval aj John Potter, bývalý člen The Hilliard Ensemble a nemožno zabudnúť na violistu Vladimira Mendelssohna...

JL: Vladyho podpora bola pre festival veľmi dôležitá a som mu za ňu vďačný. Keď sme hrali Schubertovo *Sláčikové kvinteto C dur* pamätám si, ako mi povedal, že keď prežije festival prvých päť rokov, bude fungovať i naďalej.

AR: S vdakou spomínam na ročník, ktorý bol venovaný aj tvorbe môjho otca Ľudovíta Rajtera. Bolo to v roku 2006 na sté výročie jeho narodenia. Zazneli violončelové okteta i premiéra skladby *Musica alternativa* pre osem violončiel s Robertom Cohenom. V rámci otcovej tvorby ide o netradičnú skladbu, keďže to nie je celkom tonálna hudba.

JL: Ako vnímaš festival v súčasnosti?

AR: Som vďačný, že Konvergencie sú súčasťou hudobného života a prinášajú kvalitnú komornú hudbu poslucháčom nielen v Bratislave, ale aj v ďalších mestách. Výborne funguje aj prepojenie na iné žánre, robené inteligentne a s vkusom, čo môže poslucháčov z iných hudobných svetov priblížiť tomu nášmu.

JL: Taký bol napríklad projekt *Atom Heart Mother* pod taktovkou Antona Popoviča. Sála Slovenského rozhlasu bola plná do posledného miesta.

AR: Do budúcnosti preto hľadím s nádejou, lebo aj vďaka Konvergenciám a pedagógom ako si ty, Daniel Rumler, Martin Ruman, Ronald Šebesta, teda ľuďom spätými s Konvergenciami, sa postupne mení klíma v hudobnom školstve. Aj vďaka tomu bude na Slovensku mnoho všestranných skvelých hudobníkov, ktorí budú mať radi komornú i orchestrálnu hudbu. Verím, že tu Konvergencie budú aj o ďalších 25 rokov. Ad multos annos. Nech žije komorná hudba!

spracovali Andrej ŠUBA/Mária BOHÁČOVÁ

RETURN TO CONTINUITY

Konvergencie began as a small festival with big dreams. Jozef Lupták and the musicologist Adrian Rajter, who was present at the birth of the festival, spoke about chamber music, its traditions in Bratislava, and the milestones in twenty-five-year history of Konvergencie.

Jozef Lupták: I would date the beginnings of Konvergencie to some time in the year 1998, which is more than 25 years ago. We started then with a cycle of concerts, seminars and workshops in the Czech Centre Bratislava. Lenka Zogatová, who was director at that time, greeted us with open arms. Later, at the first annual event in 2000, we were also collaborating with the Music Centre Slovakia. From the beginning we had several partners, among others the Canadian Embassy and the British Council. That was connected with guests of ours: Robert Cohen, Rena Sharon and others. But you and I know each other longer than that. How did the period when Konvergencie began seem to you?

Adrian Rajter: It was a time when live chamber music was lacking in Bratislava. There was actually only one quartet that was functioning continually, the Moyzes Quartet. Music education was firmly focused on the training of soloists. Of course, there was the chamber cycle of Slovak Philharmonic, but immediate contact with chamber music was rather a rarity. I remember well a meeting at the Albrecht House in Kapitulská Street. Ivana Pristašová, Peter Šesták, Peter Biely, Peter Krajniak and I visited Ján Albrecht and discussed how to bring chamber music once again to the Bratislava public. Afterwards you yourself played with those musicians in the Albrecht Quartet...

JL: We studied works by Vlado Godár together. A recording was made in Dolná Krupá...

AR: I noticed that in the latter half of the 1990s your activities were aimed towards a re-establishment of chamber music. Those were beautiful times, full of a sense of real meaning and purpose. We would hardly have imagined, after the first annual event, that we'd be meeting again at Konvergencie after 25 years. But the beginnings were sincere and authentic, so I'm actually not surprised that we're meeting now.

JL: In our conversations we brought up the idea of founding a chamber music society. Its activities would follow on from what had been happening here previously. From the culture that partly existed even during totalitarianism, when chamber music was heard sporadically at house concerts. In your house, for example, where I myself participated. That was a very powerful experience, in part due to your father, Professor Ľudovít Rajter. I wanted to connect with that tradition in my own way. Apart from the meetings on Kapitulská Street, I was also inspired by festivals that I'd experienced abroad. Those included Robert Cohen's festival in Charleston in England; the Center of Arts events in Banff in Canada, where I studied; and Gidon Kremer's festival in Lockenhaus. We in Slovakia were experiencing a kind of exclusion from the rest of the world at that time, hence the title *Konvergencie*. This alluded not only to Marián Varga's album but also to works by Roman Berger. The word evoked a connection between music, musicians and public, and needless to say, between ourselves and the surrounding world. I wanted my festival to be a bridge that makes a connection, via high-quality music and performance. One of our conversations has become fixed in my memory. We were walking around by the Philharmonic and talking about how we could change the situation, what we could bring that was new, and how to connect with the traditions that existed in Bratislava.

AR: I'm very glad that chamber music has a secure place in the music scene in Bratislava, thanks also to *Konvergencie*. Different, needless to say, from what it was in the 1920s and 30s, when it really was played in the townspeople's houses. Those concerts were not for the public. The musicians, lay and professional, were playing for themselves. They did it for delight in music, for their souls. Cultural provision was more modest then than now. At the same time, in a certain sense it was very healthy and spiritually enhancing. Whoever wanted contact with music had to play it themselves. Doctors, lawyers, manufacturers, met with professional musicians and play music together.

JL: I experienced something similar while studying in Banff in Canada, where we used to take music from the library and play it at night. We got enormous joy from that. There were marvellous times, when we drank wine till morning and "browsed" chamber works, which I got to know in that way from the scores. We have tried to bring that atmosphere of spontaneity, enthusiasm and curiosity to the festival also.

AR: *Konvergencie* has shown that the public desires a concert format that can allow more intensive, more intimate contact with the musicians. It's fantastic that the public has been swept away by outstanding festival concerts and remains enthusiastic to this day. Every year, whether it's Shostakovich, Bartók or Mozart, the programme always arouses interest.

JL: *Konvergencie* began with chamber projects. But we had large desires and plans. We were one of the first Slovak festivals independent of the state. Later we acquired grants and funding supports, and needless to say, that has helped us greatly. You have seen the ideas and brainwaves that were there at the beginning transformed into definite annual events and concerts. What impression has it made on you?

AR: As the festival grew, it addressed an ever-greater public and gradually made its way into steadily larger halls. That was a logical development, which I noted with admiration. It required an ever-larger commitment of effort. Since the organisational demands kept growing, the festival team also had to expand. That needed a lot of time and energy on your part. With the growth of the festival, the budget also increased. It must have been immensely demanding. One question, which by now has been answered, was how chamber music would function in large halls. But here also the festival found a solution, on the one hand by excellent lighting which enhanced the atmosphere of concerts, but also by addressing the overall visual effect. Not to mention the selection of experienced performers who were able to communicate chamber work, primarily designed for smaller halls, to audiences in a larger space also. In this regard, the complete Shostakovich quartets by the Brodsky Quartet at Slovak Radio was an unforgettable experience for me. Despite the large hall and the fact

that I was sitting in one of the back rows, I had a feeling of immediate connection with the artists. It was one of my greatest festival experiences.

JL: That was a festival project to remember. I think it also helped that the members of the Brodsky Quartet had a wealth of experience with large halls. We learned a lot from them. We realised that even in a large hall it is possible to create a very chamber-like and intimate atmosphere.

AR: That was afterwards repeated, with the Brodsky Quartet playing Beethoven's late quartets.

JL: And also Bartók's string quartets with the Jerusalem Quartet, and other projects. First annual of Festival Konvergencie took place in the Hall of Mirrors in the Primatial Palace, and above all in Klarisky, symbolically this year also. Klarisky is a place where important figures in the history of music in Bratislava have played.

AR: Klarisky was associated with the Royal Catholic Secondary School building, where Franz Schmidt, Ernő Dohnányi, Béla Bartók and Alexander Albrecht all studied... This is the greatest contribution of Konvergencie, in my opinion. A return to continuity, which connects even with the history prior to 1918, a connection that the communist regime had severed.

JL: The current year's festival begins with the Bratislava Chamber Music Night. This is a project that has existed since 2004, so for over two decades. At several concerts in the course of one evening, the music of composers connected with Bratislava is played live. My original idea was that the musicians would play mainly for themselves. And the public will be witnesses of this atmosphere.

AR: An important part of Konvergencie success story is that the concerts always have added value, words of introduction that connect the audiences with the musical content. The pre-concert conversations also have

Hudební talkshow Prague Philharmonia

Hosté: **Miloš Štědroň, Vladimír Franz, Petr Kotík, Marián Lejava, Kateřina Horká, Adam Štefanko, Marek Fóra, Šimon Lučenič, Juraj Gažmerčík, Karel Havlíček a Vadim Petrov.**

Moderátorka a dramaturgyně: **Hana Dohnálková**

S1

Miloš Štědroň / Večer nejen o baladě

15. 10. 24
út - 19.00
Studio Švandova
dívadla na Smíchově

Zahajovací koncert Cyklu S
host: **Gabriela Vermelho** housle, zpěv

S2

„Napište nám kvarteto!“

10. 12. 2024
út - 19.00
Studio Švandova
dívadla na Smíchově

Laureáti mezinárodního festivalu komorní hudby
Konvergenzie 2023 (Slovensko)

S3

Petr Kotík a Philip Glass / 50 let v New Yorku

28. 01. 25
út - 19.00
Velký sál Švandova
dívadla na Smíchově

Mimořádný koncert č. 1
host: **Miroslav Beinbauer** klavír

S4

Vladimír Franz 65 / Hudba jako energie

17. 03. 25
po - 19.00
Velký sál Švandova
dívadla na Smíchově

Mimořádný koncert č. 2

S5

Kateřina Horká a Marián Lejava

29. 04. 25
út - 19.00
Studio Švandova
dívadla na Smíchově

Česko-slovenská současná scéna
host: **Anna Paulová** klarinet

S6

Mezi klasikou a elektronikou / Karel Havlíček a Vadim Petrov

11. 06. 25
st - 19.00
Studio S1,
Český rozhlas

Speciální koncert
host: **Karel Havlíček** klavír, elektronika

had very good responses; the public listens with interest to information about the compositions. This is work with the community in practice. Visitors realise that it's good for them to know something more about music, not just to listen without context.

JL: I think that the individual programmes also “converge” in this way. It has always mattered for us that works, concerts, musicians and the public should be connected. And we're still succeeding in that, to the present day. We've mentioned the complete Shostakovich quartets. What other projects stand out in your memory or seem to you to be important milestones for Konvergencie?

AR: I remember an amazing performance of Mendelssohn's *Octet* in Klarisky with Peter Biely. Also the Brahms intermezzi with Rena Sharon, Godár's *Cello Sonata in Memory of Viktor Shklovsky* played by yourself, Dohnányi's *Sextet*, Brahms's and Schumann's chamber music, and the unforgettable *The Soldier's Tale* directed by Silvester Lavrík with Robert Roth and Igor Karško as concert master. On this occasion, besides the recording, there was a new translation by Ján Štrasser and Elena Flašková. I also remember the concerts by The Hilliard Ensemble. Those concerts were in St. Martin's Cathedral, and among those performing was the outstanding Norse saxophonist Jan Garbarek.

JL: That was one of my dreams fulfilled. The Hilliard Ensemble performed *Officium novum* at Konvergencie, we were part of their tour. Their Bach project *Morimur* was heard at the festival also. We became friends and maintained contact, and I met David James a number of times in London. They made three appearances at the festival, and in Košice they actually presented the premieres of works by Vlado Godár and Peter Zagar.

AR: John Potter too, former member of the Hilliard Ensemble, appeared at the festival, and one cannot forget the violist Vladimir Mendelssohn...

JL: Vlady's support was very important for the festival, and I am grateful to him for it. When we played Schubert's *String Quintet in C Major*, I remember he said to me that if the festival survives its first five years, it will continue to be functional after that.

AR: I have grateful memories of the annual event that was devoted also to the compositions of my father Ľudovít Rajter. That was in 2006, on the hundredth anniversary of his birth. The cello octets were played, and the premiere of *Musica alternativa* for eight cellos with Robert Cohen. In the context of my father's work this is an untraditional piece, because it is not entirely tonal music.

JL: How do you see the festival at the present time?

AR: I am grateful that Konvergencie is part of the music scene and bringing high-quality chamber music to audiences not only in Bratislava but in other cities also. The linkage with other genres is working excellently, it's done intelligently and with taste, and this can bring audiences from other musical worlds closer to ours.

JL: One such project, for example, was *Atom Heart Mother* under the baton of Anton Popovič. The hall at Slovak Radio was filled to the very last seat.

AR: So I'm looking hopefully to the future, because thanks to Konvergencie and teachers like you, Daniel Rumler, Martin Ruman, Ronald Šebesta (that's to say people linked with Konvergencie), the climate in music education is gradually changing. In future, Slovakia will have many splendid versatile musicians, who will love both chamber music and orchestral music. I believe that Konvergencie will be here for another 25 years. Ad multos annos. Long live chamber music!

Edited by Andrej Šuba/Mária Boháčová
translation John Minahane

PONDELOK 30/9/2024 / 19:00 / Slovenská národná galéria, Átrium
MONDAY / slovak national gallery, Atrium

galakonzert: konvergencie 25

Počas 25 rokov existencie Konvergencií zaznela na festivale väčšina skladieb tvoriacich kánon komornej hudby: od diel klasikov cez hudbu romantických majstrov až po opusy veľkých skladateľov 20. storočia. Festival svojím zameraním nadväzuje na komorné muzicírovanie v Bratislave, poskytuje priestor pre bezprostrednú radosť z hudby a ľudskú blízkosť. Slávnostný koncert v priestoroch SNG bude oslavou hudby, ktorá nepozná čas.

During the 25 years of the Konvergencie chamber music festival, the power of music to connect people has been a central theme. The festival showcases pieces by classical masters as well as works by great 20th century composers, all with the aim of providing a space for the enjoyment of music and fostering a sense of community among music lovers in Bratislava. A festive concert at the Slovak National Gallery will be a celebration of this shared love for music and the connections it creates.

TRVANIE / DURATION 120 MIN.

PROGRAM **Ernő DOHNÁNYI** (1877–1960)

Serenáda C dur, op. 10 / Serenade in C Major, Op. 10 (1902)

- I. Marcia: Allegro
- II. Romanza: Adagio non troppo, quasi andante
- III. Scherzo: Vivace
- IV. Tema con variazioni. Andante con moto
- V. Finale: Rondo

Johannes BRAHMS (1833–1897)

Sláčikové sexteto č. 1 B dur, op. 18 /

String Sextet No. 1 in B-flat Major, Op. 18 (1859/1860)

- I. Allegro ma non troppo
- II. Andante ma moderato
- III. Scherzo: Allegro molto
- IV. Rondo: Poco allegretto e grazioso

PRESTÁVKA / INTERMISSION

Felix MENDELSSOHN (1809–1847)

Sláčikové okteto F dur, op. 20 / String Octet in F Major, Op. 20 (1824)

- I. Allegro moderato ma con fuoco
- II. Andante
- III. Scherzo: Allegro leggerissimo
- IV. Presto

Igor KARŠKO^{SK/CH}, Peter BIELY^{SK/ES}, Daniel RUMLER,

Andrej BARAN, Radomír CIKATRICIS HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN, Peter ZWIEBEL VIOLA/VIOLA

Robert COHEN^{UK}, Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

„Umenie je najväčším darom, ktorý dáva človek sebe samému.“

Ján ALBRECHT

„V každej dobe existuje tajný spolok súznejúcich duší. Zomknite sa pevnejšie tí, čo k sebe patríte, nech pravda umenia žiari čoraz silnejšie a šíri všade radosť a požehnanie...“

Robert SCHUMANN

Skladateľ a mysliteľ Roman Berger v eseji *Meditácia o festivale* (1991) píše, že festival má význam, ak na ňom odznejú dobré, autentické a pravdivé diela v predvedení, ktoré neskresľuje ich zmysel, ak vytvorí oázu ducha a stane sa faktorom síl pôsobiacich proti depersonalizácii, dezindividualizácii a dehonestácii človeka. Veríme, že Konvergenciám sa tieto ideály darí naplňovať, a že im zostaneme verní. Latinské adjektíva „festivus“, „festiva“, z ktorých bolo odvodené slovo „festival“, znamenajú výnimočný, sviatočný, ale tiež živý a zábavný. Tým všetkým pre nás Konvergence sú. Výnimočnou oslavou slobody, priateľstva a hudby, ktorá popiera čas.

Ernő Dohnányi komponoval *Serenádu pre sláčikové trio*, op. 10 v rokoch 1902 až 1904. Mal dvadsaťšesť rokov, bol hudobnou autoritou v Maďarsku a tešil sa tiež medzinárodnej reputácii vynikajúceho klaviristu. Okrem Beethovenovej *Serenády*, op. 8 Dohnányi poznal aj triá Herzogenberga, Reineckeho, Fuchsa a Berensa.

Beethovenov vzor bol však pravdepodobne najsilnejším impulzom pre vznik diela. Skladba sa začína energickým pochodom (*Marcia*) v duchu serenád minulosti. Druhá časť (*Romanza*) tematicky čerpá z ľudovej hudby. Nasleduje fugované *Scherzo* v 6/8 takte, ktorého priebeh vyvoláva neustály dojem zmeny metra. Predposlednou časťou je téma s piatimi variáciami. V kóde brilantného *Ronda* sa opäť vracia hudba úvodného pochodu, ktorou kompozícia vyvrcholí. Dohnányi v *Serenáde* dokazuje, že je tvorcom, ktorý síce svojím hudobným jazykom nadväzuje na Mozarta, Beethovena, Brahmsa i Schuberta, no súčasne je invenčným skladateľom svojej doby. Potvrzuje to aj kompozíciou, ktorou redefinoval serenádu ako hudobný druh pre 20. storočie.

„Skutočná inšpirácia pochádza od Boha. Sila, z ktorej čerpali veľkí skladatelia ako Mozart, Schubert, Bach a Beethoven je tá istá, ktorá umožnila Ježišovi konať zázraky,“ povedal Johannes Brahms a jeho slová nápadne pripomínajú vetu, ktorú si ako epitaf želal Kurt Vonnegut: „Jediný dôkaz, ktorý potreboval o Božej existencii, bola hudba.“ Brahmsovo nádherné *Sláčikové sexteto č. 1 B dur*, op. 18 vznikalo v lete roku 1860. V písaní pre toto obsadenie nemal 27-ročný skladateľ veľa predchodcov, za zmienku stoja Luigi Boccherini a Louis Spohr. V Brahmsovom diele sa zrkadlia skladateľove predchádzajúce skúsenosti z komponovania dvojice serenád (opp. 11, 16), znalosť Schubertovej tvorby, zrejme z narábania s harmóniou a formou v prvej časti (*Allegro ma non troppo*), i záujem o hudbu minulosti. Pomalá časť diela (*Andante, ma moderato*) vychádza z modifikovanej barokovej variačnej formy známej ako *La Folia*. Variácie Brahms neskôr upravil pre klavír ako dar k narodeninám Clary Schumannovej. Po *Scherze* s rustikálnym nádychom, v ktorom si kritici všimli Beethovenov vplyv, nasleduje záverečné sonátové rondo (*Poco Allegretto e grazioso*). Premiéru diela naštudoval v Hannoveri v októbri roku 1860 Brahmsov priateľ Joseph Joachim.

Je priam neuveriteľné, že Mendelssohn napísal dve zo svojich najobľúbenejších a najgeniálnejších diel pred dovŕšením plnoletosti: popri *Oktete Es dur* je to predohra *Sen noci svätajánskej*, ktorá sa stala štandardným modelom romantickej predohry. Medzi Mendelssohnove majstrovské diela patrí 5 symfónií (najznámejšie sú *Talianska*, *Škótska* a *Reformačná*) a husľový koncert, no intenzívne sa venoval aj komornej tvorbe (6 sláčikových kvartet, 2 kvintetá, sexteto pre klavír a sláčiky, 2 klavírne triá, sonáta pre klavír a husle, 2 sonáty pre klavír a violončelo, sláčikové okteto a niekoľko menších diel a úprav). V kruhu vzdelanej a progresívne zmýšľajúcej rodiny sa Felix aktívne zúčastňoval na spoločných čítaniach drám Shakespeara, Goetheho a ďalších. Zvlášť Shakespearova komédia *Sen noci svätajánskej* so svetom elfov, duchov, škriatkov a iných podivuhodných bytostí urobila na mladého skladateľa hlboký dojem. Felixova sestra Fanny, tiež talentovaná skladateľka, napísala o tretej časti *Okteta*: „...všetko je také nové, cudzie a predsa také príjemné, priateľské, človek sa cíti tak blízko ríši duchov, tak poľahky zdvihnutý do povetria, až sa mu zdá, že by sám mohol nasledovať vzdušné zástupy...“ *Okteto Es dur*, komponované pre 2 sláčikové kvartetá, je dielom plným mladistvého elánu, ale súčasne aj dielom geniálneho a vyzretého talentu, disponujúceho zmyslom pre formu, proporcie, gradácie i efekt.

Jozef LUPTÁK/Andrej ŠUBA/Adrian RAJTER

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

majstrovské kurzy a workshopy

14/9 dvorana všmu, bratislava

B. Adamova^{CZ} MEZZOSOPRÁN / majstrovský kurz

16/9 prügerka – komunitné centrum, bratislava

I. Bittová^{CZ} SPEV / hlasový workshop

19/9 konzervatórium, bratislava

T. Jamník^{CZ} VIOLONČELO / majstrovský kurz

1/10 konzervatórium, bratislava

I. Karško^{SK/CH} HUSLE / majstrovský kurz

1/10 dvorana všmu, bratislava

R. Cohen^{UK} SEMINÁR / practising, memorizing, performing anxieties

2/10 konzervatórium, bratislava

R. Cohen^{UK} VIOLONČELO / majstrovský kurz

5/10 nová synagóga žilina

Å. v. Nordli^{NO} SPEV & J. Lupták VIOLONČELO / workshop pre deti

UTOROK 24/9/2024 / 20:00 / kino lumière
TUESDAY / lumière cinema

skúška orchestra prova d'orchestra (1978)

RÉŽIA/DIRECTOR Federico FELLINI

KAMERA/CINEMATOGRAPHY BY Giuseppe ROTUNNO

HUDBA/MUSIC BY Nino ROTA

TRVANIE / DURATION 70 MIN.

Legendárny taliansky režisér Federico Fellini vo filme *Skúška orchestra* (1978) využíva skupinu hudobníkov ako sofistikovanú metaforu správania davu, fungovania spoločenstva i zlyhávania modernej spoločnosti. Malé, spočiatku úsmevné nedorozumenia medzi členmi symfonického orchestra, postupne odhaľujúce jednotlivé charaktéry, prerastú napokon vo Felliniho mrazivej satire do odporu voči dirigentovi, symbolu politického diktátu. Film je poslednou spoluprácou režiséra a známeho skladateľa Nina Rotu (1911–1979). Premietanie v Kine Lumière je súčasťou sprievodného programu 25. ročníka medzinárodného festivalu komornej hudby Konvergencie.

Surrounded by the tombs of three popes and seven bishops, an Italian orchestra assembles in an 1871 Roman oratory, now converted into an auditorium with impeccable acoustics, to rehearse for an upcoming performance. But today, there's a catch. As their union representative announces that he has agreed to allow a small RAI TV crew to document the process, the musicians, a vibrant blend of seasoned veterans and youthful players, find themselves at a crossroads. Of course, negotiating compensation is out of the question. And today, of all days, following the instructions of their German conductor is almost impossible. Will a brief 20-minute break do the trick? And what happens if the orchestra rehearsal ends in tears? (IMDb)

Podujatie sa koná v spolupráci s Kinom Lumière a Talianskym kultúrnym inštitútom.

CSO...Cineteca
Nazionale

ŠTVRTOK 26/9/2024 / 19:00 / Artforum
THURSDAY / Artforum

hudba a pravda

čítanie o hudbe s Robertom ROTHOM, výber textov Andrej ŠUBA

Čítanie z textov Romana Bergera a Ilju Zeljenku, príslušníkov silnej avantgardnej generácie 60. rokov, ktorej životy a tvorbu poznačili totalitný režim, rok 1968 a následné obdobie normalizácie. Myšlienky, ktoré sú svedectvom o slobode, minulosti aj inšpiráciou pre dnešok.

TRVANIE / DURATION 60 MIN.

ŽILINA / BANSKÁ BYSTRICA

DOHNÁNYI & BRAHMS

Počas 25 rokov existencie Konvergencií bola na festivale uvedená väčšina majstrovských diel komornej hudby: od skladieb klasikov cez kompozície romantických majstrov až po opusy veľkých tvorcov 20. storočia. Festival svojím zameraním nadväzuje na tradície komorného muzicírovania v Bratislave, vytvára priestor pre bezprostrednú radosť z hudby a ľudskú blízkosť. V Novej Synagóge v Žiline zaznejú diela Johanna Brahmsa a bratislavského rodáka, klaviristu, skladateľa a dirigenta Ernő Dohnányiho, ktorého Brahms v začiatkoch kariéry podporil.

INTERSTELLAR

„Láska je jediná vec, ktorá presahuje čas i priestor,“ hovorí astronautka Dr. Amélia Brand vo filme *Interstellar*. Na festivale Konvergence sme presvedčení, že toto konštatovanie platí aj o hudbe. Komorné úpravy skladieb Hansa Zimmera zo soundtracku k oskarovému filmu Christophera Nolana zaznejú v interpretácii Jozefa Luptáka, Borisa Lenka a Jordany Palovičovej. Komorné úpravy Zimmerových skladieb odzneli po prvýkrát počas návštevy Kipa Thorna na Slovensku v roku 2021.

BUILDING BRIDGES: SPEV

Nórsko-slovenský projekt festivalu Konvergence Building Bridges, v ktorom sa stretli elitní slovenskí a nórski hudobníci z oblasti jazzu, vážnej hudby a world music, vznikol v roku 2022 a aktuálne pokračuje v zložení Nils Økland, Jozef Lupták, Boris Lenko, Branislav Dugovič, Róbert Ragan, Åsne Valland Nordli a Gabriela Kováčiková. Vďaka hudobným priateľstvám sa po skúsenosti s koncertnou podobou objavila idea albumu *Spev* s novým materiálom, ktorý vyšiel v júni 2024. Na nahrávke, ktorá je podmanivým stretom rôznych žánrov, poetík a vplyvov severskej i slovenskej ľudovej hudby, spolupracovali legendárny nórsky producent Audun Strype a Daniel Salontay z kapely Longital. Koncertná podoba albumu mala premiéru na festivale Pohoda 2024.

MOST NAD ROZDELENÝM SVETOM

Hudba ako stavanie mostov? Tajomný fenomén hudby má naozaj tú moc. Prepája ľudí cez priepasť samoty mostom spoločných emócií. Polyfónia jej hlasov rozozniera skrytú jednotu v rôznosti, je symbolom kozmickej celistvosti, ba viac než to, túto jednotu sprostredkováva ako prítomnú skúsenosť. V udalosti hudby je človek vtiahnutý do seba, individuálny zážitok ho zároveň spája s druhými v spoločnej skúsenosti. Kým hudba trvá, stávame sa v nej jedným telom. Hudobníci to dôverne poznajú. Plynutie hudby si od nich žiada pozornosť sústredenú rovnako na vlastný part i na celok, vnímavosť k tomu, čo hrajú ostatní. Musia zabudnúť na seba a celkom sa odovzdať hudbe. Projekt **building bridges** spája témy zapísané v notách s otvoreným priestorom improvizácie. Hudba vzniká z intuície, forma sa rodí akoby z ničoho. Hudobníci si navzájom odpovedajú. Ak majú odpovedať hodnoverne, potrebujú sa naladiť na emóciu hudby, ktorá sa ešte len vynára. Podobne je na tom i poslucháč. Ak chce vstúpiť do hudby, potrebuje pozornosť venovať všetkým prvkom jej pohyblivej architektúry. Básnik T. S. Eliot o hudbe, ak ju počúvame hlboko, napísal: „Už ju nepočujeme, ale stávame sa tou hudbou, pokiaľ hudba trvá.“ Človek v hudbe vyjadruje a zažíva transcendentný rozmer ľudskosti. Presahuje v nej sám seba k večnému a nekonečnému. Hudba nás dokáže oslobodiť z malosti našej obmedzenej situácie. Tento rozmer slobody a vedomie transcendentného zmyslu nám dávajú energiu vzdorovať zlovoľným silám, ktoré deformujú našu ľudskosť. Je to práve hudba, ktorá v totalitných režimoch pomáhala a pomáha uchovávať vedomie vzájomnej prepojenosti a vôľu k slobode. Umenie je totiž vždy v istom zmysle vzbudou voči totalite. Nemôže inak, ak má byť skutočné, musí byť slobodné a v tej slobode pravdivé. Federico Fellini vo filme *Skúška orchestra* hudbu predstavil ako otázku našim dejinám. Ľudskú spoločnosť zobrazil ako kyvadlo pohybujúce sa medzi anarchiou a totalitou. Mohla by byť hudba odpoveďou na túto odvekú dilemu? Reportér vo filme robí rozhovory s hudobníkmi. Všetci hovoria v podstate to isté: svoj nástroj považujú za najdôležitejší, ostatné sú podľa nich len pozadím potrebným, aby vynikol ich hlas. Napokon prehovorí dirigent: „*Hudba je posvätná. Každý koncert je ako omša. Akí sme boli kedysi všetci šťastní, zabudli sme na všedné starosti, v čakávaní prvého pohybu taktovky sme boli ako jedno telo, jediný dych, len my a nástroje spojené v jedinú vitálnu silu. Nikdy sme sa na dirigenta nedívali, proste sme ho cítili – bol v našom vnútri. Koľko lásky bolo medzi nami. Lásky, po ktorej dnes, ako vidíte, niet ani stopy.*“

Daniel PASTIRČÁK

Text pochádza z bookletu albumu *Spev* (Konvergencie, 2024).

BRIDGE OVER A DIVIDED WORLD

Music as building bridges? The mysterious phenomenon of music truly has that power. It unites people across the abyss of loneliness by a bridge of shared emotions. Its voices, resounding in polyphony, call forth unity in diversity; it is a symbol of cosmic wholeness, and even more, it mediates that unity as a present experience. Human beings are drawn deep into themselves in the event of music, yet at the same time the individual episode links them with others in shared experience. While the music lasts, within it, we become one body. The flow of music demands that attention is focused both on one's own part and on the whole, that we are sensitive to what others are playing. Musicians must forget about themselves and be entirely devoted to the music. The **building bridges** project links written themes, with an open space for improvisation. Music is born from intuition; form appears out of nothing. Musicians respond to one another. If they are to respond honestly, they must attune themselves to the emotion of music that is still only emerging. The listener's situation is similar. To enter the music, listeners must pay attention to all the elements of its sounding architecture. The poet T. S. Eliot wrote that, if we listen to music deeply, we are the music while the music lasts. In music, the human being expresses and experiences the transcendental dimension of humanity. We go beyond ourselves towards the eternal and infinite. Music can liberate us from our restricted situation. This dimension of freedom and awareness of transcendental meaning gives us the energy to resist the malignant forces that deform our humanity. In totalitarian regimes, music has helped and still helps to preserve the consciousness of our mutual closeness and will to freedom. Art is always, in a certain sense, a rebellion against totalitarianism. It cannot do otherwise: if it is to be honest, it must be free and truthful in its freedom. Federico Fellini in his film *Orchestra Rehearsal* portrayed human society as a pendulum swinging between anarchy and totality. Could music be an answer to this eternal dilemma? A reporter in the film conducts interviews with musicians. They all express the same idea: they believe their instrument is the most important, and they see the others only as a backdrop against which their own voice can shine. And finally, the conductor says: *"Music is sacred. Every concert is like a mass. How happy we all used to be once! We forgot about ordinary cares; in the expectation of the baton's first movement we were like one body, one breath, only ourselves and our instruments united in a single vital force. We never looked at the conductor, we simply felt him – he was inside us. How much love there was between us! Love, of which today, as you see, there is not even a trace."*

Daniel PASTIRČÁK

ŽILINA

PIATOK 4/10/2024 / 18:00 / nová synagóga žilina
FRIDAY / New synagogue žilina

modlitby a sny / building bridges: spev

modlitby a sny

„Sen nie je chaosom nesúladných zvukov z nástroja, keď ho namiesto ruky hudobníka náhodne rozozvučí vonkajšia sila, nie je bezo zmyslu, nie je absurdný...“

Sigmund FREUD (*Výklad snov*, 1900)

Modlitby, vízie, sny... – a hudba v interpretácii vynikajúcich domácich a zahraničných umelcov. Medzinárodný festival komornej hudby Konvergencie oslávi 25. rokov svojej existencie populárnou *Suitou „Zo židovského života“* od Ernesta Blocha, krehkou krásou klavírných bagatel súčasného ukrajinského skladateľa Valentina Silvestrova a sugestívnym kvintetom pre klarinet a sláčikové nástroje *The Dreams and Prayers of Isaac the Blind (Sny a modlitby Izáka Slepého)* od argentínsko-amerického skladateľa Osvalda Golijova. Dielo vzniklo pod dojomom myšlienok stredovekého kabalistického rabína hľadajúceho vysvetlenie univerza v kombináciách písmen židovskej abecedy.

PROGRAM Ernest BLOCH (1880–1959)
Suita „Zo židovského života“ / “From Jewish Life” (1924)
Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO
Ivan ŠILLER KLAVÍR/PIANO

Valentin SILVESTROV (1937)
3 Bagatellen, op. 1 (2005)
Ivan ŠILLER KLAVÍR/PIANO

TRVANIE / DURATION 140 MIN.

Oswaldo GOLIJOV (1960)

Dreams and Prayers Isaac the Blind (1994)

- I. Prelude: Calmo, sospeso
- II. Agitato con fuoco – Maestoso – Senza misura, oscillante
- III. Teneramente – Ruvido – Presto
- IV. Calmo, sospeso – Allegro pesante
- V. Postlude: Lento, liberamente

Branislav DUGOVIČ KLARINET/CLARINET

Peter BIELY ^{SK/ES}, Daniel RUMLER HUSLE/VIOLIN

Peter ZWIEBEL VIOLA/VIOLA

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

PRESTÁVKA / INTERMISSION

building bridges: spev

Āsne VALLAND NORDLI^{NO} SPEV/VOICE

Gabriela KOVÁČIKOVÁ SPEV/VOICE

Nils ØKLAND^{NO} HARDANGERSKÉ HUSLE/HARDANGER FIDDLE

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

Boris LENKO BANDONEÓN/BANDONEON

Braňo DUGOVIČ KLARINET, BASKLARINET/CLARINET, BASS CLARINET

Róbert RAGAN KONTRABAS/DOUBLE BASS

CD aj LP SPEV kúpite
v našom e-shope / www.konvergenzie.sk
Je dostupný aj na všetkých
streamovacích platformách.

SOBOTA **5/10/2024** / 18:00 / Nová synagóga Žilina
SATURDAY / New synagogue Žilina

dohnányi & brahms / interstellar

dohnányi & brahms

PROGRAM **Ernő DOHNÁNYI** (1877–1960)

Serenáda C dur pre sláčikové trio op. 10 / **Serenade in C Major, Op. 10** (1902)

Daniel RUMLER HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN VIOLA/VIOLA

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

Johannes BRAHMS (1833–1897)

Sláčikové sexteto č. 1 B dur, op. 18 / **String Sextet No. 1 in B-flat Major, Op. 18** (1859/1860)

Peter BIELY^{SK/ES}, Daniel RUMLER HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN, Peter ZWIEBEL VIOLA/VIOLA

Jozef LUPTÁK, Andrej GÁL VIOLONČELO/CELLO

PRESTÁVKA / INTERMISSION

interstellar

PROGRAM **Hans ZIMMER** (1957)

Interstellar

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

Boris LENKO AKORDEÓN, BANDONEÓN/ACCORDION, BANDONEON

Jordana PALOVIČOVÁ KLÁVESY/KEYBOARD

Ján ŠICKO VIZUALIZÁCIE/VISUALIZATION

TRVANIE / DURATION 140 MIN.

BANSKÁ BYSTRICA

NEDEĽA 6/10/2024 / 17:00 / Evanjelický kostol Lazovná ul.
SUNDAY / Lutheran church at Lazovná street

dohnányi & brahms / building bridges: spev

dohnányi & brahms

PROGRAM **Ernő DOHNÁNYI** (1877–1960)

Serenáda C dur pre sláčikové trio op. 10 / Serenade in C Major, Op. 10 (1902)

Daniela RUMLER HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN VIOLA/VIOLA

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

Johannes BRAHMS (1833–1897)

Sláčikové sexteto č. 1 B dur, op. 18 / String Sextet No. 1 in B-flat Major, Op. 18 (1859/1860)

Peter BIELY^{SK/ES}, Daniela RUMLER HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN, Peter ZWIEBEL VIOLA/VIOLA

Jozef LUPTÁK, Andrej GÁL VIOLONČELO/CELLO

PRESTÁVKA / INTERMISSION

building bridges: spev

Ľsne VALLAND NORDLI^{NO} SPEV/VOICE

Gabriela KOVÁČIKOVÁ SPEV/VOICE

Nils ØKLAND^{NO} HARDANGERSKÉ HUSLE/HARDANGER FIDDLE

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

Boris LENKO BANDONEÓN/BANDONEON

Braňo DUGOVIČ KLARINET, BASKLARINET/CLARINET, BASS CLARINET

Róbert RAGAN KONTRABAS/DOUBLE BASS

TRVANIE / DURATION 140 MIN.

UTOROK 8/10/2024 / 19:00 / Divadlo štúdio tanca
TUESDAY / Theater Dance studio

freedom dance / interstellar

freedom dance

divadlo štúdio tanca

jozef lupták & boris lenko, branislav dugovič

„Divadlo Štúdio tanca i festival Konvergenzie oslavujú 25 rokov tvorivej slobody. Freedom Dance je naším spoločným vyjadrením, odkazom spoločnosti momentálne trpiacej strachom a utiekajúcej sa k autokracii založenej na politickom divadle. Je hľadáním pravdy v dobe, keď sú pozitívne hodnoty spochybňované. Oslavuje slobodu v živote, rešpekt k druhým a vyzdvihuje hodnoty vzájomnosti. Freedom Dance prepája ostrovy pozitívneho prístupu k životu, prináša nádej, radosť a energiu zo spoločnej tvorby.“

Jozef LUPTÁK

Cindy NG, Ľubomír KÚTNIK, Martina HÁJKOVÁ,
Jason YAP, Lenka MIČINCOVÁ, Jack STRÖMBERG TANEC/DANCE

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO
Boris LENKO AKORDEÓN/ACCORDION
Branislav DUGOVIČ KLARINET/CLARINET

PRESTÁVKA / INTERMISSION

interstellar

Hans ZIMMER (1957) **Interstellar**

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO
Boris LENKO AKORDEÓN, BANDONEÓN/ACCORDION, BANDONEON
Jordana PALOVIČOVÁ KLÁVESY/KEYBOARD
Ján ŠICKO VIZUALIZÁCIE/VISUALIZATION

continuo

podcast festivalu konvergenzie

**o hudbe, komornej hudbe, hudobníkoch,
festivalových novinkách, ale aj o tom,
čo sa okolo nás deje**

45 Konvergenzie 2024: Siločiarly hudby

44 Sila slobody a priateľstiev v hudbe

43 Krásna genialita – reportáž z festivalu Mozart Mustonen 2024

42 Aj takýto je Mozart – program festivalu Konvergenzie / Mozart-Mustonen 2024

41 Devět bran (Myers, Valent, Lenko, Lupták, Turzonovová, Kovár)

počúvajte na:

Podbean

Apple Podcasts

Spotify

u. fond
na podporu
umenia

vznik podcastu continuo
z verejných zdrojov podporil
fond na podporu umenia

PROFILY INTERPRETOV

Bella ADAMOVA (mezzosoprán, ČR) – študovala v Londýne, Kolíne nad Rýnom, Bazileji a Hannoveri, vzdelanie si rozšírila prostredníctvom Tanglewood Music Center, Royaumont Foundation a Lied Basel. Absolvovala majstrovské kurzy u A. S. von Otter, Ch. Prégardiena, T. Hampsona, S. Keenlysidea, J. P. Schulzeho, D. Upshaw, Ch. Immlera a K. Kněžíkovej. Ťažiskom jej umeleckých záujmov je pieseň. Vystúpila na pódiumoch a festivaloch ako Pražská jar, Heidelberger Frühling, Svätováclavský hudobný festival, na festivale Hudba je... a vo Ville Senar, švajčiarskom sídle S. Rachmaninova. Získala množstvo ocenení na medzinárodných súťažiach, s klaviristom M. Schafferom sú laureátmi súťaže F. Schubert und die Musik der Moderne v Grazi (kategória Lied duo). Získala tiež hlavnú cenu na Medzinárodnej súťaži R. Schumanna, Cenu W. a Ch. Hamelových na Bundeswettbewerb Gesang v Berlíne, Cenu za interpretáciu českej piesne na Emmy Destinn Awards v Londýne a Cenu Nadácie B. Martinů na Medzinárodnej súťaži A. Dvořáka. V r. 2022 zvíťazila na Medzinárodnej speváckej súťaži v 's-Hertogenboschi. *BBC Music Magazine* ju nedávno označil za vychádzajúcu hviezdu. Spieva a improvizuje v duu s klaviristom M. Geesom, v r. 2019 s ním vydala album *Blooming*. Ich ďalšie CD *There is home* (2023) prináša netradičný koncept s piesňami P. Haasa, B. Brittena, G. Mahlera, M. P. Musorgského a improvizáciami na vybranú poéziu. V r. 2024 naštudovala altové sóla v Mahlerovej 2. symfónii so Symfonickým orchestrom mesta Praha FOK, *El amor brujo* od M. de Fallu s Filharmóniou B. Martinů a Janáčkovu *Glagolskú omšu*. V sezóne 2023/2024 sa predstavila v Theater Bielefeld v *Carmen* a v Národnom divadle v Prahe v *Rusalka*. / www.adamovabella.com

Nikola ADAMCOVÁ (violončelo, SK) – na violončele hrá od siedmich rokov. Študovala na ZUŠ Ľ. Rajtera v Bratislave. Zúčastnila sa na slovenských i medzinárodných súťažiach, kde získala viacero ocenení: Platinové pásmo zo súťaže Talenty pre Slovensko (2015), 4. cenu z Talents for Europe (2017), čestné uznanie z Heranovej súťaže (2019), 1. cenu na Súťaži študentov konzervatórií SR (2022). So sláčikovým kvartetom Rumi Quartet je držiteľkou Ceny absolútneho víťaza na Súťaži študentov konzervatórií SR v komornej hre (2024). Absolvovala majstrovské kurzy u R. Cohena, J. Pospíšila a P. Nouzovského. Aktuálne študuje na Konzervatóriu v Bratislave pod vedením J. Luptáka.

Andrea BÁLEŠOVÁ (klavír, SK) – študovala na Konzervatóriu v Žiline (E. Kudjová), VŠMU (C. Dianovský, I. Černecká), Kráľovskom Konzervatóriu v Gente (D. Vandewalle). Na inštitúte pre postgraduálne vzdelávanie Orpheus Institut Gent študovala komornú hru (J. Michiels). V r. 2005 ukončila doktorandské štúdium na PdF UK v Bratislave (S. Zamborský). Svoje vedomosti si rozšírila štúdiom na VŠMU v odbore Hudobná teória, ktoré ukončila bakalárskym stupňom. Absolvovala majstrovské kurzy (P. Jasmin, E. Indjić, L. Berman, G. Nádor, P. Toperczer). Aktívne participovala na majstrovských seminároch hudby 20. storočia u A. Lubimova a J. Michielsa. V r. 2004 sa stala štipendistkou Internationale Ferienkurse für Neue Musik Darmstadt. V r. 2005 získala štipendium Luxemburského veľkovoľvodstva a ročné štipendium Európskeho centra umení Hellerau v Drážďanoch, kde získala angažmá v medzinárodnom ansámblu súčasnej hudby, s ktorým vystúpila na festivale Drážďanské dni súčasnej hudby. Uviedla množstvo premiér sólových a komorných skladieb domácich i zahraničných autorov na prestížnych pódiumoch (Holandsko, Belgicko, Nemecko, Česká republika, Maďarsko, Portugalsko, Rakúsko, Slovensko). Popri umeleckej činnosti sa intenzívne venuje aj realizácii rôznych umeleckých a edukačných projektov, je autorkou a koordinátorkou projektu Students Meet Professionals. Pedagogicky pôsobí na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave. Je rezidenčnou korepetitorkou Medzinárodných kurzov komornej hry Camera Comora, pravidelne sa zúčastňuje speváckych súťaží doma i v zahraničí, spolupracuje s poprednými slovenskými sólistami. Od r. 2019 spolupracuje s Operou SND v projekte Operné štúdio.

Andrej BARAN (husle, SK) – študoval na Konzervatóriu J. L. Bellu (P. Strenáček), na Pražskom konzervatóriu, AMU v Prahe (J. Pazdera) a na Akadémii umení v B. Bystrici (J. Podhoranský, J. Špitková). Počas štúdia získal v r. 2007 semestrálne štipendium na Toho Academy Gakuen Campus u Tojame u koncertného majstra New Japan Philharmonic H. Fujiwaru. Zúčastnil sa na stážach a majstrovských kurzoch u významných osobností (G. Pichler, H. Shaham, E. Haffner, S. Azizian). Bol členom Muchovho kvarteta, pôsobí v duu Slavonic, je členom skupiny 1. huslí Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu.

Lola BARTOŠÍKOVÁ (violončelo, SK) – navštevovala ZUŠ K. Pádivého v Trenčíne, pod vedením J. Luptáka je účastníčkou programu Hviezdy umeleckého neba na Konzervatóriu v Bratislave. Zúčastnila sa na majstrovských kurzoch v Tokaji, Lipt. Hrádku, Ríme a Debrecíne. Účinkovala na významných podujatiach (Konvergencie, Koncert pre Ukrajinu). V súčasnosti pôsobí v Komornom orchestri mesta Trenčín a v triu MLS so S. Kosákovou a M. Novosadovou.

Peter BIELY (husle, ESP/SK) – študoval na Konzervatóriu v Bratislave (T. Nedelceva, A. Vrtel). Ako 18-ročný vyhral štipendium v USA, kde absolvoval majstrovský kurz u slávneho J. Gingolda. Vo vzdelávaní pokračoval na Yale University, kde sa venoval hre na husliach (S. Harth), komornej (Tokyo String Quartet) i barokovej hudbe (J. Schröder). Pôsobil v Assai String Quartet, s ktorým získal viacero cien a vystúpil v Carnegie Hall. V r. 1995 nahral CD s A. Jamalom. Po návrate na Slovensko bol vedúcim skupiny 2. huslí v Cappelle Istropolitane. Od r. 1997 je 2. koncertný majster Granadského komorného orchestra, spoluzaložil Granadský barokový orchester. Komornú hudbu hráva v súboroch Ars Nova Cuarteto a Ecos Trio. Venuje sa tiež jazzrockovej fúzii flamenca (Mesopotamia, T.O.M). Spolupracuje s renomovaným súborom starej hudby Café Zimmermann.

Iva BITTOVÁ (spev, CZ) – charizmatická česká speváčka, huslistka, improvizátorka a performerka patrí medzi najvýraznejšie osobnosti českej hudby. Jej početné nahrávky a koncertné projekty spájajú žánre od alternatívy cez jazz, rock, ľudovú až po klasickú hudbu. Pochádza z hudobníckej rodiny (jej otec, kontrabasista K. Bitto, pochádzal z južného Slovenska, sestra I. Kelarová je známou speváčkou), kde začala so spevom a hrou na husliach. Po štúdiu hudobno-dramatického odboru Konzervatória v Brne pôsobila ako herečka a speváčka v legendárnom divadle Husa na provázku. Filmovú kariéru začala snímkom *Balada pre banditu*. V hudbe spolupracovala so súbormi a osobnosťami ako P. Fajt, F. Emmert, B. Frisell, E. Viklický, B. McFerrin, D. Dorůžka, Bang on a Can All-Stars, Netherlands Blazers Ensemble, Dunaj, Don Byron, Škampa Quartet a i. Účinkovala na najvýznamnejších svetových pódiiach (Wigmore Hall, Carnegie Hall, Rudolfinum, Concertgebouw), vystupuje aj na neobvyklých miestach (Jaskyňa Kateřina v Moravskom krase, Dolomity). Na Slovensku spolupracovala so súborom Solamente naturali na nahrávke *Mater V. Godára* a s Mucha Quartet na CD *Slovenské spevy* (Pavian Records). Vo vydavateľstve Pavian Records vyšiel aj jej album *At home* so súborom Čikori. Pre label Hevhetia nahrala CD *Nocz & Iva Bittová*, z r. 2023 pochádza CD *Novaja Radosť* (Petit Press).

Albín BLAHO (klarinet, SK) – na Konzervatóriu v Bratislave (P. Drlička) získal titul „najlepší absolvent roka“, v štúdiu pokračoval na JAMU v Brne. Je držiteľom ceny Viva Musica grand prix! a víťazom Súťaže študentov konzervatórií SR. Pôsobí v SOSR-i a Slovenskom mládežníckom orchestri, je umeleckým vedúcim klarinetového kvarteta Aurum Quartet, s ktorým vystúpil vo viacerých krajinách (Kuvajt, Portugalsko, Nemecko, Rakúsko, Česká republika) a nahral debutové CD *Ouverture*. Účinkoval na festivaloch Konvergencie, Viva Musica!, Nová slovenská hudba, Terras Sem Sombra. Sólovo sa predstavil na 50. výročí Rádia Devín v Zeljenkovom *Klarinetovom koncerte* (spolu so SOSR-om), Debussyho *Première Rhapsodie* uviedol so Symfonickým orchestrom Konzervatória v Bratislave v Slovenskej filharmónii. Zúčastňuje sa na interpretačných majstrovských kurzoch (G. Varga, P. Barragán, E. Sertesén a i.).

Mária BOHÁČOVÁ (klavír, SK) – študovala hru na klavíri na Konzervatóriu v Žiline (L. Fraňová, P. Pláňavský). Zúčastnila sa niekoľkých majstrovských kurzov (D. Pétery, V. Derevianko, S. Kutrzeba, J. Vondráčková). V r. 2023 bola aktívnou účastníčkou projektu Veni Academy. V r. 2024 uviedla slovenské premiéry komorných diel mladých skladateľov (P. Béreš, A. Holáš). Zaujíma sa o inovatívne formy vyučovania klavírnej hry. Študuje na Akadémií umení v B. Bystrici v triede doc. E. Varhaníkovej.

Radomír CIKATRICIS (husle, SK) – študoval na Konzervatóriu (F. Török) a VŠMU (P. Bogacz) v Bratislave. Od r. 2010 je členom Slovenskej filharmónie, pôsobí v Cappelle Istropolitane a Bratislavskom sláčikovom kvartete. Od r. 2023 vyučuje na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave. Ako sólista sa predstavil s Cappellou Istropolitanou, SKO B. Warchala, Academy Chamber Orchestra Luxembourg, Hilaris Chamber Orchestra a Sinfoniettu Bratislava. Spolupracoval tiež so SOSR-om, ŠKO Žilina, Moyzesovým kvartetom, Quasars Ensemble, Musica Minore (CZ), Hummelovým a Muchovým kvartetom, Cimarosa Chamber Orchestra, Spectrum Quartett, Pressburger Quartett, Sinfonietta dell'arte (AT), symfonickými orchestrami Ganserndorf (AT), Internationale Donauphilharmonie (AT) a ď. Účinkoval pod taktovkou osobností ako O. Lenárd, P. Altrichter, J. Valčuha, R. Beck, P. Steinberg, A. Rahbari a s významnými umelcami ako G. Shaham, E. Gruberová, Sh. Mintz, S. Vladar, G. a R. Capuçon, V. Repin a ď. Vystúpil na renomovaných festivaloch (BHS, Melos Étos, Konvergencie, Nová slovenská hudba, Dni starej hudby, Viva Musica!, Pražská jar, Schleswig-Holstein Music Festival, Murten Classic Festival). Je aktívny aj v nahrávaní filmovej a počítačovej hudby. Spolupodielal sa na nahrávkach viacerých CD (Ghymes: *Emerald City*, M. Žbirka: *Symphonic album*, J. Umstatt: *Flute Concertos*, P. Breiner: *Beatles go Baroque 2*, Hilaris Chamber Orchestra: *Tchaikovsky/Shostakovich* a i.)

Robert COHEN (violončelo, UK) – britský violončelista a dirigent patrí medzi najvýznamnejších interpretov klasickej hudby 2. polovice 20. storočia. Už ako 12-ročný debutoval v Royal Festival Hall v Londýne, jeho výnimočný talent usmerňoval W. Pleeth, ale aj J. du Pré, A. Navarra či M. Rostropovič. Debutová nahrávka Elgarovho *Koncertu pre violončelo*, ktorú realizoval ako 19-ročný, získala niekoľko ocenení za predaj štvrt milióna nosičov len vo Veľkej Británii. Ďalšie ocenené nahrávky (od Bachových *Sút pre sólové violončelo*, cez najznámejšie violončelové koncerty po *Violončelový koncert* M. Feldmana) nahral pre spoločnosti EMI, SONY, Deutsche Grammophon, DECCA, Collins a i. S mimoriadnym ohlasom sa stretlo jeho naštudovanie diela britskej skladateľky S. Beamish *Cello Concerto No. 2 „The Song Gatherer“*. Koncertoval po celom svete s renomovanými orchestrami pod taktovkou dirigentov ako C. Abbado, M. Jansons, N. Marriner, K. Masur, R. Muti, S. Rattle a i. V r. 2011–2018 pôsobil ako violončelista Fine Arts Quartet. V oblasti komornej hudby spolupracoval s umelcami ako Y. Menuhin, Amadeus String Quartet, M. Pressler, L. Kavakos, K. Zimerman a H. Kärkkäinen. Je vyhľadávaným pedagógom, vedie interpretačné kurzy po celom svete. Pôsobí na Royal Academy of Music v Londýne. Hrá na nástroji D. Tecchlera „Ex Roser“ z roku 1723. / www.robertcohen.info

Branislav DUGOVIČ (klarinet, SK) – multižánrový umelec so širokým repertoárovým záberom. Hru na klarinete študoval na Konzervatóriu (R. Simandl) a VŠMU (J. Luptáček) v Bratislave. Počas doktorandského štúdia (R. Šebesta) sa intenzívne venoval komornej hudbe (J. Slávik). Absolvoval majstrovské kurzy (R. Wehle, M. Lethiec a d.) a interpretačné súťaže, je laureátom Concorso G. Tassis. Ako sólista a komorný hráč účinkoval s Cappellou Istropolitana, Štátnou filharmóniou Košice, Moyzesovým kvartetom, L. Fančovičom, D. Varínskou, N. Skuta, J. Slávikom, N. Bulfonem, I. Buffom, J. Luptákom, M. Paľom, E. Šuškovou a d. Bol členom Bergerovho tria. Jeho záujem o súčasnú hudbu vyústil do spolupráce s VENI ensemble a Cluster ensemble. Premiérovu uviedol a nahral skladby slovenských skladateľov (Berger, Zeljenka, Kupkovič, Adamčiak, Iršai, Krák, Lejava a d.), viaceré z nich mu boli dedikované. Účinkoval doma i v zahraničí (Ostravské dni novej hudby, Večery novej hudby, Melos-Étos, Konvergencie, Pohoda, Varšavská jeseň). Nahrával pre Diskant, Hudobný fond, Real Music House a Hevhetia/Orange Mountain Music a Naxos. Pôsobil na Univerzite Komenského, bol lektorom Veni Academy. Koncertoval a nahrával s J. Kirschner, E. Stevensom a skupinou Bukasový masív. Vo vydavateľstve Real Music House mu vyšli albumy *Cross-Country Skiing*, *10 Simple Melodies* a *Bang Bang Boogie Boogie* (Cena verejnosti ESPIRIT). V r. 2023 mu vo vydavateľstve HLAVA XXII vyšiel album *Everyday Afterwork* (s V. Vítázkovou a M. Loibnerom). S nórsko-slovenským projektom Building Bridges nahral album *Spev*.

Sisa FEHÉR (spev, SK) – všestranná speváčka, skladateľka a multiinstrumentalistka, ktorá sa cíti doma v jazze, funku, blues, alternatíve, elektronicke, hip hope, ľudovej hudbe i swingu. Študovala na Conservatoire de Paris a Europa Jazz Master na Rytmiisk Musikkonservatorium v Kodani. Okrem sólovej kariéry pôsobí vo viacerých projektoch: Sisa Fehér & Fehero Rocher, Used To Be A Sofa, Myo, Sisa Fehér & Mammatus, ktorý nadväzuje na projekt Khi a v skladateľskom duu Bardo s gitaristom V. Miklášom. Venuje sa tiež interpretácii skladieb M. Vargu. Jej albumy vyšli vo vydavateľstve Slnko Records.

Ivica GABRIŠOVÁ (flauta, SK) – študovala hru na flaute na Mozarteu v Salzburgu pod vedením renomovaného flautistu a pedagóga M. M. Koflera. Počas štúdia bola 2 sezóny členkou Orchesterálnej akadémie Mníchovskej filharmónie. Spolupracovala s poprednými slovenskými i zahraničnými orchestrami ako SOSR, Slovenská filharmónia, SKO B. Warchala, ŠKO Žilina, Virtuosi Brunensis, Jihočeská filharmonie, Mozarteum Salzburg, Junge Philharmonie Salzburg, Salzburger Kammerphilharmonie a i. Ako sólistka sa predstavila v sprievode orchestrov Pressburger Philharmonie, Sinfonietta Györ, Cappella Istropolitana, Hilaris Chamber Orchestra, Orchester Štátnej opery v B. Bystrici a Baltic Neopolis Orchestra. Je iniciátorkou a riaditeľkou medzinárodnej súťaže Flautiada určenej mladým flautistom. S pomocou rovnomeného občianskeho združenia organizuje vzdelávacie aktivity a majstrovské kurzy pre pedagógov a žiakov flautovej hry. Okrem toho vyučuje na medzinárodných interpretačných kurzoch doma i v zahraničí (Bystřická letní flétna, Bystřice pod Hostýnem, ČR, Summer Flute Orchestral Academy v Brne). Pravidelne prednáša a vyučuje na Slovensku a na európskych hudobných akadémiách (Janáčkova konzervatoř Ostrava, Ostravská univerzita, Akadémia F. Liszta v Pécsi, Hudobná akadémia v Záhrebe, na akadémiách hudby v Lodži, v Krakove, Universidade de Évora v Portugalsku a d.), i v rámci významných medzinárodných podujatí (Poľský flautový kongres v Lodži).

Andrej GÁL (violončelo, SK) – hru na violončele študoval na Konzervatóriu (K. Filipovič) a VŠMU v Bratislave (J. Podhoranský). Absolvoval majstrovské kurzy u renomovaných violončelistov (R. Wallfisch, J. Waltz). V r. 1997–2002 bol vedúcim violončelovej skupiny v rôznych medzinárodných orchestroch (Young Artist's Festival Bayreuth, Internationale Junge Orchesterakademie, Idyllwild Summer Arts Festival USA). Od r. 2001 je členom SKO B. Warchala. V r. 2002 získal so súborom Zwiebel Quartet na letnej akadémii Praha-Viedeň-Budapešť cenu Thomastik-Infeld za interpretáciu Šostakovičových kvartet. V r. 2008 absolvoval majstrovský semestrálny kurz v Bazileji u prof. W. Levina (LaSalle Quartet) a R. Schmidta (Hagen Quartet). Koncertoval na významných pódiiach a festivaloch (Lincoln Center New York, Carnegie Hall, Bachfest Leipzig, Pražská jar, Varšavská jeseň, Ostravské dni novej hudby, Gaia/Vilnius, Tokyo/Opera City, Los Angeles, Berlín, Lisabon, Moskva, St. Petersburg). Je členom súborov súčasnej hudby VENI ensemble, Ostravská banda, bol spoluzakladateľom Quasars Ensemble. Hrá na barokovom violončele, príležitostne vystupuje so súborom Musica Aeterna. Ako sólista koncertoval s Janáčkovou Filharmóniou Ostrava, s SKO B. Warchala, so Štátnou filharmóniou Košice a s Quasars Ensemble. Účinkuje v improvizáčných zoskupeniach so skladateľom M. Tóthom, je aktívnym členom Szidi Tobias & Band. V r. 2023 premiéroval diela D. Mateja, J. Iršaiia a L. Borzíka.

Juraj GLASNÁK (violončelo, SK) – hru na violončele študoval na Konzervatóriu v Žiline (A. Kocifajová), neskôr na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave (J. Pospíšil). Aktuálne je na VŠMU v triede prof. J. Podhoranského. Zúčastnil sa majstrovských kurzov u osobností ako P. Nouzovský, P. Hausenplas, E. Prochác, J. Lupták, R. Huba, K. Chalmovská, J. Bogdan, M. Kaňka, P. Andriotti. V priebehu štúdia získal viaceré ocenenia: čestné uznanie a neskôr 2. miesto na Súťaži študentov konzervatórií SR v sólovej hre, titul laureáta celoslovenskej súťaže Talenty pre Slovensko a 1. miesto v Súťaži študentov konzervatórií SR v komornej hre. Od r. 2019 je členom Slovenského mládežníckeho orchestra a účastníkom akadémie Slovenskej filharmónie (2023/2024, 2024/2025).

Filip HOLTAN (akordeón, SK) – je žiakom ZUŠ v Kysuckom Novom Meste. Venuje sa hre na gombíkovom akordeóne pod vedením D. Gajdošíkovej. Medzi jeho najväčšie úspechy patrí umiestnenie na medzinárodných súťažiach v Prahe (zlaté pásmo) a v chorvátskej Pule, kde obsadil 1. miesto. Zúčastnil sa aj koncertu Spoločnosti Mariána Vargu v Kysuckom Novom Meste so skladbou *Hommage á J. S. Bach* v úprave O. Mellu.

Danylo HONCHAROV (fagot, UA) – pochádza z Ukrajiny. Od siedmich rokov navštevoval Hudobnú školu a neskôr Konzervatórium v Záporoží, kde študoval hru na fagote. Vysokoškolské štúdium absolvoval na VŠMU v Bratislave. Bol členom Mládežníckeho symfonického orchestra v Záporoží a Slovenského mládežníckeho orchestra. Od r. 2022 je členom Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu.

Ivana CHRAPKOVÁ (soprán, SK) – študovala hru na klavíri na Konzervatóriu v B. Bystrici (A. Solárik), neskôr na VŠMU (M. Štefko). Doktorandské štúdium ukončila u prof. D. Buranovského. V rámci štipendijného pobytu na Akadémii Muzycznej v Katoviciach študovala klavír v triede Ł. Trepczyńskiego a P. Sałajczyk, komornú hru u J. Galon-Frantovej a hru na historickom klavíri u K. Drogosz. Pravidelne sa zúčastňuje rôznych interpretačných kurzov a medzinárodných súťaží. Operný spev študovala na Konzervatóriu v B. Bystrici (S. Matis), neskôr v Bratislave u A. Michálikovej. V súčasnosti pokračuje na VŠMU v triede M. Masarykovej. Je členkou komorného zoskupenia Ensemble Spectrum.

Hoda JAHANPOUR (violončelo, IR/SK) – je iránsko-slovenská violončelistka, skladateľka a textárka. Študovala u J. Luptáka, M. Ťažkého a N. Jonesa, absolvovala majstrovské kurzy (R. Cohen, L. Fenyo, T. Demenga). Venuje sa viacerým hudobným žánrom: okrem klasickej hudby aj jazzu a experimentálnej tvorbe. Vystúpila v rôznych inštitúciách, napr. v Britskom parlamente, v Regents Hall, i s významnými orchestrami, napr. BBC Philharmonic, Hallé a Manchester Camerata. Zúčastnila sa festivalov Manchester Jazz festival a Stauffer Summer Festival, kde vystúpila so saxofonistkou a skladateľkou N. Garciou a A. Selacoeom. V r. 2024 uvedie premiéru skladby, ktorú skomponovala pre svoje sláčikové kvarteto a absolvuje turné po Indii, v rámci ktorého zaznie Messiaenovo *Kvarteto na koniec času*. Na jeseň bude mať premiéru jej debut – experimentálne hudobné divadlo *Silent Word* v Barbican Pit.

Tomáš JAMNÍK (violončelo, CZ) – hru na violončele študoval v Prahe u Mirka Škampu, Martina Škampu a J. Chuchru, pokračoval v Lipsku (P. Bruns) a na Universität der Künste v Berlíne (J. P. Maintz). Bol štipendistom Karajanej akadémie Berlínskych filharmonikov. Zúčastnil sa na majstrovských kurzoch u H. Schiffa, G. Riviniusa, T. Mørka, P. Wispelweya a S. Isserlisa. Bol tiež finalistom a držiteľom Pierre Fournier Award 2011 v Londýne. Ako sólista hosťoval s významnými českými a medzinárodnými orchestrami, vrátane Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Českej filharmónie, Jeruzalemského symfonického orchestra, Symfonického orchestra Córdoba a Philharmonia Orchestra London. Ako komorný hráč účinkoval s M. Koženou, L. O. Andrsom, I. Kahánkom, J. Špačkom, T. Feldmannom, J. Bouškovou, Pavel Haas Quartet a Dvořákovým triom v Rudolfině, Wigmore Hall, Barbican Hall, Elbphilharmonie, Mozarteu, Sapporo Concert Hall Kitara a v Tokyo Metropolitan Theatre. V r. 2019 so Symfonickým orchestrom Českého rozhlasu premiérovu uviedol vlastnú úpravu Dvořákovho *Violončelového koncertu A dur* a skladbu *Narcissus* J. R. Dřízala. Premiéroval diela súčasných českých skladateľov (M. Srnka, M. Nejtek, S. Hořinka, M. Ivanović, T. „Floex“ Dvořák, O. Kukal). V r. 2011 nahral kompletnú tvorbu pre violončelo A. Dvořáka. V Supraphone mu vyšlo viacero nahrávok s dielami českých skladateľov, o. i. aj oceňované CD *Paths* (2022) s huslistom J. Špačkom.

Igor KARŠKO (husle, SK) – prešovský rodák, žiak K. Petrócziho na Konzervatóriu v Košiciach, absolvent pražskej AMU (J. Tomášek) a Menuhinovej akadémie v Gstaade (Y. Menuhin, A. Lysy) pôsobí už dve dekády ako koncertný majster Luzernského symfonického orchestra a člen súboru The Serenade Trio. S týmto telesom vyhral prestížne súťaže komornej hudby vo Florencii, Caltanissette a Trapani. Ako koncertný majster barokového orchestra La Scintilla absolvoval v r. 2005 americké turné s C. Bartoli, s ktorou nahral CD *Maria Malibran*. Založil zoskupenia La Banda Antix a La Gioconda, je členom a hosťujúcim koncertným majstrom Les Musiciens du Louvre M. Minkowského. S týmto orchestrom nahral Haydnove a Schubertove symfónie pre label naíve. Pravidelne hostuje na Konvergenčiách, pre ktoré o. i. naštudoval Stravinského *Príbeh vojaka*. Od r. 2010 viedol s Th. Demengom súbor Camerata Zürich, v súčasnosti je jeho umeleckým vedúcim. Je profesorom na Musikhochschule v Luzerne. Od r. 2018 spolupracuje s Balthasar-Neumann Ensemble na kubánsko-európskom projekte CUE.

Gabriela KOVÁČIKOVÁ (spev, SK) – slovenská speváčka pôsobila vo folklórnej skupine Kýčera z Čierneho Balogu a počas štúdiá na Katedre etnológie a folkloristiky FF UKF v Nitre vo folklórnom súbore Ponitran. V súčasnosti je členkou ženských speváckych skupín Ulijanky a Trnki, ktoré sa snažia o originálne spracovanie ľudových piesní z rôznych regiónov a lokalít Slovenska. Do projektu Building Bridges, s ktorým nahrala album *Spev*, bola pozvaná ako hosť, no jej hlasový prejav, neskôr v spojení s Ā. V. Nordli sa stal pevnou súčasťou tejto zvukovej krajiny.

Marián LEJAVA (dirigent, SK) – počas štúdií sa venoval skladbe i dirigovaniu, absolvoval letné kurzy a akadémie u osobností ako P. Eötvös, Zs. Nagy, G. Herbig, E. Urbanner, M. Hermann, T. Murail a K. Huber. Počas dvoch dekád odpremiéroval vyše 200 diel domácich i svetových skladateľov. Množstvo skladieb realizoval v spolupráci s autormi (Dramm, Matsushita, Andriessen, Sharp, Gubaidulina, Jeffery a i.). Nahrал 30 albumov, prevažne s hudbou 20. a 21. storočia (Pavlík Records, Naxos, Mode Records, Hevhetia, Hudobný fond a i.). Je autorom projektov na podporu mladých skladateľov. Medzi ne aktuálne patrí i antológia *Messis Musica Slovaca*. Pre mladých dirigentov pripravil na VŠMU orchestrálne akadémie. Bol dirigentom VENI ensemble, Melos Ethos Ensemble, Ensemble Prague Modern; je spoluzakladateľom Bratislava Contemporary Players a CHANTensemble. V r. 2010 inicioval vznik Veni Academy, kde v r. 2010 – 2015 pôsobil ako dirigent a lektor. S Veni Academy nahrал dva albumy; CD *Rolling Tones/In Zarter Bewegung* získalo Radio_Head Awards 2013. Druhý album *Elliot Sharp: Dispersion* vyšiel v prestížnom vydavateľstve Mode Records. Dôležitou súčasťou jeho portfólia je spolupráca s Ensemble Opera Diversa, o. i. na albumoch *4 Milanolo Concertos, J. Iršai: Mnemiranet a Beethoven/Schumann/Pala/Lejava: Huslové koncerty*. S M. Paľom nahrал v r. 2016 huslové koncerty Szymanowského a Berga ocenené Radio_Head Awards 2016. V r. 2022 založil CODensemble. Účinkoval doma, v Európe i zámorí. Spolupracuje so Slovenskou filharmóniou, SOSR-om, Štátnou filharmóniou Košice, PKF, Filharmóniou Brno, Ostravskou filharmóniou a telesami v Nemecku, Rakúsku, Francúzsku, Maďarsku a i. Jeho diela a dirigentské počiny získali domáce i zahraničné ceny (Cena J. L. Bellu, Cena F. Kafendu, Cena J. Bulvu, Cena CASMI Florida, Cena mesta Reicheau a i.). V r. 2016 uviedol v Štátnej opere Košice svoje prvé scénické dielo *Bohom milovaný (Gottgefällig)*. O rok neskôr realizoval scénickú hudbu k hre M. Rázusovej *Jánošík* v réžii R. Balleka. V poslednej dobe komponoval inštrumentálne koncerty, najmä v spolupráci M. Paľom (*Extinctio, OMAYRA, Vertigo, Herbsttag*). Pôsobí na VŠMU, kde učí orchestrálne dirigovanie a skladbu. V r. 2018 – 2020 bol externým pedagógom na pražskej HAMU.

Boris LENKO (akordeón, bandoneón, SK) – všestranný hudobník so záberom od klasiky cez crossoverové projekty (Požož sentimentál, Polajka, Alea, Chassidic Songs) po jazz. Do sólového akordeónového repertoáru na Slovensku vniesol viaceré novátorské prvky, napr. uvádzaním diel významných osobností povojnovej americkej a európskej scény (Zorn, Kagel, Lindberg, Klucevsek, Berio) či premiérou a iniciovaním nových diel (Beneš, Zagar, Burlas, Machajdík, Zeljenka, Szeghy, Piaček, Iršai, Burg, Kupkovič). V r. 2001 mal ako prvý akordeonista v histórii BHS celovečerný recitál. O rok neskôr sa predstavil na festivale Varšavská jeseň. Je priekopníkom uvádzania Piazzollových diel na Slovensku, založil komorný súbor ALEA, v projekte Triango spolupracuje s P. Breinerom. Venuje sa tiež vlastnej tvorbe a úpravám diel pre akordeón. Je pozývaný do porôt akordeónových súťaží, pôsobí ako profesor na VŠMU. S projektom Building Bridges nahral album *Spev*.

Jozef LUPTÁK (violončelo, SK) – zakladateľ a umelecký riaditeľ festivalu Konvergencie, ktorý patrí od r. 1999 k najvýznamnejším hudobným podujatiam na Slovensku. Neúnavný organizátor kultúrneho života absolvoval Konzervatórium a VŠMU v Bratislave, pokračoval na Royal Academy of Music v Londýne (R. Cohen) a v Banff Centre for Arts v Kanade. Patrí k umelcom formujúcim hudobný a kultúrny priestor na Slovensku, za čo získal viacero cien (Cena ministra kultúry SR, Cena F. Kafendu) i nominácií (Cena Nadácie Tatra banky, nominácie na ocenenia Český lev a Slnko v sieti za hudbu k filmu *Amnestie*). Účinkuje na domácich i zahraničných pódioch. Ako vyhľadávaný komorný hráč spolupracoval s poprednými svetovými umelcami a ansámbliami (R. Cohen, D. Rowland, V. Mendelssohn, B. Schmid, I. van Keulen, A. Serdar, The Hilliard Ensemble, Fine Arts Quartet) i významnými dirigentmi (A. Parrott, J. Bělohlávek, D. Gazon, D. Héja, A. Mogrelia). Medzi jeho pravidelných spoluhráčov patria I. Karško, M. Ruman, N. Skuta, B. Lenko a d. Pôsobí na Akadémii umení v B. Bystrici a Konzervatóriu v Bratislave, vedie majstrovské kurzy v zahraničí, organizuje vzdelávacie podujatia pre študentov na Slovensku. Od založenia Spoločnosti M. Vargu (2017) je jej predsedom, umelecky vedie aktivity venované tvorbe hudobníka, ktorý inšpiroval aj vznik Konvergencií. Realizoval množstvo CD nahrávok, o. i. Bachove *Suity pre sólové violončelo*, Brahmsove sonáty, premiéry diel V. Godára, crossoverové projekty *After Phurikane*, *Chassidic Songs*, *Uspávanky* či vlastnú tvorbu na CD *Free in One*, spolupracoval na CD Jany Kirschner *Moruša biela*. S nórsko-slovenským projektom Building Bridges, ktorý prepája hudobníkov i žánre naprieč krajinami, nahral v r. 2024 album *Spev*. Aktuálne spolupracuje s Divadlom Štúdio tanca na predstavení *Zlaté dno*, pre ktoré vytvoril hudbu a so zostavou S. Fehér, V. Šarišský, O. Török v projekte *Piesne Mariána Vargu*.

Stanislav MASARYK (trúbka, SK) – študoval na Konzervatóriu (M. Jánoš) a VŠMU v Bratislave (R. Suchan). Na Súťaži študentov konzervatórií SR získal 2. miesto (2009) a 1. miesto (2012). V r. 2015 získal Yamaha Scholarship Award. Na Medzinárodnej súťaži Žestě Brno v r. 2017 získal 1. cenu a titul absolútneho víťaza. V r. 2022 mu Hudobné centrum udelilo Cenu L. Rajtera. Pôsobil v Bratislava Hot Serenaders, ako 1. hráč na trúbku v Opere SND a v Národnom divadle v Prahe. Od r. 2020 je 1. hráčom na trúbke v Českej filharmónii. Ako sólista pravidelne vystupuje so Slovenskou filharmóniou, SOSR-om, SKO B. Warchala, Štátnou filharmóniou Košice, Cappellou Istropolitnou, ŠKO Žilina, Symfonickým orchestrom VŠMU a Slovenským mládežníckym orchestrom. Na základe spolupráce Českej filharmónie s Royal Academy of Music viedol v r. 2022 interpretačný kurz v Londýne.

Matej MICHALEC (viola, SK) – s hrou na husliach začínal v ZUŠ Nedožery-Brezany. V štúdiu pokračoval v ZUŠ Bojnica (J. Strmenský), kde bol členom folklórneho súboru Malý vtáčnik. Od r. 2018 študuje hru na viole na Konzervatóriu Bratislava v triede M. Rumana. Je víťazom Súťaže konzervatórií SR (2022) a držiteľom 3. ceny z medzinárodnej súťaže Talenty pre Európu v D. Kubíne (2022). Zúčastnil sa orchestrálnych kurzov Slovenského mládežníckeho orchestra v Košiciach, interpretačných kurzov festivalu komornej hudby Konvergencie, účinkoval na koncerte v rámci Bojnického hudobného leta.

Peter MIKULÁŠ (bas, SK) – študoval na gymnáziu v Nitre a operný spev na VŠMU (V. Stracenská). Je laureátom medzinárodných speváckych súťaží v Karlových Varoch (1977), Moskve (1982) a Helsinkách (1984). Vyše štyroch dekád pôsobil ako sólista Opery SND, kde stvárnil približne 60 rolí. Účinkoval v Teatro dell'Opera Roma, National Opera Amsterdam, Metropolitannej opere v New Yorku, pravidelne hostuje v Národnom divadle v Prahe. Venuje sa tiež piesňovej, oratoriálnej a kantátovej tvorbe. Pravidelne účinkuje v Slovenskej filharmónii, Českej filharmónii a v Štátnej filharmónii Košice. Hostoval na všetkých významných európskych koncertných pódioch, kde spolupracoval s množstvom vynikajúcich dirigentov (O. Lenárd, Ch. Mackerras, G. Solti, C. M. Giullini, J. Bělohlávek, L. Pešek, H. Rilling, N. Marriner, A. Ceccato, G. Albrecht, K. Kobajashi, G. Rožděstvenskij, S. Rattle, M. Jansons). Jeho obsiahla diskografia zahŕňa scénické a koncertné diela viacerých štýlových období. Na CD nahral približne 50 titulov, vrátane Šostakovičovej *13. a 14. symfónie* s L. Slovák, nahrávok Dvořákových oper s G. Albrechtom, skladateľovho *Rekviev*, *Stabat mater* a *Biblických piesní*, Verdiho opery *Simon Boccanegra*, Mozartovej *Così fan tutte* a Verdiho *Rekviev* s O. Lenárdom. Je držiteľom ocenenia Krištáľové krídlo (2009) a Ceny ministra kultúry SR (2013). V r. 2018 dostal

cenu Literárneho fondu za celoživotné dielo. Od r. 1995 sa ako profesor venuje pedagogickej činnosti na VŠMU v Bratislave. Prezidentka Z. Čaputová mu v januári 2024 udelila Rad L. Štúra I. triedy.

Maciej MŁODAWSKI (violončelo, PL) – koncertný majster skupiny violončiel Vroclavskej filharmónie a člen Lutostawského kvarteta. Absolvoval Hudobnú akadémiu F. Chopina vo Varšave (T. Strahl, A. Bauer), študoval aj na Hochschule für Musik Augsburg (J. Berger, S. Hess). Je laureátom Violončelovej súťaže D. Danczowského v Poznani a Súťaže komornej hudby K. Bacewicz v Lodži. Ako sólista vystupoval s Vroclavskou filharmóniou. Koncertuje v Poľsku i v zahraničí ako člen Lutostawského kvarteta, i v duu s klaviristkou A. Przymyk-Brylou. Ako sólista a komorný hráč sa zúčastnil na festivaloch Wratislavia Cantans, Ensemble Festival, Music on the Peaks, Chain, Lutostawski Forum, Hong Kong Arts Festival a Klara Festival v Bruseli.

Åsne Valland NORDLI (spev, NO) – „spieva s brilanciou presne rezaného diamantu“, „nebeský hlas“ – to sú len niektoré z recenzií, ktoré opisujú jej prejav a umelecké kvality známe aj za hranicami Nórska. Už v začiatkoch kariéry improvizovala a spievala nórske ľudové piesne. Koncertovala na renomovaných festivaloch jazzovej, ľudovej a klasickej hudby v Nórsku i v zahraničí. V r. 1994 a 1996 nahrala albumy *Den Ljose Dagen* a *Julekvad* vo vydavateľstve *Kirkelig Kulturverksted*. V hudobnom vydavateľstve Viamusic nahrala CD *Himmelske Balsam Og Sødeste Drue* (2001) a *Lille Messias* (2005). Nahrávka *Over Tones* vyšla v r. 2014 vo vydavateľstve ECM.

Martin NOVÁK (lesný roh, ČR) – študoval na Konzervatóriu a JAMU v Brne (J. Petráš) a na University of North Texas (W. Scharnberg). Je laureátom viacerých súťaží v hre na dychových nástrojoch (Brno, Teplice). Od r. 2004 pôsobí ako člen orchestra Mestského divadla v Brne, od r. 2009 je členom Národného divadla v Brne. Spolupracuje s Moravskou filharmóniou Olomouc, Filharmóniou Brno, Filharmóniou B. Martinů, VENI ensemble a Kentomania Big Band.

Nils ØKLAND (hardangerské husle, NO) – ako inštrumentalista a skladateľ spája klasickú, súčasnú hudbu, jazz a improvizáciu s nórskym folklórom. Vystupuje s Nils Økland Band, v duu so S. Apelandom i ako sólista. Spolupracuje s elitnými škandinávskymi hudobníkmi (P. Steinar Lie a Ø. Haaland/Lumen Drones, Enggegård, B. Opheim, E. Storbekken, T. Økland, R. Machtelincx a ď.). Časť jeho diskografie vyšla v ECM, debut *Blå harding* vydal pod vlastnou značkou Morild. Nahrávka Nils Økland Band *Lysning* (Hubro, 2023) získala cenu Spellemannpris, najnovší album *Gjenskinn* (Hubro, 2024) zbiera pozitívne ohlasy fanúšikov i kritiky. *The Wire Magazine* opísal hudbu N. Øklanda ako globálny folk bez nostalgie, no kritici často prízvukujú, že kto chce spoznať mágiu okamihu, ktorou vládne, musí ho počuť naživo. / nilsokland.no

Jordana PALOVIČOVÁ (klavír, SK) – sólistka a vyhľadávaná komorná hráčka, študovala na Konzervatóriu (J. Mašinda) a VŠMU v Bratislave (D. Varínska), na Royal College of Music v Londýne (Y. Solomon) a na Musikhochschule Lübeck (J. Tocc). V r. 2002–2004 bola štipendistkou DAAD. V rámci majstrovských kurzov spolupracovala s pedagógmi ako L. Berman, G. Sándor, E. Indjić, J. Wijn, M. Lapšanský a P. Toperczer. Pôsobí ako docentka na Katedre klávesových nástrojov HTF VŠMU. Je držiteľkou domácich i zahraničných ocenení, vrátane Ceny J. Cikker. Nahrávala pre spoločnosti Musica, Hudobný fond, Hudobné centrum, Pavlík Records, Slovenský rozhlas, RTVS, Český rozhlas, ČT, Norddeutscher Rundfunk. Pri príležitosti 100. výročia narodenia J. Cikkera nahrala CD s jeho sólovými dielami a *Concertinom pre klavír a orchester, op. 20*. V r. 2014 vydala CD *Ján Cikker Piano Music* (Toccata Classics) a v r. 2021 profilové CD *Images* (Pavlík Records). Sólisticky, aj ako komorná hráčka, sa predstavila na festivaloch doma i v zahraničí (BHS, Melos-Étos, Nová slovenská hudba, SFKU Žilina, Festival peknej hudby, Konvergencie, Levočské babie leto, Dni hudby F. M. Bartholdyho, Cambra de Música, Pulse Festival, Cheltenham International Festival of Music, Sibelius Week, ARMONIE DELLA SERA). V oblasti komornej hry spolupracovala so širokým spektrom partnerov (Moyzesovo kvarteto, Solamente naturali, G. Knox, V. Mendelssohn, I. Palovič, M. Rysanov, S. Tandree, J. Lupták, E. Prochác, I. Karško, M. Paľa, M. Potokár, J. Tomka, V. Vonáček, I. Gabrišová, E. Šušková a i.) Účinkovala s poprednými slovenskými a zahraničnými orchestraми (Slovenská filharmónia, SOSR, Cappella Istropolitana, ŠKO Žilina, Štátna filharmónia Košice, Symfonický orchester VŠMU, VŠMU Modern Orchestra, Moravská filharmonie Olomouc, Pražská komorná filharmonie, Lambeth Orchestra, RCM Sinfonietta Orchestra, Lübecker Philharmoniker). V r. 2023 nahrala CD *Soirée musicale* s tvorbou M. Szymanowskej (Real Music House).

Michaela PETRÍKOVÁ (husle, ČR) – študovala na Konzervatóriu v Brne (J. Besperát, R. Štastný), vysokoškolské štúdium absolvovala na JAMU (M. Vacek). Počas štúdia sa zúčastnila na niekoľkých huslových súťažiach (Medzinárodná huslová súťaž Mistra J. Muziky v Novej Pake, Kocianova huslová súťaž, Čírenie talentov Dolný Kubín a i.), navštevovala tiež rôzne huslové kurzy. Je členkou Quartetto di Gioia, ktoré v r. 2006 získalo 2. cenu na Medzinárodnej súťaži L. Janáčka a 1. cenu na súťaži Anglo-Czechoslovak Trust v Londýne. Je zakladajúcou členkou komorného súboru Musica Minore, spolupracovala s osobnosťami českej scény klasickej hudby ako V. Hudeček, B. Matoušek, J. Bárta, K. Englichová, J. Stivín, J. Špaček, J. Mráček, L. Klánský a d. Okrem festivalov v ČR absolvovala niekoľko zahraničných turné (Mexiko, Belgicko, Španelsko atď.) Od r. 2010 žije a pracuje v Bratislave. Bola členkou SOSR-u, od r. 2015 pôsobí v Slovenskej filharmónii. V r. 2021 začala vyučovať hru na husliach na Konzervatóriu v Bratislave.

Róbert RAGAN (kontrabas, SK) – spoluzakladateľ Nothing but Swing Trio a etnojazzového tria Pacora, ktoré v r. 2007 uviedlo autorské skladby upravené pre orchester s Filharmóniou Brno, ŠKO Žilina, Slovenskou filharmóniou, Štátnou filharmóniou Košice, Filharmóniou B. Martinů a ďalšími orchestrami. V r. 2006 vytvorili členovia obidvoch zoskupení spoločný projekt Bashavel, ktorého profilové CD *Hoorhay* získalo Radio_Head Awards 2017 za najlepší slovenský jazzový album. Ako jazzový aj klasický hráč koncertoval v Európe, USA, Kanade, Južnej Amerike a v Číne. Je lektorom festivalu Bass Fest a Bluegrassovej dielne v Hustopeče (ČR). V r. 2003 mu Hudobný fond udelil Cenu L. Martoníka „za intenzívnu dlhodobú aktivitu v popularizácii a rozvoji jazzovej hudby na Slovensku“. Bol členom orchestra Štátnej opery v B. Bystrici, pôsobí na Konzervatóriu J. L. Bellu (kontrabas, jazzová hudba).

Ditta ROHMANN (violončelo, HU) – študovala na New England Conservatory v Bostone (S. Bagratuni), na Hudobnej akadémii F. Liszta v Budapešti (M. Perényi) a na Hudobnej akadémii v Bazileji (I. Monighetti). Zúčastnila sa majstrovských kurzov (B. Pergamenščikov, J. G. Queyras, A. Schiff, G. Kurtág, S. Isserlis, R. Wagner). Jej hudobné smerovanie ovplyvnil klavirista a pedagóg F. Rados. V r. 2012 sa stala laureátkou Bachovej súťaže v Lipsku. Súčasťou jej repertoáru je hudba 20. storočia a súčasná hudba, spolupracovala s P. Eötvösom a S. Gubajdulinou. Nahrála 5 sólových albumov so všetkými dielami J. S. Bacha pre violončelo. Jej nahrávku Bachových *6 violončelových suít* (Hungaroton) ocenila verejnosť aj kritika. Spolupracovala s viacerými tanečnými súbormi, Viedenským štátnym baletom. Venuje sa improvizácii s world music ansámbliami. Pedagogicky pôsobí na Univerzite v Luzerne a Hudobnej akadémii F. Liszta v Budapešti.

Robert ROTH (slovo, SK) – jedna z najvýraznejších osobností slovenského divadla. Začínal v Detskej rozhlasovej dramatickej družine, neskôr vyštudoval hudobno-dramatický odbor na Konzervatóriu v Bratislave. Po ukončení štúdia prijal angažmán v divadlách: Trnavské divadlo (1993), Nová scéna (1993 – 1996), Bábkové divadlo Žilina (1996 – 1997). Na doskách SND stál už ako dieťa (*Lov na kačice, Napoleon, Richard III.*). V SND pôsobil ako stály hosť od r. 1994. Hercom Činohry Slovenského národného divadla je od r. 2000. V tom istom roku získal nomináciu na DOSKY za rolu Ariela v Shakespeareovej *Búrke*. Odvtedy bol nominovaný na ocenenie Dosky ešte sedemkrát. V r. 2008 získal DOSKY za najlepší mužský herecký výkon za postavu Hamleta a v r. 2010 za postavu Holly/Roth. Je držiteľom Ceny Nadácie Tatra banky za umenie (2008), Krištáľové krídlo v kategórii Divadlo a audiovizuálne umenie (2010), Ceny Literárneho fondu za postavu *Holly/Roth* (2010), IGRIC za mužský herecký výkon – za stvárnenie postavy otca vo filme *Nina* (2017) a Slnko v sieti za najlepší mužský herecký výkon vo vedľajšej úlohe za rolu otca vo filme *Nina* (2018). Účinkuje aj mimo domovského divadla, napr. v divadle Aréna v muzikáli *Lazarus* či v inscenácii slávneho románu Brama Stokera *Dracula*. Pravidelne spolupracuje s rozhlasom. Načítal niekoľko audiokníh. Je známy aj ako originálny hudobník. S Konvergenciami spolupracoval na projektoch *Príbeh vojaka, Svedectvo* a i.

Martin RUMAN (viola, SK) – študoval na Konzervatóriu v Bratislave (K. Klatt), na Pražskom konzervatóriu (K. Doležal), VŠMU v Bratislave (J. Hošek) a u A. Zemtsova vo Viedni. Počas štúdia v Prahe vystupoval ako sólista a komorný hráč v Českom rozhlasu a televízii. Koncertoval s pražskými súbormi (Komorný orchester P. Haasa, orchester Berg a i.), stal sa laureátom Súťaže študentov konzervatórií SR, medzinárodnej súťaže Talenty pre Európu, Súťažnej prehliadky konzervatórií ČR. Zúčastnil sa majstrovských interpretačných kurzov pod vedením umelcov ako G. Karni, H. Schlichtig, A. Arad, M. Zemtsov, J. Dinerstein, V. Bukač, S. Baer a i. Ako sólista sa predstavil so Sinfoniettou Bratislava, SKO B. Warchala, Cappellou Istropolitana a Slovenskou filharmóniou, účinkoval s Moyzesovým i Muchovým kvartetom, je členom Gustav Klimt Quartet Wien. Spolupracoval s umelcami ako S. Ashkenasi, Z. Qian, Y. Revich, A. Añazco, N. Wagner, J. Lupták, B. Lenko, M. Pala, M. Svetlík, I. Karško, Th. Auner, J. Tomka, I. van Keulen, D. Rowland, P. Barragán a d. Študoval na Hudobnej a umeleckej univerzite mesta Viedeň, pôsobil ako lektor akadémie Konvergencií a Slovenského mládežníckeho orchestra. Účinkuje v komornom duu s kla-

viristkou A. Hučkovou, s ktorou nahral tvorbu R. Clarke a slovenských skladateľov pre violu a klavír. Pôsobí ako pedagóg na Konzervatóriu v Bratislave. / www.martinruman.sk

Daniel RUMLER (husle, SK) – študoval na Konzervatóriu v Pardubiciach (J. Kuchválek), na AMU v Prahe (J. Tomášek) a na švajčiarskej Hochschule Luzern – Musik (I. Karško, G. Carmignola). Pedagogické vzdelanie si doplnil na Hochschule Luzern – Musik v magisterskom študijnom programe Master in Musikpädagogik. V r. 2015 – 2017 pôsobil vo švajčiarskych orchestroch Musikkollegium Winterthur a Sinfonieorchester Biel-Solothurn. Od r. 2018 je členom skupiny 1. huslí v Slovenskej filharmónii. Pravidelne vystupuje s barokovým orchestrom Ensemble Corund Luzern a komorným orchestrom Camerata Zürich. Na Slovensku mal možnosť spolupracovať s vynikajúcimi umelcami ako A. Hučková, J. Krígovský, J. Lupták, M. Paľa a M. Ruman. Ako komorný hráč vystúpil na festivaloch Konvergenzie, Lucerne Festival, Murten Classics, Konfrontácie Nitra. Ako lektor pôsobil v Slovenskom mládežníckom orchestri. Venuje sa aj kompozícii a aranžovaniu. Viaceré jeho transkripcie boli nahraté pre vydavateľstvo ECM (napr. CD *On an Overgrown Path*) a švajčiarsky rozhlas SRF.

Miki SKUTA (klavír, SK) – patrí medzi najvýznamnejších reprezentantov slovenského klavírneho umenia. Študoval v Bratislave (E. Fischerová) a v Paríži (Cl. Helffer). Je laureátom niekoľkých domácich i zahraničných súťaží. Okrem klasickej hudby sa venuje tiež jazzu a populárnej hudbe. Spolupracoval s významnými umelcami z rozličných žánrov (B. Schmid, B. Mütter, Ch. Muthspiel, J. Bartoš, T. Staňko, G. Demeterová, D. Lockwood, M. Feldman, A. Kirschlager, J. Stivín, W. Muthspiel, E. Molinari a d.). Ako sólista alebo člen komorných ansámblov účinkoval so SKO B. Warchala, Slovenskou filharmóniou, Cappellou Istropolitana, ŠKO Žilina, Janáčkovou filharmóniou v Ostrave, Bruckner Orchestra Linz, OENM, „die reihe“ a i. Predstavil sa na festivaloch doma i v zahraničí (Bach Unwrapped/Londýn, The Piano, Liszt Fesztivál/Budapešť, Varšavská jeseň, Kunstfest Weimar, Salzburg Biennale, Pianomania/Belgicko, Zürich Jazz Festival, Melos-Étos, Kontrasty/Lvov, Konvergenzie). Ako sólista sa predstavil pod taktovkou osobností ako B. Warchal, Th. Kuchar, L. Svárovský, Zs. Nagy, R. Stankovský, D. McQueen, D. Héja, Sz. Bywalec, O. von Dohnányi a D. Gazon. Nahrával pre BMG, Amadeo, OEHMS Classics, ORF, Preiser Records, Hudobný fond. Medzi jeho nahrávkami patrí dôležité miesto Beethovenovým sonátam (Opus), *Diabelliho variáciám* (Pavílk Records), *Goldbergovým variáciám* a tokátam J. S. Bacha (Hevhetia). Posledné dva tituly získali najvyššie hodnotenie v prestížnom britskom časopise *BBC Music Magazine*. Bol umeleckým riaditeľom festivalu Arcus Temporum v maďarskej Pannonhalme. Je držiteľom ocenení Cena F. Kafendu a Krištáľové krídlo. Jeho skladby zazneli v Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku, Maďarsku a Holandsku. V r. 2005 skomponoval *Husľový koncert* pre B. Schmida. Od r. 1996 pôsobí s manželkou Norou v duu, ktoré sa špecializuje na hudbu 20. storočia. V rámci BHS 2021 uviedli spolu s R. Struberom Bartókovu *Sonátu pre 2 klavíry a bicie nástroje*. Medzi jeho ostatné počiny patrí nahrávka *Karma/Haikus & Interludes*.

Nora SKUTA (klavír, SK) – je vyhľadávanou interpretkou v oblasti klasickej i súčasnej hudby. Účinkovala na medzinárodných festivaloch (Melos Étos, Konvergenzie, BHS, Pražská jar, Grenzenlos-Berlín, Contrasts – Lvov, Varšavská hudobná jeseň, Salzburg Biennale Aspekte, StART, Osterfestspiele Salzburg, Dialoge-Salzburg, Bregenzer Festspiele, Drážďanské dni novej hudby, Ultraschall Berlin, München Biennale, Kunstfest Weimar, Milano Música, Mozartwochen Salzburg, Salzburger Festspiele, Wien Modern a i.). Komorná hra predstavuje dôležitú časť jej umeleckého profilu. Spolupracovala s mnohými významnými osobnosťami, skladateľmi, interpretmi, dirigentmi klasickej hudobnej scény a hudby 20. storočia (Phillips, Fenyő, Griffith, Schröder, Krauze, Andriessen, Reich, Rihm, Sciarrino, Kurtág, Furrer, Hosokawa, Lachenmann, Dusapin, Gubaidulina, Saunders, Lang, Kalitzke, Ollu, Haas). Je spoluzakladateľkou Opera Aperta ensemble, vystupuje v klavírnom duu s manželom M. Skutom. Má bohatý repertoár aj v klasicko-romantickej literatúre, najčastejšie vystupuje v duových formáciách s violončelom, klarinetom a husľami. Z domácich umelcov má najdlhšiu a najbohatšiu spoluprácu s J. Luptákom a R. Šebestom. Od r. 2009 pôsobí v Österreichisches Ensemble für Neue Musik v Salzburgu. Uviedla veľké množstvo premiér, jej diskografia obsahuje zväčša komorné nahrávky a profily skladateľov (Slovenský rozhlas, RTVS, ORF, Hudobný Fond, Hevhetia, EMC, Naxos, NEOS, KAIROS, WDR 3). Jej sólový album *John Cage – Sonáty a interlúdiá pre preparovaný klavír* (Hevhetia 2005) je vysoko hodnotený v domácich i zahraničných odborných kruhoch. V Londýne bolo CD v r. 2007 vybrané do knihy renomovaného kritika BBC Music Magazine R. Thomasa *1001 Classical CDs you must hear before you die*.

Ján SMUTNÝ (lesný roh, SK) – študoval na Konzervatóriu (M. Števeove) a VŠMU (J. Budzák) v Bratislave. Zúčastnil sa súťaží, kde získal viaceru ocenení: Absolútny víťaz na súťaži Brass Seans (2002), Absolútny víťaz na Súťaži študentov konzervatórií SR v (2005) a 1. miesto na Súťaži študentov konzervatórií SR v komornej hre. Od r. 2007 je členom skupiny Ilesných rohov v Opere SND.

Kiril STOYANOV (perkucie, BG) – bulharský umelec, ktorý pôsobí v súčasnosti ako vedúci skupiny bicích nástrojov v Slovenskej filharmónii, pochádza z hudobníckej rodiny. Študoval na Národnej hudobnej škole L. Pipkova a na Národnej hudobnej akadémii P. Vladigerova v Sofii. V štúdiách pokračoval na prestížnom salzburskom Mozarteu. Je držiteľom ocenení z medzinárodných súťaží (zvíťazil na Národnej súťaži prof. Palieva v Plovdive a Medzinárodnej súťaži „Mladí virtuózi“ v Sofii, získal 3. miesto na Medzinárodnej marimbafónovej súťaži v Salzburgu, bol finalistom Medzinárodnej súťaže pri BHS „New Talent“ v Bratislave). Pôsobil vo viacerých bulharských orchestroch (Filharmónia Sofia, Národný symfonický orchester Bulharského rozhlasu), ale aj v Rakúsku (Hochschuleorchester des Mozarteums Salzburg, Bläserphilharmonie des Mozarteum Salzburg, Mnichovský komorný orchester, Mozarteum Salzburg), spolupracoval so súborom starej hudby Il Giardino Armonico. Účinkuje aj ako sólista a je vyhľadávaným komorným hráčom.

Vladislav ŠARIŠSKÝ (klávesy, SK) – všestranný klavirista, skladateľ a aranžér, aktívny vo viacerých žánroch. Študoval hru na klavíri a kompozíciu na košickom Konzervatóriu (J. Šingerová, P. Kaščák, N. Bodnár) a na VŠMU v Bratislave (J. Iršai). Je laureátom Medzinárodnej skladateľskej súťaže v Petrohrade (2012) a Ceny Nadácie Tatrabanky. Venuje sa klasickej, komornej, symfonickej, rockovej, jazz-rockovej hudbe, ako aj tvorbe hudby pre film či divadlo. Účinkoval v divadelných predstaveniach, napr. *Novecento – legenda o pianistovi* podľa divadelného románu A. Baricca *Tisícdeväťsto*. Počas štúdií pôsobil v kapelách Kakauko, Beg Bajazid, zúčastnil sa projektu Hrana Tour, a spolu s M. Slávkom a F. Hittrichom je aktívny v zoskupení Talent Transport. V r. 2019 vyšla nahrávka jeho sláčikových kvartet s Moyzesovým kvartetom.

Ronald ŠEBESTA (klarinet, SK) – patrí medzi popredných slovenských hráčov na klarinete. Po štúdiách v Bratislave a v Boulogne sa v r. 1993 stal 1. klarinetistom Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu, v r. 1996 získal rovnaký post v Cappelle Istropolitane. Jeho záujem o súčasnú hudbu ho priviedol do zoskupení VENI ensemble, Vapori del Cuore, DON@U.com a Ensemble Ricercata. V r. 1997–2005 pôsobil v Opera Aperta ensemble, ktorého bol spoluzakladateľom. Spolu s bratom Róbertom pôsobí v unikátnom zoskupení historických basetových rohov Lotz Trio. Hostuje v orchestroch hrajúcich na dobových nástrojoch Wiener Akademie, Orfeo Orchestra a Capella Cracoviensis. V r. 2002–2010 pedagogicky pôsobil na VŠMU v Bratislave, v súčasnosti vyučuje na AU v B. Bystrici. So SOSR-om nahral koncertantné diela Suchoňa a Zeljenku (Hudobný fond). Jeho profilové CD *Classic Malts* obsahuje skladby Stravinského, Scelsiho, Sciarrina, Stockhausena, Reicha a Griseyho.

Ján ŠICKO (grafik a dizajnér, SK) – venuje sa výskumu a tvorbe vo sfére vizuálnej komunikácie a nových médií. Okrem práce v oblasti grafického dizajnu a nových médií vedie na VŠVU v Bratislave MediaLab* – laboratórium zamerané na skúmanie hraničných polôh grafického dizajnu. Jeho voľná tvorba sa pohybuje od animácie cez VJing, k interaktívnym inštaláciám a počítačovým hrám. Za svoje práce získal niekoľko ocenení. Ako participant sa aktívne zúčastnil množstva významných výstav (E. A. T. Experiment and Typography, Disorientation, Výstava finalistov Ceny Oskára Čepana a i.). Samostatne pripravil výstavy Hit Bonačič, Memory, Surface, room_21, Procesuálny design. V r. 2009 založil štúdio DevKid.

Ivan ŠILLER (klavír, SK) – je koncertný klavirista, pedagóg a organizátor hudobných projektov. Študoval hru na klavíri v Bratislave (ZUŠ, M. Kailingová a VŠMU, D. Varínska) a Gente (Kráľovské konzervatórium, D. Vandewalle), ako štipendista v USA (Tanglewood Music Center), Kanade (Banff Centre for the Arts) a Nemecku (Ferienkurse für Neue Musik Darmstadt). Venuje sa interpretácii klasickej i súčasnej hudby, ansámbovej i sólovej hre a hudobnej reinterpretácii výtvarných diel. Rád spolupracuje s inými hudobníkmi, s ktorými formuje rôzne zoskupenia – Cluster ensemble, Ensemble Ricercata alebo Prague Modern. Spoluvytvára alternatívne „vzdelávacie inštitúcie“ – študentský projekt Veni Academy či sériu detských workshopov SoundOrchestra – zamerané na improvizáciu, grafické partitúry a experimentálnu hudbu. Aktívne spolupracuje so súčasnými slovenskými i zahraničnými skladateľmi. Pôsobil na Katedre hudobnej výchovy PdF UK ako pedagóg aj vedúci. Je autorom množstva hudobných projektov, organizátorom festivalov a koncertných cyklov. V r. 2010–2022 predsedal slovenskej sekcii Medzinárodnej spoločnosti pre súčasnú hudbu (ISCM), s ktorou pripravil v r. 2013 ISCM World New Music Days ocenené v rámci Radio_Head Awards 2013. V r. 2016 sa stal umeleckým riaditeľom projektu SUPERAR Slovakia, ktorý sa koná v spolupráci s Viedenským chlapčenským zborom a viedenským Konzerthausom. Za svoju umeleckú činnosť získal niekoľko cien

a nominácií. V r. 2016, 2018 a 2019 bol súbor Cluster ensemble nominovaný na cenu Nadácie Tatra banky za album *Cluster ensemble Plays Philip Glass*, na cenu Krištáľové krídlo a na cenu Radio_Head Award v kategórii nahrávka roka – klasická hudba. V r. 2018 vydal debutové CD *FIFTY*, ktoré je zbierkou skladieb súčasných autorov. V r. 2020 získal nomináciu na cenu Radio_Head Award v kategórii klasická hudba za album *Lasciar sonare* s dielami Glassa, Silvestrova, Ligetiho a M. Burlasa. V r. 2021 vyšlo vo vydavateľstve InMusic CD *Divertimento*, na ktorom spolupracoval s T. Borošom. Pre Hudobný Fond nahral v r. 2023 CD *Old Boys Anthology*.

Juraj ŠKODA (violončelo, SK) – študoval na Konzervatóriu v Bratislave a Pražskom konzervatóriu. Je absolventom Orchesternej akadémie Českej filharmónie. Zúčastnil sa niekoľkých prestížnych súťaží (1. miesto na Vienna New Year's International Competition, 1. cena a titul laureáta na súťaži Douzelage Young Musicians, 1. miesto a cena skladateľa za najlepšiu interpretáciu skladby na celoštátnej violončelovej súťaži v Modre, 1. miesto na celoštátnej Súťaži konzervatórií a hudobných gymnázií ČR). Ako sólista sa predstavil s Wiener Stadtorchester, Karlovarským symfonickým orchestrom, Bruno Walter Symphony Orchestra a Komorným orchestrom Pražského konzervatória. V r. 2023 vystúpil s orchestrom Sinfonietta Bratislava na festivale Viva Musica!. V súčasnosti študuje na AMU v Prahe (M. Ericsson).

Kara TAYLOR (violončelo, UK) – pochádza zo Škótska, študovala na Aberdeen City Music School, North East of Scotland Music School v Škótsku a Royal Northern College of Music v Manchestri, kde získala bakalársky titul v hre na violončele. Venuje sa nielen klasickému repertoáru, ale aj interpretácii hudby 20. storočia a súčasných skladateľov (A. Sallinen, P. Vasks). Spolupracuje s organistom K. Mikom, speváčkou K. Prableskovou. V súčasnosti pedagogicky pôsobí na Brilliant Stars International School.

Lea TOMAŠIKOVÁ (klavír, SK) – ako Najlepšia absolventka r. 2023 ukončila Konzervatórium v Košiciach (J. Katinová Šingerová). Zúčastnila sa kurzov pod vedením I. Kahánka, M. Lapšanského, M. Cibulkovej, M. Sekeru, I. Šillera, N. Vejlkovič, M. Lisak, O. Mustonena a tiež Medzinárodných interpretačných kurzov Konvergencií pod vedením N. Skuty a J. Tomku. Na Súťaži konzervatórií SR získala 2. miesto v komornej hre (2021). V r. 2021 bola účastníčkou Medzinárodných hudobných kurzov Slovenského mládežníckeho orchestra pod vedením T. Lorenza Gabeirasa. V r. 2022 sa zúčastnila projektu Erasmus+ v Španielsku „Hudba ako zdroj rôznorodosti a tolerance“. Účinkovala na festivaloch Konvergenzie a Ars Nova. V r. 2022 a 2023 sa predstavila na pódii Štátnej filharmónie Košice pod taktovkou Z. Müllera a R. Štúra. V r. 2024 mala možnosť spolupracovať so Slovenskou filharmóniou na medzinárodnom festivale Starmus. V súčasnosti študuje hru na klavíri na VŠMU pod vedením J. Čížmaroviča.

Oskar TÖRÖK (trúbka, SK) – rodák z Humenného absolvoval Hudobnú akadémiu K. Szymanowského v poľských Katoviciach. Pôsobí ako člen skupín Vertigo, Sato San-To, vystupuje tiež s Points Septet L. Soukupa, Points-Rataj Quintet i Čikori I. Bittovej. Okrem českej je veľmi aktívny aj na poľskej jazzovej scéne, je členom známeho zoskupenia Wojtek Mazolewski Quintet. V r. 2018 koncertoval s L. Moždžerom a big bandom W. Mazolewského, ktorého špeciálnym hosťom bol Z. Namyslowski. Jeho debutový album *Oskar Török Sextet* vyšiel v r. 2024 vo vydavateľstve Hlava XXII.

Matúš VÁCLAV (klavír, SK) – od r. 2020 je žiakom SZUŠ Anima Libera v Lietavskej Lúčke, venuje sa hre na klavíri pod vedením K. Hošťákovej. Za krátky čas sa zúčastnil na viacerých klavírných súťažiach (Klavírna súťažná prehliadka Sládkovičovo, Piano v modernom rytme v Bojniciach, Popradské klavírne pódium). Bol účastníkom majstrovského kurzu s Ivanom Šillerom.

Natália VEREŠOVÁ (violončelo, SK) – hre na violončele sa venuje od desiatich rokov. Začala študovať na ZUŠ v Nitre (F. Březovják), v štúdiu pokračuje na Konzervatóriu v Bratislave (J. Lupták). Absolvovala majstrovské kurzy s violončelistami R. Cohenom a P. Andriottim a improvizáčne kurzy s N. Øklandom. Na konzervatóriu sa venuje komornej hre (P. Mucha), zúčastnila sa kurzov so Zemlinsky Quartet, V4 String Quartet a majstrovských kurzov komornej hry (Konvergenzie). Je členkou Slovenského mládežníckeho orchestra, s ktorým absolvovala viacero projektov, i Komorného orchestra Konzervatória. Už niekoľko rokov je súčasťou dobrovoľníckeho tímu festivalu Konvergenzie.

Robert VIZVÁRI (kontrabas, SK) – študoval hru na kontrabase na Konzervatóriu v Bratislave. V r. 1997–1999 absolvoval študijný pobyt na Universität für Musik und darstellende Kunst Wien. V r. 1995 sa stal víťazom Celoslovenskej súťaže kontrabasistov, v r. 2000 získal 2. miesto na Medzinárodnej kontrabasovej súťaži v Kroměříži a Cenu vydavateľstva Hoffmeister – Musikverlag. V r. 2006 získal cenu Slovenskej sporiteľne „Zlatá Nota“. Účinkoval so Slovenskou filharmóniou a ŠKO Žilina, s ktorým sa zúčastnil na Bayreuthskom festivale. Od r. 1996 je členom Slovenskej filharmónie, kde od r. 2004 pôsobí ako 1. hráč kontrabasovej skupiny. R. Vizvári spolupracuje s významnými umelcami (P. Kopatchinskaja a d.). Je členom kapely Finally, s ktorou koncertujú multiinštrumentalista E. Botoš, E. Marienthal (saxofón), G. Bias (saxofón), E. Valentine (bicie nástroje) a S. Lukather (gitara). V r. 2010 nahralo zoskupenie debutový album *My Space* v spolupráci s významnými hudobníkmi A. Caronom, H. Stojkom, J. Gwizdalom, O. Ruizom a P. Horáthom.

Katarína ZAJACOVÁ (violončelo, SK) – študovala na Konzervatóriu v Žiline (K. Glasnáková), pokračovala na VŠMU v Bratislave (J. Slávik), kde získala Cenu rektora, vzdelanie završila doktorandským štúdiom (E. Prochác). Absolvovala medzinárodné kurzy (J. Podhoranský, P. Prause, D. Sella, D. Veis a M. Kliegel). Zaznamenala úspechy na viacerých súťažiach (SŠSK 1999, 3. miesto; Súťaž B. Martinů 2003, 3. miesto; Zoltán Kodály Preis Semmering 2004, 1. miesto; Yamaha Music Foundation of Europe 2004). Predstavila sa na recitáloch doma i v zahraničí (Budapešť, Antverpy, Brusel, Trenčín, Bratislava a i.), ako sólistka uviedla koncerty Lala, Schumanna, Čajkovského, Elgara a Saint-Saënsa, venuje sa tiež komornej hre. Pravidelne účinkuje na slovenských festivaloch Hudba Modre, Pod diamantovou klenbou, Prehliadka mladých koncertných umelcov v Bratislave, Mélos-Etos, Nová slovenská hudba, Epoché, Nedefné matiné v Mírbachu, spolupráca s Moyzesovým kvartetom v rámci cyklu Slovenskej filharmónie „Komorné koncerty“, Konvergenca a i. S klavírnym triom Istropolis, s ktorým premiérovito uviedla viacero diel slovenských skladateľov, absolvovala koncerty doma i v zahraničí. K jej aktivitám patrí aj účinkovanie v komornom orchestri Hilaris, kde pôsobí aj ako prvá violončelistka. Od r. 2013 je koncertnou majsterkou violončiel v Orchestri Opery SND.

Peter ZWIEBEL (viola, SK) – vyštudoval hru na viole na Konzervatóriu v Košiciach a neskôr na VŠMU v Bratislave. V r. 2001 sa stal vedúcim violovej skupiny v European Philharmonic Orchestra; v tom istom roku spoluzaložil Zwiebelovo kvarteto. Od r. 2004 je členom SKO B. Warchala. V štúdiách pokračoval na Akademie für Musik der Stadt Basel vo Švajčiarsku (prof. Ch. Schiller). Zúčastnil sa letných kurzov sláčikových kvartet „Prague-Wien-Budapest“ v rakúskom Reichenau (Alban Berg Quartet, Amadeus Quartet, Hagen Quartet a d.), kde bola Zwiebelovmu kvartetu udelená cena Thomastik Infeld Preis. Kvarteto navštevovalo aj kurzy komornej hudby v Bazileji u W. Levina (La Salle Quartet) a R. Schmidta (Hagen Quartet). V r. 2008–2016 spoluzaložil Quasars Ensemble, s ktorým sa zúčastňoval prestížnych festivalov v celej Európe. V r. 2013 s ním získal Krištáľové krídlo za CD s dielami A. Schönberga, A. Albrechta a P. Hindemitha. V súčasnosti sa venuje najmä komornej hudbe vo Varga Quartett Wien a v SKO B. Warchala, kde pôsobí ako vedúci violovej skupiny. Ako sólista vystúpil so Slovenskou filharmóniou, Štátnou filharmóniou Košice, SKO B. Warchala, ŠKO Žilina a Quasars Ensemble. Počas svojej kariéry účinkoval v známych koncertných sieňach ako Carnegie Hall & Lincoln Centre, Musikverein Viedeň, Tokyo Opera City alebo Berlínska filharmónia. P. Zwiebel sa zúčastnil mnohých festivalov a spolupracoval so skladateľmi ako S. Reich, E. Carter, G. Bryars, M. Jarrell, B. Sørensen, V. Godár a d. V r. 2021 ukončil doktorandské štúdium na Akadémii umení v B. Bystrici, kde sa venoval violovej tvorbe P. Hindemitha. Vyučuje hru na viole a komornú hudbu na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave.

SOLAMENTE NATURALI – súbor pre starú hudbu Solamente naturali, ktorého zakladateľom a umeleckým vedúcim je huslista Miloš Valent, vznikol v r. 1995 ako flexibilná kombinácia umelcov rôznych odborností, ktorí sa chceli venovať prezentácii hudby 17. a 18. storočia. Členovia súboru majú úroveň sólových hráčov, radi objavujú neznáme teritória a púšťajú sa do náročných projektov. Špecifickosť súboru vyplýva z ojedinelého prístupu k interpretácii hudby 17. a 18. storočia. Zásadné je používanie dobových nástrojov a hľadanie inšpirácie v historických dokumentoch. Hlavnou devízou zoskupenia je entuziazmus, tvorivosť a profesionálny prístup jeho členov, sprevádzaný spontánnosťou a prirodzenosťou – ako odhaľuje už samotný názov telesa. Repertoár súboru je bohatý a okrem základných majstrovských skladieb ponúka aj neznáme a ojedinelé diela slovenskej proveniencie. Dôležitou súčasťou činnosti Solamente naturali je spolupráca s poprednými zahraničnými umelcami ako A. Parrott, S. Stubbs, M. Štryncl, O. Kargl, J. Semerádová, Ph. Carrai, zbormi Capella Nova Graz, Collegium Marianum, ako aj účasť na domácich a zahraničných prestížnych festivaloch (Bostonský festival starej hudby, Händlove slávnosti v Göttingene, Vantaa Barock Helsinki, Larvík Barokk v Nórsku, Haydnov festival v Esterháze, Baroque Arts Festival v Sofii). Členovia súboru Solamente naturali sa úspešne prezentovali na koncertoch vo Francúzsku, Belgicku, Holandsku, Taliansku, Nemecku, Česku a Poľsku. Interpretáciu súboru možno počuť aj na 18 CD, či v špeciálnych programoch venovaných barokovej hudbe v Rakúskom rozhlase. V r. 2012 obnovil súbor cyklus koncertov BACH – Kantáty so Solamente naturali v Malom a Veľkom evanjelickom kostole v Bratislave, ako aj cyklus *Musica poetica da camera* v SNG.

ŠKAMPOVO KVARTETO – vzniklo v r. 1989 na AMU v Prahe pod vedením A. Kohouta a M. Škampu, členov legendárneho Smetanovho kvarteta. Rýchlo sa presadilo na českých i zahraničných pódioch, k čomu prispeli aj študijné pobyty na Scuola di Musica di Fiesole u P. Farullioho (Quartetto Italiano), klaviristu M. Fragera, členov Amadeus Quartet, W. Levina (Quartet LaSalle) a Ď. Po viacerých oceneniach na medzinárodných komorných súťažiach získali 1. cenu na prestížnej Súťaži Ch. Hennena v Heerlene (Holandsko). V r. 1992 získalo kvarteto špeciálnu cenu Českého spolku pre komornú hudbu, o rok neskôr nasledovalo úspešné vystúpenie v londýnskej Wigmore Hall, za ktoré získalo ocenenie Royal Philharmonic Society's Best Debut Award 1993. V nasledujúcom roku sa súbor stal prvým rezidenčným kvartetom Wigmore Hall, kde v r. 1994–1998 odohral desiatky koncertov. Kvarteto koncertuje po celom svete, zúčastnilo sa prestížnych festivalov v Melbourne, Aspene, Berlíne, Gstaade, Edinburghu, Istanbuli, Paríži, Stavangeri, Schwetzingene a Ď. Pravidelne vystupuje vo významných sálach ako Wigmore Hall, Concertgebouw, Théâtre du Châtelet, Musikverein, Lincoln Centre, Carnegie Hall, Suntory Hall a Rudolfinum. Pravidelne spolupracuje s umelcami ako J. Suk, D. Pecková, J. Bárta, J. Jansen, K. Stott, M. Collins, N. Demidenko, I. Golan, M. Tan, I. Bittová a Ď. Pre vydavateľstvo Supraphon kvarteto nahralo diela Haydna, Mozarta, Beethovena, Schuberta, Smetanu, Dvořáka, Brahmsa, Suka, Janáčka a Ravela. Za zmienku stojí aj pedagogická činnosť Škampovho kvarteta. Okrem majstrovských kurzov pre Wigmore Hall, Concertgebouw Amsterdam a University Mexico City, spolupracovali s Kráľovskou hudobnou akadémiou v Londýne, kde pôsobia od r. 2001 ako hostujúci profesori komornej hudby.

DIVADLO ŠTÚDIO TANCA – od svojich začiatkov v r. 1998 razí cestu autorskej tvorby, ktorá rešpektuje umelcov v ich tvorivom vyjadrení a názore. Kontinuálne podporuje vznik pôvodných tanečných inscenácií a ich pravidelné uvádzanie. Vďaka vytrvalosti, nadčasovým víziám a umeleckej nekompromisnosti sa Z. Ďuricovej Hájkovej podarilo zriadiť jediné profesionálne divadlo súčasného tanca so stálym súborom na Slovensku. Snaha o vytvorenie plnohodnotného zázemia pre aktivity umeleckého súboru sa nakoniec v r. 2011 zhmotnila vybudovaním divadla, ktoré spĺňa potrebné parametre pre prezentáciu umeleckých diel súčasného tanca, ako aj ďalšie aktivity s tým spojené.

TEATRO POSONII – vzniklo v r. 2016 v spolupráci so súborom starej hudby Solamente naturali s cieľom oživiť barokové podoby bábkového divadla na Slovensku. Prvou spoluprácou bol program využívajúci hudbu zo *Zbierky z Lubeníka*. Okrem fragmentov z hry *Faust*, v ktorých vystupujú tradičné bábkové postavy (Faust, Meľisto, Anjel, čerti, smrťka, Gašparko a pod.), sa predstavujú aj nové trikové bábkové kočovných bábkarov. Predstavenie sprevádzajú aj akustické a pyrotechnické efekty. Javiskové spracovanie spoločného programu so Solamente naturali scenáristicky a režijne pripravil J. Hamar.

VISEGRAD CELLO QUARTET – V44V vzniklo na podnet bývalej riaditeľky Slovenského inštitútu v Prahe L. Krénovej. Cieľom projektu bolo spojiť popredných violončelistov z krajín V4 a uvádzať najmä diela súčasných autorov z týchto krajín. Kvarteto sa predstavilo v Prahe, Plzni a Skalici, kde pre neho pri otvorení Stredoeurópskej univerzity M. Varga napísal skladbu *Hymnus*. Zoskupenie V44V vystupovalo aj v parížskej katedrále Les Invalides. Výsledkom projektu bol aj živý záznam vystúpenia hudobníkov v Bazilike sv. Juraja na Pražskom hrade v apríli r. 2005.

POĎAKOVANIE / THANKS TO

- / môjmu tímu – súčasnému, ale aj všetkým, čo s nami začínali – za neutíchajúcu kreativitu a aktivitu, obrovskú trpezlivosť a radosť pri prípravách a počas festivalu – už 25 rokov
- / za podnetné nápady a rady pri príprave programu Igorovi Karškovi, Milošovi Valentovi, Robertovi Cohenovi, Ivanovi Šillerovi, kreatívnemu tímu Divadla Štúdio tanca, Ditte Rohmann, Tomášovi Jamníkovi a, samozrejme, predovšetkým spoludramaturgovi Andrejovi Šubovi
- / všetkým umelcom za ich nadšenie, virtuozitu, aj otvorenosť vyjadrovať svoje postoje prostredníctvom hudby
- / každému divákovi, ktorý príde a kúpi si lístok alebo permanentku – pomáha nám ísť ďalej
- / v mene celého festivalového tímu za každú záštitu, podporu, finančnú, mediálnu, produktovú, ale aj mentálnu a psychickú. Je to pre nás veľmi dôležité a cenné

ZMENA PROGRAMU A ÚČINKUJÚCICH VYHRADENÁ.

UMELECKÝ RIADITEL / ARTISTIC DIRECTOR

Jozef Lupták

DRAMATURGIA / PROGRAM

Jozef Lupták a Andrej Šuba

TEXTY A REDAKCIA BULLETINU / TEXTS AND EDITING

Andrej Šuba / Mária Boháčová

JAZYKOVÁ KOREKTÚRA / PROOFREADING

Mária Boháčová / Mária Hejtmánková

PROFILY UMELCOV / ARTIST PROFILES

Pavĺna Bulková

PREKLADY / TRANSLATION

Andrej Šuba a Mária Boháčová (SK) / John Minahane (EN)

GRAFICKÝ DIZAJN FESTIVALU / FESTIVAL DESIGN

Zuzana Čičelová

ILUSTRÁCIE/OBJEKTY / ILLUSTRATIONS/OBJECTS

Ján Šicko

FOTOGRAFIE / PHOTOGRAPHY

Jarmila Uhlíková / Martina Lukáč

Víki Kollerová / Daniela Meressa Rusnoková

BELLA ADAMOVA © Iva Haj

TÍM FESTIVALU / THE FESTIVAL TEAM

Jozef Lupták / Lea Majerčáková / Andrej Šuba
Zuzana Číčilová / Mária Hejtmánková / Ivica Horáková
Ema Lucká / Alžbeta Lapšanská / Branislav Lelák
Michaela Konczová / Pavlína Bulková / Ivana Schwarz
Juraj Smeja / Rút Cimermanová / Lea Tomašiková
a mnohí dobrovoľníci a dobrovoľníčky

MEDIÁLNI PARTNERI

● RÁDIO
● SLOVENSKO

● RÁDIO
● DEVÍN

● RÁDIO
● _FM

● RÁDIO
● REGINA STRED

.tasr.

SME

.týždeň

CITYLIFE.SK
ČO SA DEJE V BRATISLAVE A OKOLI

in.ba

OPERA
SLOVAKIA

▶ HUDBA.SK
Tá je hudba!

NOVÝ
POPULAR

plan.art

BBonline.sk
VIEME, ČO SA V MESTE DEJE

euroawk
THE GREAT OUTDOORS

25
ROKOV

kon ver gen cie

hudba
sloboda
spájanie

KONVERGENCIE.SK

 facebook.com/konvergenzie
 [festival_konvergenzie](https://instagram.com/festival_konvergenzie)
 youtube.com/FestivalKonvergenzie